

รายงานการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๕
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ก่อนจะหารือว่าพຽ່งนี้จะประชุมใหม่ ถ้าไปผมก็มาประชุมสักชั่วโมงหนึ่ง แล้วก็สองโมงครึ่งไป แต่ตรงนี้ที่พวกเราจะมากันลำบากใหม่ คือนึกว่าถ้าพຽ່งนี้มาประชุมแล้วผมออกไป แล้วก็จะได้หารือกันว่าจะทำไໄชฌนากันอย่างไร

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : วันนี้บ่ายโมง ลาให้ไม่ทัน

ประธาน : เลื่อนกันแล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ก่อนท่านประธานจะเริ่มประชุมผมขออนุญาตรายงานเบื้องต้นเรื่องประชาสัมพันธ์นะครับ คือว่าก่อนอื่นมี sheet ที่แจกบนโต๊ะท่านเป็นการถอดบทสัมภาษณ์ของท่านประพันธ์ นัยโกวิท เมื่อคืนนะครับ ที่ไปออกรายการจุดเปลี่ยนประเทศไทย ในตอนว่าด้วยเรื่องระบบการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. ตามรัฐธรรมนูญใหม่ ต้องขอบคุณท่านประพันธ์ด้วยนะครับ เพราะว่าเรื่องนี้ประชาชน โดยทั่วไปก็ยังไม่ค่อยเข้าใจครับ คงต้องขยันทุดเรื่อย ๆ นะครับ ซึ่งท่านก็ได้ไปอธิบาย ครั้งนี้ ก็เป็นครั้งที่สองแล้ว ครั้งแรกพูดเฉพาะระบบเลือกตั้ง ส.ส. คราวนี้ได้เกริ่นมาเบื้องต้นถึง ส.ว. ซึ่งสื่อต่าง ๆ ก็ให้ความสนใจ ผมจะได้ขอให้ทางฝ่ายเลขานุการของฝ่ายประชาสัมพันธ์เขาได้นำเอาสคริปต์บทสัมภาษณ์ของท่านต่าง ๆ แม้กระทั่งประธานนะครับ ได้เอามาแจกด้วย จะให้ใส่เป็นแฟ้มมาจะได้เป็นข้อมูลที่อ้างอิงได้ หรือว่าจะได้เป็นกรณีจะเอาไปเผยแพร่ต่อก็จะได้ง่ายขึ้นนะครับ นี่เป็นเรื่องที่หนึ่งนะครับ

เรื่องที่สองก็คือว่า ผลของนิด้าโพลซึ่งเขารายงานทุกวันอาทิตย์ ตั้งแต่เราทำมาก็เป็นครั้งที่ ๗ แล้วนะครับ จะขอให้ฝ่ายเลขานุการได้ในรูปของกราฟิกเป็นพิมพ์ให้ท่านได้เห็น ท่านจะได้เอาไปสื่อต่อได้และใช้ประโยชน์ต่อได้ครับ ในสัปดาห์นี้ก็จะเป็นการทำโพลต่อไปนะครับ ก็จะมีเรื่องเกี่ยวกับคำถามในเชิงของสิทธิเสรีภาพของประชาชน

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ชาวบ้านจะได้อะไรก็ได้ถามไปแล้วนะครับ หมายถึงว่าเขาเริ่มสัมภาษณ์วันนี้ครับ ผลก็คงจะออกมาประมาณวันหยุดสัปดาห์ อันนี้ก็เรียนให้ที่ประชุมทราบนะครับ

ที่นี้เรื่องสุดท้ายที่เป็นเรื่องอันหนึ่งก็คือว่า อนุกรรมการได้เตรียมการวางกลยุทธ์ในการจะประชาสัมพันธ์รัฐธรรมนูญให้คนเข้าใจให้ตรง ให้มีข้อมูลมากพอที่จะได้ออกเสียงประชามติได้ในประมาณเดือนกรกฎาคมครับ แต่ว่าเราก็ได้วางหลักเป็น ๒ เฟสใหญ่ ๆ เฟสแรกก็คือตั้งแต่ทำงานกันมาจนถึงวันที่ ๒๙ มีนาคม ก่อนที่ร่างสุดท้ายจะออกว่าเราจะทำอย่างไรบ้าง แล้วหลังจากนั้นวันที่ ๑ เมษายน ไปถึงประมาณเดือนกรกฎาคมคาดว่า กต. ก็คงจัดให้มีการลงประชามติประมาณกลางหรือปลายเดือนกรกฎาคมว่าจะทำอะไร สำหรับในช่วงที่ตัดมาเรียนท่านกรรมการเบื้องต้น และขอความเห็นเพิ่มเติม คำแนะนำนะครับ ก็คือช่วงตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ก็คือวันจันทร์หน้านี้เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๒๙ มกราคม ที่ร่างแรกเราจะเสร็จก็ได้แบ่งเป็นมีอยู่ ๖ สัปดาห์นะครับ ๒ สัปดาห์สุดท้ายของปีนี้ก็กำลังคิดกันว่ามันมีกลุ่มเป้าหมายอยู่ด้วยกันประมาณ ๑๐ กลุ่ม ตั้งแต่กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแรงงาน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มคนชั้นกลางในเมือง กลุ่มข้าราชการ กลุ่มคนพิการอะไรต่าง ๆ เราได้แบ่งเป็นกลุ่ม แล้วเราก็ได้ไปคิดกันว่าแต่ละกลุ่มเราจะสื่อด้วยข้อความอะไร แล้วจะใช้วิธีการไหน ตั้งแต่เป็น social media หรือรูปแบบต่าง ๆ นะครับ ก็ได้วางแผนกันแล้ว คราวหน้าก็คงจะสรุปได้และนำมาเรียนให้เป็นผังให้ท่านกรรมการได้เห็น ได้ทราบนะครับ แต่ว่าจุดใหญ่อีกอันหนึ่งก็คือเราได้หารือกันว่า ในเรื่องนี้สังคมบ้านเรามันเป็นสังคมการรับรู้ การประชาสัมพันธ์ของเราเราน่าที่จะบริหารจัดการเพื่อจะคุมสภาพการรับรู้ของประชาชนให้ได้ ไม่อย่างนั้นแล้วเราจะเป็นฝ่ายที่ถูกถามตลอดเวลาแล้วจะตอบไม่ได้ สื่อก็จะมารุมเรา เพราะฉะนั้นใน ๒ สัปดาห์ที่จะถึงนี้หมายถึงว่าก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ก็อยากจะให้เรามีอะไรลักษณะคล้าย ๆ กับที่ท่านประธานได้กรุณาออกกับสื่อในสัปดาห์สุดท้ายสักหน่อยหนึ่ง เป็นเหมือนกับว่ากรรมการร่างได้มีของขวัญปีใหม่อะไรให้ประชาชนบ้างเบื้องต้นนะครับ ว่าเป็นอะไรบ้างที่ประชาชนจะได้จากร่างในฉบับนี้นะครับ รายละเอียดจะขอมาเรียนขอท่านประธานได้ให้ความกรุณาอีกครั้งหนึ่งนะครับ แล้วก็หลังจากนั้นก่อนที่เราจะไปต่างจังหวัดไปที่หัวหินกลางสัปดาห์ที่สองของเดือนมกราคม เราก็จะสื่ออะไรออกไปเพื่อให้ประชาชนเขาได้เห็น

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เริ่มศักราชใหม่แล้วความหวังใหม่ทางรัฐธรรมนูญมีอะไรบ้าง แล้วก็หลังจากกลับมาจากต่างจังหวัดแล้วก่อนที่จะมีการ release ร่างแรกไปก็จะมีการสื่อออกไปอีกที่ครับ ก็จะเป็น ๓ สเต็ปใหญ่ กำลังคิดถึงสาระแล้วก็ซึมเพื่อที่จะให้เขาเห็นมี mood ไปกับเรา ให้เขาได้รับรู้ในสิ่งที่ฟังรับรู้ไปกับเราครับ อันนี้ก็เป็นการคิดในเชิงกลยุทธ์ในการ manage perception ของประชาชน แต่ไม่ได้ไปหลอกลวงเขา นะครับ แต่ว่าเลือกนำเสนอสาระที่เราทำอยู่แล้วให้เขาทราบครับ ขอขอบคุณมากครับท่านประธาน

ประธาน : เชิญอาจารย์ธิตีพันธ์ุ

นายธิตีพันธ์ุ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตต่อเนื่องจากท่านอาจารย์ชาติชาย นะครับ คือในคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปข้อคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้เรียนหารือกัน แล้วก็สรุปว่าหลังจากที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้นได้จัดทำร่างฉบับแรกเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะอนุกรรมการก็จะจัดการรับฟังความเห็นจากประชาชนจากพื้นที่ต่าง ๆ โดยจะออกต่างจังหวัด ๓ ครั้งด้วยกัน ในเบื้องต้นนั้นก็อาจจะเป็นวันที่ ๓๐ วันที่ ๓๑ ครั้งแรก แล้ววันที่ ๖ วันที่ ๗ ครั้งที่สอง แล้วก็วันที่ ๑๓ วันที่ ๑๔ ครั้งที่สาม ในขณะที่ครั้งที่สี่นั้นก็จัดที่กรุงเทพฯ ในวันที่ ๙ วันที่ ๑๐ วันที่ ๑๑ ซึ่งก็จะเชิญจากต่างจังหวัดมา ในการออกไปรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้นั้นก็จะเป็นการเสนอร่างแต่ที่ไม่ใช่ตัวร่างโดยตรง แต่ว่าจะสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่เราได้วางไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนั้นพร้อมกับอาจจะกำหนดประเด็นที่เราคิดว่าอยากจะขอความเห็นเขาโดยเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เขาได้มีการอภิปรายหรือในการที่แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เหล่านั้น แล้วจะได้นำสรุปมาเพื่อที่เสนอให้ทันกับตอนที่เราจะพิจารณาความเห็นจากองค์กรต่าง ๆ หลังวันที่ ๑๕ นั้นนะครับ ซึ่งในการจัด ๓ ครั้งที่ว่านั้นอาจจะต้องขอรบกวนท่านกรรมการร่างรัฐธรรมนูญออกไปค่อนข้างเยอะกว่าทุกครั้งนิดหนึ่ง เพื่อที่จะไปอธิบาย ไปเล่าให้ฟังต่าง ๆ ว่าในประเด็นนั้น ๆ ว่าไว้อย่างไรครับ

ประธาน : พอไปถึงช่วงนั้นร่างแรกเราเสร็จแล้ว ถ้าเราไปเจาะจงถามคำถามในประเด็นใดประเด็นหนึ่งโดยเฉพาะ แล้วผลมันออกมาในทางตรงกันข้ามกับที่เราทำ เราจะอยู่ในฐานะลำบาก ผมนึกว่าทำผสมกันระหว่างประชาสัมพันธ์กับการรับฟังความคิดเห็น คือไปเล่าให้ฟังว่ารัฐธรรมนูญเรามีอะไรบ้าง และอธิบายให้ฟัง แล้วก็เปิดโอกาส

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ให้เขาวิพากษ์วิจารณ์อะไรก็แล้วแต่ แสดงความคิดเห็นอะไรโดยไม่เจาะจง เราก็จะได้ ไม่ถูกผูกมัดจนเกินไป น่าจะดีกว่า แล้วก็ทำพร้อมกัน ประชาสัมพันธ์กับรับฟังความคิดเห็น ไปด้วยกันจะได้ช่วยกันได้ ถึงตอนนั้นตัวสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะเรื่องสำคัญ ๆ ของเรา มันจะต้องทำมาเป็นเล่มแล้วปรกรณ์ ต้องช่วยกันทำ จะได้เป็นคู่มือของพวกเราด้วย คำอธิบายอะไรต่าง ๆ วัตถุประสงค์สิ่งที่เราต้องการ สิ่งที่เราคิดว่าจะเกิดขึ้นอะไรพวกนี้ แล้วถ้าวันข้างหน้ามันดีเราก็อาจจะเอาตัวนี้พิมพ์แจกไปพร้อมกับตัวร่างรัฐธรรมนูญ เวลาที่เขาจะแจก ทาง กกต. เขาอยากให้เราแก้รัฐธรรมนูญชั่วคราวเพื่อเขาจะได้ไม่ต้อง พิมพ์รัฐธรรมนูญเต็มฉบับ เขาอยากพิมพ์เฉพาะคำสรุป อ้ายนี้มันก็เป็นปัญหา ทางการเมืองเหมือนกัน เพราะว่าถ้าไปแก้รัฐธรรมนูญด้วยเรื่องนี้เดี๋ยวมันก็จะถูกเรียกร้อง ให้แก้ไปเสียด้วยว่าแล้วถ้าไม่ผ่านจะทำอย่างไรอย่างนี้ มันถึงเวลาหรือยังที่เราจะถาม ประชาชนว่าการเลือกตั้งควรจะมีเมื่อไร ทำโพล เพราะว่าอาทิตย์หน้าของอาจารย์ยังไม่มี คำถามใช้หรือเปล่า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อาทิตย์หน้าก็เปลี่ยนได้ครับ ที่มีแล้วก็คือ ถามเรื่องของการแปรญัตติงบประมาณที่เราห้ามแปรเพิ่ม แปรลดนะครับ เพราะว่าจะเป็น เรื่องของการกันทุจริตในระบบ มีแล้ว แต่ว่าท่านอาจารย์จะถามก็ได้

ประธาน : ก่อนปีใหม่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : มีอีก ๒ สัปดาห์ครับ

ประธาน : มี ๒ สัปดาห์ใช่ไหม ก็ไม่ต้องไปเปลี่ยน เอาถัดไปก็ได้ เพียงแต่เรา ลองคิดคำถามถามว่าจะลองเสียงดวงใหม่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : คือถามว่า road map โอเคไหมอะไรอย่างนี้ หรือครับ

ประธาน : ก็ถามว่าท่านเห็นว่าการเลือกตั้งควรทำเมื่อไร แล้วก็ ๑. เร็วเท่าไรยิ่งดี ๒. ทำเมื่อแก้ปัญหามันเมืองสงบเรียบร้อยแล้ว หรือ ๓. ทำเมื่อกฎหมายลูก ออกแล้ว คือลองดูที่ท่านประชาชนสิ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : จะถามเขาด้วยไหมว่า ในรัฐธรรมนูญที่เราร่างมา ท่านชอบหมวดไหน มาตราไหนมากที่สุด

ประธาน : ไม่ได้ เพราะเขายังไม่รู้ถึงขนาดนั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บุศกร ๑/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : นึกว่าจะให้ like สักหน่อย ให้เขาได้ตั้งใจเห็นอะไร สักหน่อย

ประธาน : คำถามนี้ไปถาม สนช. ยังตอบไม่ได้เลย เพราะเราก็นึกว่า เราก็อุดกันไปเยอะนะ คนหนึ่งหลาย ๆ ครั้ง แต่มันก็จำกัดอยู่ในเฉพาะแวดวงของคนสนใจ ถึงชาวบ้านสักแค่ไหนเราก้ยังไม่รู้

นายภัทร คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับ ถ้าถามแบบนี้มันต้องมีคำตอบหนึ่ง ที่เป็นตาม road map หรือไม่จำเป็นต้องใส่

ประธาน : ใส่ก็ได้ เพราะมันให้ตอบได้ตั้ง ๔ คำถาม ให้เลือก 4 choice ไข่มุข

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : มี ๖ แล้วนะครับท่าน เมื่อเร็วเท่าไรยิ่งดี ๒. เมื่อรัฐธรรมนูญเสร็จ ๓. เมื่อกฎหมายลูกเสร็จ ๔. เมื่อเศรษฐกิจดี ๕. ตาม road map รัฐบาล ๖. เมื่อกลุ่มการเมืองขัดแย้งกันลดลงแล้วจะอย่างไรอย่างนี้

ประธาน : เมื่อแก้ปัญหาของประเทศชาติเรียบร้อยแล้ว เพราะปกติคำถามนี้ เรายังไม่เปิดเผยจนกว่าเสียงมันจะออกมา แต่ถึงเวลาเราก็ถามสักวัน จะถามกันเมื่อไร ก็ลองไปนอนคิดกันดูก่อน

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ขออนุญาตท่านประธานครับ จริง ๆ ถามประเด็น เรื่องนี้มันจะไปโยงกับเรื่องบทเฉพาะกาล เพราะว่าหรืออาจต้องไปแก้รัฐธรรมนูญก็แล้วแต่ เพราะฉะนั้นผมมีความรู้สึกว่าคุณควรถามอะไรที่มันห่างจากการที่เราเข้าไปสู่บทเฉพาะกาล เพราะเดี๋ยวมันจะกลายเป็นทุกคนก็ตีตรงประเด็นนี้ ผมไม่แน่ใจนะครับ เช่น เราถามเมื่อเรา สิ้นสัปดาห์แรกของเดือนมกราคมที่เราสรุปประเด็นต่าง ๆ อะไรแล้ว เราก็สรุปประเด็น ให้เห็นว่าทั้งหมดเราคุยแล้วมันมีประเด็นที่เราจัดทำร่างใน ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ เราก็ถามต่อไปว่า อันนี้เขาเห็นว่าอย่างไรในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งเมื่อไร ซึ่งตรงนี้ผมมีความรู้สึกว่ามันเหมือนกับแยกประเด็นสนใจไปหลายประเด็น แล้วอันนี้ก็เป็นหนึ่งในประเด็นนั้น แต่ว่า ถ้าเราไปทำช่วงที่ใกล้ ๆ กับตอนที่กลับจากต่างจังหวัดแล้วมาอยู่กรุงเทพฯ แล้วมาทำตอนนั้น อันนี้มันอาจจะมีประเด็นปัญหาเรื่องทุกคนจะไปมั่วระมั่วดุ่มว่าเรื่องบทเฉพาะกาลจะแยก จะขยาย จะอะไรต่อมิอะไร คือมันจะไปในส่วนนั้น ในใจผมคิดลักษณะอย่างนั้นนะครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

แต่ว่าประเด็นนี้เหมือนกันว่าเราจะทำ เสร็จแล้วผลโพลมันจะประกาศทันทีเลยหรือเปล่า พวกนี้มันก็จะมีเรื่องระยะเวลาหนึ่งครับ ในส่วนตัวผมก็เห็นด้วยว่าน่าจะถามให้เสร็จสิ้น กระแสกระบวนความหรืออะไร คือให้รู้ ๆ เลยว่าจะเอาอย่างไรทำนองนี้

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ผมไม่ใช่ นักยุทธศาสตร์ แต่ว่าเข้าใจว่าถ้าคำถามนี้โยนออกไปตูม สื่อเป็นของเราเลยทันที แล้วเขาจะถามเราทันทีเหมือนกันว่าเราจะทำอะไรต่อ เพราะท่านประธานมีของใหม่อยู่เรื่อย ๆ ก็ตาม ไม่ทัน

ประธาน : เอาไปนอนคิดกันดู แต่ก่อนสิ้นปีเราก็ต้องมีคำตอบอยู่ดี เรื่องที่จะทำเผยแพร่ผลงานนั้นก็พร้อมนี้จะคุยกันใช้ใหม่ หรือจะมากันได้หรือเปล่า เขาปิดถนนแปดโมงถึงสิบสองโมง ถนนพระสุเมรุตั้งแต่แยกสี่สามห้างถึงป้อมพระกาฬ ถนนหลานหลวง ตั้งแต่แยกป้อมพระกาฬถึงแยกสะพานขาว ถนนกรุงเกษมตั้งแต่แยกสะพานขาวถึงแยกถนนวงศ์ แล้วถนนหลวงตั้งแต่แยกถนนวงศ์ถึงแยกพลับพลายไชย ปิดแปดโมงถึงเที่ยง แล้วพอขบวนไปเรียบร้อยแล้วก็เปิด แล้วจะปิดการจราจรอีกครั้งเวลา ๑๔.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. สงสัยจะมากันไม่ได้เสียแล้วกระมัง

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ส่วนตัวผมไปร่วมงานด้วยครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : รอฟังท่านประธานอยู่ว่าพร้อมนี้จะประชุมหรือเปล่านั้น หรือว่าเราประชุมอนุติบัญญัติเข้า ถ้าพร้อมนี้คณะเราไม่ประชุมจะได้ขอเลื่อนนิติบัญญัติเขาไป

ประธาน : ก็แล้วแต่พวกเรา มากันได้ไหมล่ะ ถ้ามาไม่ได้ก็หยุดไปวันหนึ่งก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คือสำคัญว่าท่านไม่อยู่เราก็ไม่รู้จะประชุมอะไรนะ เพราะถ้าพอเราประชุมไปแต่ท่านก็ต้องมาปรับใหม่อยู่ดี

ประธาน : งดก็งด ที่นี้أي้านั้นจะทำอย่างไรครับ โมงกับปกรณไปคุยกันแล้ว ก็ทำอย่างไรก็ส่งไปเลยแล้วกัน เดียวนี้เขาทำงานกันทาง LINE ได้แล้ว โอเคครับ ถ้าอย่างนั้นเราก็เริ่มหมวด ๘ ของเราต่อไป

เลขานุการ : หมวด ๘ คณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๖๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ
แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินแปดปีมิได้

ประธาน : เราเขียนกันมาอย่างนี้มานาน เคยนึกกันไหมว่าถ้ามันเกิดต้อง
ตั้งนายกรัฐมนตรีในระหว่างที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎรจะทำอย่างไร มันเกิดเหตุ
สมมุติว่าคณะรัฐบาลก็ไปในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ และจะต้อง
ตั้งนายกรัฐมนตรีขึ้นมาใหม่

นายธนาวุฒิ สัจจทอง : คือถ้ามันไม่มีสภามันก็มีอย่างเดียวคือ ครม.
รักษาการอยู่

ประธาน : แล้ว ครม. ลาออกทั้งคณะละ

นายธนาวุฒิ สัจจทอง : ทั้งคณะอันนั้นมันมีอยู่ในมาตราหนึ่งของปี ๒๕๕๐
มาตรา ๑๘๑ จะบอกว่าเป็นปลัดกระทรวงทำหน้าที่แทน

ประธาน : นั่นนะสิ นั่นแนวคิดพิเศษ

นายธนาวุฒิ สัจจทอง : อยู่ที่ว่าเว้นแต่จะเปลี่ยนวิธีการใหม่ ว่าถ้ามันไม่มี
อาจจะต้องตั้งคณะขึ้นมาคณะหนึ่งมาทำหน้าที่บริหารไปพลางก่อน

ประธาน : เพราะว่าถ้าเราเปลี่ยนจากประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็น
ประธานรัฐสภาเสียปัญหาเวลาเกิดเหตุจะได้ เพราะว่าถ้าเขาจะว่าอะไรเราก็ว่า
ก็ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา เพราะฉะนั้นเวลาลงนามรับสนองพระบรม
ราชโองการก็ให้หัวหน้าฝ่ายนิติบัญญัติ บังเอิญจำได้เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม เกิดช่วงว่าง
พระเจ้าอยู่หัวแต่งตั้งอาจารย์สัญญา ประธานสภานิติบัญญัติตอนนั้นคุณทวีหรือเปล่า
ใครเป็นคนลงนามรับสนองอาจารย์สัญญา ตอนนั้นมันอยู่ในช่วงสภานิติบัญญัติ ประธาน
สภานิติบัญญัติ ไม่ใช่สภาผู้แทนราษฎร แต่บังเอิญช่วงนั้นประธานวุฒิสภาเป็นประธาน
รัฐสภา แล้วเวลาให้ลงนามเขาก็ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นคนลงนาม แต่บัดนี้
ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ คือกรณีนี้มันจะเกิดปัญหาขึ้น
กรณีซึ่งไม่มีสภา คือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบไปพุดง่าย ๆ ที่นี้ในหลักแล้วรัฐสภาจะต้องมีอยู่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บุศกร ๑/๘

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

คือวุฒิสภามันก็จะทำหน้าที่ ยั่งอยู่นะครับ ถ้าจะเขียนไปเขียนในเรื่องของวุฒิสภาดีกว่าไหม
ครับ

ประธาน : เราเขียนไว้แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในส่วนของวุฒิสภาว่าถ้าเกิดวุฒิสภาทำหน้าที่
สภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาก็คือทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : ไม่ เพราะว่าเราไม่เคยให้วุฒิสภาทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรนะ
ให้วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ไปดูในส่วนนั้นว่ามันจะปรับปรุงอย่างไร เพราะว่า
อันนี้มันคล้าย ๆ ว่ามันบัญญัติไว้เดิม มันดั้งเดิมประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประธาน : มันบัญญัติมาเดิมตั้งแต่สมัยที่ประธานรัฐสภาไม่ใช่สภา
ผู้แทนราษฎร ที่เคยพูด ๆ กันว่านายกรัฐมนตรีมาตรา ๗ เคยคิดกันหรือเปล่านั้น
แล้วประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่มีทำอะไร ในยามไม่ปกติ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือถ้ามาแก้ตรงนี้ เปลี่ยนมาแก้ตรงนี้ก็จะ
ประเด็นที่คนเขาจะตาม

ประธาน : แต่เราตอบได้ง่าย ๆ ว่าก็ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน
รัฐสภา ไม่ใช่คนอื่น แต่ถ้าไปเขียนอย่างที่ท่านว่าต้องเขียนชัดเจน ในกรณีที่จะต้องแต่งตั้ง
นายกรัฐมนตรีและไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎรอะไรนะ อันนี้ไปเลย ชี้เลย

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ให้ข้อมูลครับ เป็นรองประธาน
สภานิติบัญญัติชื่อ คุณทวี แรงขำ ไม่ใช่ประธาน

ประธาน : รองประธานหรือ เพราะตอนนั้นมีสภานิติบัญญัติอันเดียว
ตอนนั้นไม่มีประธาน

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ คือเวลาเราเขียนรัฐธรรมนูญ
เวลาให้ประธานรัฐสภาลงนามอะไรพวกนี้มันต้องเป็นการประชุมของรัฐสภา
แต่นี้มันในวงการของสภาผู้แทนราษฎรอย่างเดียวเป็นคนเลือก ถ้าเปลี่ยนให้เป็นประธาน
รัฐสภามันจะเกิดข้อที่พูดกันได้เยอะนะครับ ที่รองร่างไว้ก็คือถ้ากรณีมีเหตุไม่สามารถที่จะ
มีสภาผู้แทนราษฎรเลือกนายกรัฐมนตรีได้ ที่รองร่างไว้ก็คือให้วุฒิสภาเป็นคนเสนอ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บุศกร ๑/๙

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายกรัฐมนตรี แล้วตรงนั้นคือประธานวุฒิสภาก็ต้องรับสนองเอา ถ้าใช้อำนาจของวุฒิสภา แต่ที่นี้ตรงนี้ถ้าเปลี่ยนเป็นประธานรัฐสภามันตอบยาก เหมือนกับว่ามันเรื่องของสภาผู้แทนราษฎร แล้วประธานรัฐสภาลงนามได้อย่างไร

ประธาน : คือมันเนื่องจากบังเอิญประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา เราก็บอกว่าเราใช้ตำแหน่งสูงสุดที่เขาเป็นอยู่ มันก็อาจจะขัดกับที่คุณอัชพรว่าว่า มันเรื่องของสภาผู้แทนราษฎร หรือจะให้คงคำว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร และเติมลงไปว่า ในฐานะประธานรัฐสภา คราวนี้พอไปถึงวุฒิสภามาก็ใช้ได้แล้ว ลองผ่านไปก่อนก็ได้แล้วค่อย คิดกันดูอีกที

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่คิดว่าน่าจะไปดูในส่วนของวุฒิสภา คือปัญหาเกิดขึ้นมันไม่มีสภาผู้แทนราษฎร แล้วเกิดมันจำเป็นที่จะต้องทำอะไรมันก็ต้องไปอยู่ในส่วนของวุฒิสภา ฉะนั้นวุฒิสภาใจผมยังคิดว่าไม่น่าจะใช้สลากออกครึ่งออก ออกครึ่งหนึ่งมันเหลือน้อย จาก ๒๐๐ คน เหลือ ๑๐๐ คน วุฒิสภาจะอยู่จนกระทั่งวุฒิสภาชุดใหม่มารับหน้าที่มันจะได้เป็นองค์ที่เต็ม แล้วเกิดมันเหตุจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจของสภาผู้แทนราษฎรเพราะว่าสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ เกิดวิกฤติอะไรนี่ตอนนั้นไปพูดในส่วนของวุฒิสภาน่าจะดีกว่า

ประธาน : ตรงนั้นเราต้องแก้ผ้าเขียนเลย ผ่านไปก่อน มีอะไรหรือเปล่าครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : เปล่าครับ จะเรียนข้อมูลเฉย ๆ ครับ คือมันก็เป็นเหตุการณ์ที่มันเป็นไปได้และมันเคยเกิดขึ้นมาแล้ว ปัญหาคือว่าเราจะพิจารณามันอย่างไร ตอนที่เกิดเรื่องกันตอนโน้นผมเคยค้นอยู่ที่หนึ่ง พุดกันมาว่านายกฯ มาตรา ๗ แล้วก็พุดถึงอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ มาอย่างไร คนส่วนใหญ่คิดว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงแต่งตั้งอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ มาลอย ๆ ผมก็คุยกับอาจารย์อุดมว่าเมื่อ ๒-๓ สัปดาห์ก่อนคุยเรื่องนี้ ผมก็เลยบอกว่าผมเคยเขียนเรื่องนี้ไว้เหมือนกัน เคยไปค้นว่าเมื่อปี ๒๕๑๖ มันเกิดอะไรขึ้น ตอนนั้นเกิด ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เกิดเหตุการณ์นองเลือด จอมพล ถนอม ลลาออกจากตำแหน่ง แล้วก็ตอนนั้นใช้ธรรมนูญชั่วคราวคือธรรมนูญการปกครอง พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่นี้ธรรมนูญในการปกครองชั่วคราวมันว่าอย่างไร เนื้อหารายละเอียดคล้าย ๆ ปี ๒๕๐๒ มันจะต่างกันตรงเพิ่มอำนาจพิเศษให้กับนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗ เพิ่มขึ้นแค่นั้นเอง นอกนั้นความมันจะคล้าย ๆ กัน ที่นี้ธรรมนูญการปกครอง ปี ๒๕๐๒ มีอยู่ ๒๐ มาตรา มาตรา ๑๔ พระมหากษัตริย์ทรงตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง และรัฐมนตรีมีจำนวนตามสมควรประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน แล้วก็นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาได้ พวกนี้กับบัญญัติอยู่ในมาตรา ๑๔ ก็คือว่าพระเจ้าอยู่หัวฯ มีอำนาจตั้งตามธรรมนูญการปกครอง และพระองค์ท่านก็ตั้งนายกฯ สัญญาตามธรรมนูญการปกครอง มีการรับสนองพระบรมราชโองการ คือท่านไม่ได้ตั้งลอย ๆ ผมว่าอันนี้ก็เป็นที่ประเพณีสำคัญ คือต้องมีการรองรับอย่างนี้มา ท่านไม่ได้นอร์รัฐธรรมนูญเลย แล้วก็การคิดถึงเรื่องมาตรา ๗ ในสมัยโน้นมันก็คิดแหวกแนวไปจากที่พระองค์ท่านทำมา ที่นี้พอมันเกิดเหตุแบบนั้นผมว่าก็น่าคิดนะครับ ปัญหาคือว่าจะเขียนตรงไหน ผมว่าอย่างไรคงต้องเขียนเพราะมันเคยเกิดเหตุขึ้นมาแล้วว่กรณีที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร นายกฯ ไม่ลาออก มันเกิด

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

สุญญากาศแล้วจะอย่างไร ผมว่ามันก็มีคำอธิบายได้พอสมควร แต่ว่าเราจะเขียนตรงไหน เขียนอย่างไร อาจารย์จะเก็บไว้ค่อยวกกลับมาหรือครับ

ประธาน : ยังไม่ค่อยสนิทใจกันก็ผ่านไปก่อน คือพระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านถึง ยืนยันมาตลอดว่าท่านไม่ได้ทำอะไรนอกหรือขัดรัฐธรรมนูญ ท่านทำตามรัฐธรรมนูญ แล้วท่านก็ชี้ให้เห็นว่าก็มีคนลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่จริง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ในขณะนั้นมันไม่มีกระบวนการในการตั้งนายกรัฐมนตรี มันเขียนเหมือนวรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖๑ ของเรานี้ละ คือพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี พอมาเขียน รัฐธรรมนูญถาวรเราจะมีกระบวนการแต่งตั้ง พอมาตรา ๑๖๒ มันก็จะทำให้พระเจ้าอยู่หัวฯ ตั้งแบบนั้นไม่ได้ ถึงบอกว่าอย่าไปโยนให้ท่าน ท่านทำไม่ได้แล้ว ต่อไปมาตรา ๑๖๒ ครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบ บุคคลซึ่งสมควรได้แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากรายชื่อผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับ เลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมดได้ประกาศต่อประชาชนเมื่อมีการเลือกตั้งตามมาตรา ๘๗ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

การเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎรรับรอง

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็น นายกรัฐมนตรีต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร

การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ให้กระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย

ประธาน : มาตราอะไรที่เราบอกให้พรรคการเมืองต้องประกาศชื่อ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตทำความเข้าใจ เพราะว่ามาตรานี้อาจจะใหม่ เพราะว่ามีสื่อมาถามในทำนองว่าการเสนอชื่อคือการ เสนอชื่อในการรณรงค์หาเสียง หมายความว่าทุกพรรคสามารถที่จะเสนอชื่อได้ แต่ หมายความว่าเวลาที่จะตัดสินว่าพรรคไหนจะมีโอกาสเป็นนายกรัฐมนตรีได้ก็ต้องเป็นพรรคที่ มีการเลือกตั้งได้ร้อยละ ๕ เท่านั้น อันนี้ถูกต้องหรือไม่

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เอามาเขียนไว้เป็นวรรคสองดีไหม

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

การเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งต้องเสนอบุคคลตามรายชื่อตามมาตรา ๘๗ ของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ให้กระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย

ประธาน : คำตอบคือใช่ ร้อยละห้า

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : หมายความว่าทุกพรรคมีสิทธิเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีหมดไม่ว่าจะเป็นพรรคเล็ก พรรคใหญ่ ต่อเมื่อคนได้ร้อยละ ๕ ขึ้นไปเท่านั้นถึงจะมีโอกาสที่จะได้พิจารณา

ประธาน : ไม่ คุณต้องเสนอจากบัญชีรายชื่อของพรรคที่ได้รับเลือกตั้งมาไม่น้อยกว่าร้อยละห้า ถ้าได้มากคนเดียวจะไปเสนอก็ไม่ได้ เชิญท่านอัครพรครับ

นายอัครพร จารุจินดา : ท่านประธานตัดเรื่องการรับรอง การเสนอรายชื่อออก อย่างนี้ใครก็ตามที่เสนอรายชื่อของบุคคลในเงื่อนไขนี้ได้ทั้งสิ้น คือของเดิมจะต้องมีการรับรองการเสนอชื่อ ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด แต่อันนี้ก็ไม่ต้องมีจำนวนขั้นต่ำ พรรคมี ๒๕ คนก็เสนอได้หมด

ประธาน : ก็เสนอได้ ต้องมีคนรับรองด้วยนะ

นายอัครพร จารุจินดา : คือของเดิมมันมีรับรองเพื่อไม่ให้เสนอกันเยอะ

ประธาน : คราวนี้เรามีเฉพาะรายชื่อเรา

นายอัครพร จารุจินดา : เหมือนกับพรรคที่พอเข้าเงื่อนไขทุกคนก็มีสิทธิยกเว้นจะคุยกันก่อน

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ สมมุติครับ มันจะเป็นงูเห่ากันทั้งพรรคได้ไหมครับ ท่านอาจารย์พอนึกออกไหมครับ สมมุติว่าร้อยละห้า มีอยู่สัก ๕ พรรค เกินร้อยละห้ามานะครับ เสนอชื่อใครก็ได้ ทีนี้ในพรรคประชาธิปไตยก็หักล้างกันเลย หรือพรรคเพื่อไทย หรือพรรคใดพรรคหนึ่ง คนก็คาดหวังว่า นาย ก นี่จะได้จากการเป็นผู้แทนจากพรรคนี้ แต่ทีนี้พอไม่มีผู้รับรอง ฝ่ายตรงข้ามก็ไปชูเอียงกันไว้กับ นาย ข ของพรรคแรก แทนที่จะเอา นาย ก หักดิบไปเอา นาย ข เลย ไปจับมือกัน เกิดขึ้นได้ไหม คือตัวเลือกของแต่ละพรรคมันจะมี ๕ ไข่ไหมครับ สมมุติว่ามี ๕ พรรค คือ ๒๕ คน ๒๕ คนนี้มีเวลาอยู่ประมาณ ๓๐ วัน ๓๐ วันก็ไป lobby กัน ไม่รู้ว่าใครจะซื้อใครตรงไหน ๒๕ คนนี้อยู่ในข่ายที่จะซื้อได้ทั้งนั้น พอไปถึงพีระเลยเอาคนนี้ได้ไหมครับ เพราะมันไม่ได้ขึ้นอยู่กับมติพรรค

นายอัชพร จารุจินดา : ทำอย่างที่ท่านภัทรว่า คราวที่เลือกคุณสมบัติไว้แล้ว อย่างพรรคภูมิใจไทย

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ความเห็นส่วนตัวครับ ผมคิดว่าถ้าเป็นในปรากฏการณ์ที่ท่านภัทรว่านี้ ถ้าเรายังคิดว่าจะปล่อยให้พรรคการเมืองดำเนินการไปโดยธรรมชาติของพรรคการเมืองเราก็คงไม่ไปก้าวล่วง แต่ว่าถ้าเขาทำแบบนั้นสังคมก็รู้ก็เห็น ผมคิดว่าคนก็จับตามอง ถ้าทำถึงขนาดนั้นมันก็คงผิดวิสัยมาก ๆ พรรคตัวเองไม่เลือกคนในพรรคตัวเอง แต่ว่าไปเลือกคนในพรรคอื่นมาเป็นนายกรัฐมนตรี ผมคิดว่าประชาชนก็คงยอมรับไม่ได้อยู่ดี แล้วแต่เราจะพิจารณาครับ ถ้าเราไปสร้างกฎเกณฑ์ผมก็เกรงว่าจะกลายเป็นสิ่งที่ท่านประธานว่า จะทำให้รัฐธรรมนูญนั้นกลายเป็นกฎหมายที่มีกลไกอะไรมากมาย แล้วเวลาจะมีการไปแก้ไขภายหลังมันก็จะเกิดปัญหาขึ้นอีก สุดท้ายแต่ที่ประชุมครับ แต่ส่วนตัวเห็นว่าการก็ต้องปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติครับ

ประธาน : จริง ๆ ผมไม่อยากเขียนเรื่องคนรับรอง อยากให้เป็นไปตามธรรมชาติ แต่บังเอิญเราเปิดช่องอาจจะมีคนนอกได้ ก็กลัวว่าการที่เราไปตัดตัวนั้นออกเหมือนกับว่าเรามีเจตนาอะไรบางอย่าง ทั้งที่จริง ๆ มันก็ไม่ได้เกี่ยวกันหรอก แต่พอมีช่องทางให้คนคิดอย่างนั้นได้เราก็เปลืองตัวเปล่า ๆ เอาไว้อย่างเดิมก็ไม่ได้เดือดร้อนอะไร

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมว่าเขียนอย่างนี้ได้ อย่างกรณีเมื่อก็สมมุติว่ามี ๕ พรรค พรรคละ ๕ คน ก็เป็น ๒๕ แต่เราจะเขียนให้เป็น ๕ ก็ได้ คือว่าพรรคเกิน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ภัชภิษา ๒/๕

๕ เปอร์เซนต์ เสนอได้ชื่อละ ๑ คนอะไรอย่างนี้ เราต้องเขียนอย่างนั้นไหมครับ หรือว่าเราจะเปิด open ไปเลยทำให้มันเป็น ๕-๕ แล้วแต่ใครไป lobby ใครได้ สมมุติว่า ก ข ค ง พรรค ข ไม่เอาคนเบอร์ ๑ ของพรรค ก แต่ไปเอาเบอร์ ๒ ของพรรค ก ระบบพรรคการเมืองจะปั่นป่วนไหม คือพรรคที่ได้เสียงข้างมากไม่ได้ไปเอาใคร เอาคนในพรรคก็ได้ แต่เป็นเบอร์ ๒ ของเขา หรือเป็นอะไรอย่างนี้ สมมุติว่า ๒๕ แล้วใครคนใดคนหนึ่งใน ๒๕ อาจจะไม่ยอมมาไหม มันจะอลหม่านไหมตรงนั้น มันจะช่องว่างของรัฐธรรมนูญเราหรือเปล่า

นายอัชพร จารุจินดา : โดยจริง ๆ ถ้าทำกันจริง ๆ จัง ๆ มันไม่น่าจะเกิด แต่ก็บอกไม่ได้ว่าจะเกิดหรือไม่ในการเมืองไทย

ประธาน : ถ้าเราเขียนไว้เพิ่มแต่เฉพาะส่วนที่เราต้องเพิ่ม คำถามมันก็จะไม่ถามมา ผมเคยทำกันมาแล้ว แม้ว่าจะสามารถคิดไปได้ก็จะต้องตั้งคำถาม แต่พอเราลบไปบ๊อบเขาก็จะสะกิดใจว่าอันนี้เรากำลังคิดอะไร ไปได้แล้วนะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาต ในวาระแรกที่ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก อันนี้เราปรับปรุงในส่วนของการประกาศผลของ กกต. ๓๐ วัน แล้วก็ขยายได้อีก ๑๕ วัน เป็น ๔๕ วัน แล้วที่เขียนอันนี้มันรับกันแล้วใช่ไหม เพราะของเดิมรู้สึกเขาอ้างมาตราอะไรอย่างนี้ ตกกลางดูแล้วว่ามันรับกันได้ใช่ไหม ก็คือต้องครบ ๙๕ เปอร์เซนต์

ประธาน : ก่อนปี ๒๕๔๐ มีบอกไว้ใหม่ว่าเลือกนายกรัฐมนตรีภายในกี่วัน ลองดูสิ ผมกำลังสงสัยว่าทำไมถึงจะต้องไปกำหนด ๓๐ วัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เขียน ๓๐ วันเหมือนกันครับ

ประธาน : ปี ๒๕๓๔

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เขียนว่า ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภาครั้งแรกตามมาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๕๙ คือภายใน ๓๐ วัน

เลขานุการ : ปี ๒๕๒๑ ไม่มี

ประธาน : ที่คุณอ่านเมื่อกี้อะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ปี ๒๕๔๐

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ปี ๒๕๔๐ มี ผมกำลังสงสัยว่ามันเพิ่งมาปี ๒๕๔๐ นี้ละ
ก่อนหน้านั้นไม่เคยมี ดูปี ๒๕๓๔ สิ

เลขานุการ : ไม่มีครับ

ประธาน : เพราะว่า ปี ๒๕๔๐ เขาสร้างรัฐธรรมนูญขึ้นมาเพื่อให้รัฐบาลแข่ง
คล้าย ๆ บิบบว่าคุณต้องไปตกลงกันได้ภายใน ๓๐ วัน ถ้าตกลงไม่ได้ประธานสภาผู้แทน
ราษฎรก็เอาคนที่มียี่เสียงข้างน้อยขึ้นไปเลย ได้คะแนนสูงสุด ซึ่งในทางการเมืองมันเป็นไปได้
คือคล้าย ๆ เขาจะบีบให้ต้องตกลงกัน ซึ่งผมคิดว่าไม่ควรบีบ ตกลงไม่ได้ก็เจรจากันไป เสร็จ
เมื่อไรก็เมื่อนั้น แล้วรัฐบาลเก่าก็ดูแลไป เพราะว่าเอารัฐบาลเสียงที่ไม่ได้เสียงข้างมากขึ้นไป
เป็น มันก็เท่ากับเลือกรัฐบาลให้ไปยุบสภา ไปเอาเครื่องมือ พอบังคับไปว่า ต้องทำให้แล้ว
เสร็จภายใน ๓๐ วัน มันก็ต้องพูดต่อไปว่าแล้วถ้าไม่เสร็จภายใน ๓๐ วันให้ทำอย่างไร เขาก็
บอกว่าถ้าไม่เสร็จภายใน ๓๐ วัน พอพ้น ๓๐ วันใครได้เสียงมากกว่าเพื่อนเอาไปก็แล้วกัน
ไม่ถึงครึ่งก็ไม่เป็นไร อันนั้นก็แปลว่าคุณให้ตั้งรัฐบาลเสียงข้างน้อย แล้วรัฐบาลนั้นมันก็อยู่
ไม่ได้

เลขานุการ : ผมขออนุญาตเรียนเสนอความเห็นครับ จริง ๆ ผมคิดว่า
รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มันเขียนในเรื่องกระบวนการมากจนเกินเหตุจนทำให้การเมือง
ไม่สามารถที่จะประนีประนอมได้นอกจากการที่จะต้องเอาชนะกันทำเดียว ผมว่าถ้าป็นไปตาม
อย่างที่มันเคย ๆ เป็น แล้วให้เขาไปตกลงกับทางการเมืองได้ผมคิดว่ามันมีช่องออกแล้วก็จะ
ไม่ก่อให้เกิดปัญหามากนัก แล้วอีกอย่างหนึ่งกำหนดเวลาต่าง ๆ ที่มีปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๔๐ ก็ดี ปี ๒๕๕๐ ก็ดี บางที่มันเร่งรัด แล้วก็มัน type จนเกินไปจนทำให้ต้องทำ
อย่างใดอย่างหนึ่ง คือถ้าไม่ทำอย่างใดอย่างหนึ่งมันจะผิดไปทันที พอผิดแล้วที่นี้จะเกิดปัญหา
ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามขึ้นมาทันทีเลย ซึ่งมันทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไป
ด้วยความยุ่งยากเพราะจะมีการกล่าวอ้างกันตลอดเวลา

ประธาน : ผู้ร่างเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ แล้วผู้ร่างไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติตาม คือนึก
เอาว่าถ้าเป็นอย่างนี้แล้วจะดี แต่เอาเข้าจริงมันคล้าย ๆ มันไปรัดตัวจนการเมืองเขาไม่เป็น
ธรรมชาติ เราก็นึกไม่ออกว่าถ้ายังตั้งไม่ได้ก็ยังตกลงกันไม่ได้ แล้วไปฝันให้ตั้งให้ได้มันจะได้ดี
อะไรขึ้นมา อาจารย์อุดมคิดออกไหม

นายอุดม รัฐอมฤต : คิดอยู่พอดี ก่อนปี ๒๕๔๐

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ปี ๒๕๔๐ เขาบีบบังคับ เขาวางกฎเกณฑ์ไปแล้วบีบบังคับ เพื่อต้องการให้เป็น strong executive เพียงแต่ว่ารัฐบาลล้มลุกคลุกคลานเขาก็เลยสร้างกลไกใหม่ เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ เราเหมือนเป็นลูกตุ้มนาฬิกาแกว่ง จากซ้ายหนึ่งไปขวาหนึ่ง ก่อนปี ๒๕๔๐ เรามีรัฐบาลผสมหลายพรรค แล้วไม่มีความแข็งแรง แข็งแกร่งของพรรคการเมืองที่จะคุมสมาชิกของพรรคได้ มันก็เกิดเหตุการณ์ที่ไปซื้อเสียงที่ห้องน้ำก็มี จำได้ไหมคะ ที่ไปซื้อเสียงกัน จะแจกซองขาว ไปอะไรต่ออะไรให้ vote แต่ครั้งพรรคคุมคนของตัวเองไม่ได้ ที่นี้ในตอนปี ๒๕๔๐ เข้าใจว่าไม่ใช่เฉพาะผู้ร่างนะคะ ความรู้สึกของนักวิชาการในช่วงนั้นก็มีความรู้สึกที่เราจะต้องพัฒนาการเมืองไปถึงจุดที่ให้ พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง control พรรคของตัวเองได้ แล้วถ้าเป็นไปได้อย่ามีพรรคเล็ก พรรคน้อยจิบจ้อยน้อยคะเนนที่โดนซื้อได้ง่าย ๆ ทำอย่างไรให้พรรคมี consolidate พลังให้มีหลาย ๆ คนในพรรค แล้วพรรคใหญ่สามารถที่จะกำหนดนโยบายสาธารณะได้ดีกว่า เพราะว่าก่อนหน้านั้นรัฐบาลหวงแต่เก้าอี้ เป็นหวงและหวงเก้าอี้ไม่กล้าทำอะไรที่เป็นเรื่อง เป็นราว เพราะฉะนั้นถ้าสมมุติว่ามีพรรคใหญ่มาแล้วก็สามารถจะคุมลูกพรรคของตัวเองได้ มี วินัยทางการเมือง ทางพรรค มันก็จะเกิดกระบวนการที่เราสามารถจะกำหนดนโยบาย สาธารณะที่เข้มแข็งและนำไปปฏิบัติได้ อันนั้นคือความรู้สึกถึงที่มาของสิ่งที่ทำให้รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มีพรรคน้อยลง แล้วก็มีพรรคใหญ่เกิดขึ้นได้ ที่นี้พอพรรคใหญ่เกิดขึ้นมา พรรคใหญ่ ไม่ได้ใหญ่ธรรมดา ใหญ่จนกินขอบเขต ใหญ่จนกลายเป็นเหมือนเผด็จการรัฐสภา พอมีกำลัง อำนาจมากขนาดนั้น เป็นเผด็จการรัฐสภาเราก็ก้าวอีก เราก็ก้าวอีก ตอนนี้อย่างที่เราเห็นมา มันสยองนะคะ สยองกับการที่มีอำนาจล้นฟ้า และมีเสียงมากเกินควรจนฝ่ายค้านนี้มีความหมายน้อยลง ๆ ทุกที่ถึงได้มีเรื่องสุดซวย มีอะไรต่าง ๆ มันเป็นประวัติศาสตร์การเมือง ของเราที่เราพัฒนาไปไม่ถึงจุดที่ว่าพรรคการเมืองนี่เป็นที่พึ่งของระบอบประชาธิปไตยได้ มันก็เลยเกิดเหตุการณ์แบบนี้ แต่ถ้าส่วนตัวดิฉันคิดว่าปล่อยมันไปเถอะ ถ้าสมมุติว่าปล่อยให้ พรรคการเมืองไปบังคับเวลา เรือนเวลาอะไรต่าง ๆ นี่มันอาจจะไม่ใช่สิ่งที่เราเป็น บางครั้งมัน ก็เป็นรัฐบาลผสม แล้วการผสมไปมานี้เป็นการเรียนรู้ของนักการเมืองที่ในที่สุดจะออกมา เป็นรูปแบบที่อาจจะดีขึ้น ในประเทศยุโรปก็เป็นฝ่ายผสมหลายพรรคเหมือนกัน บางที่เป็น พรรคเสียงข้างน้อยก็มี เพราะฉะนั้นมันไม่น่าจะเป็นอะไรที่เราจะต้องไปกังวลมากเกินไป

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

แล้วจริง ๆ แล้ว ๕ คนในแต่ละพรรคมันเป็นทางเลือกให้กับพรรคอื่นที่เขาจะเลือกคนบางคนที่เขาอยากจะทำพรรคด้วย ผสมผสานด้วย แล้วดิฉันก็ไม่คิดว่าในภาวะของการเมืองปัจจุบันเราควรมีพรรคการเมืองที่ใหญ่จนมีอำนาจล้นฟ้า มันไม่เหมาะสมกับระบบของเรา ณ ขณะนี้ ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมเห็นด้วยกับท่านประธานว่าเรื่องนี้ผมไม่เห็นด้วยว่า จะต้องไปจำกัดเวลาในเรื่องว่าจะต้องตั้งนายกรัฐมนตรีให้ได้ภายในสามสัปดาห์ เพราะผมคิดว่าเรื่องอย่างนี้น่าจะเป็นเรื่องที่เขาคุยกันแล้วเขาคงตกลงกันได้ คือพอมาตรานี้ไม่กำหนดวัน มาตราต่อไปก็ไม่ต้องมี เมื่อมันตกลงกันไม่ได้ภายในสามสัปดาห์ก็ให้ประธานสภาฯ เอาชื่อคนที่ได้คะแนนมากที่สุดไปก็เท่ากับให้ตั้งรัฐบาลซึ่งไม่ได้เสียงข้างมากในสภา ผมยังเห็นว่าการเมืองมันควรจะต้องเป็นเรื่องที่เจรจากันได้ คือเหมือนกับมีเงื่อนไขที่มีเรื่องเวลาบางฉบับทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องตกลงเพื่อจะได้รัฐบาลมาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ผมยังเห็นว่าระบบเดิมก็น่าจะโอเค หมายถึงว่าในระบบก่อนปี ๒๕๔๐ เพราะว่าในทางความเป็นจริงการเมืองก็เป็นเรื่องที่ต้องเจรจากันทั้งนั้นถ้าไม่ใช่ระบบเสียงข้างมากก็ต้องให้แต่ละฝ่ายต้องมานั่งดูกันว่าทำงานร่วมกันได้ไหม ไม่ใช่ด้วยเอาเวลาบางฉบับเขา ผมยังคิดว่าตรงนี้น่าจะเปลี่ยนหลักการที่บัญญัติไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ให้กลับมาเหมือนเดิม ผมคิดว่าน่าจะให้เขาเจรจากัน

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมคิดว่าน่าจะเป็นวิกฤติ ๒ ข้าง ถ้าผมจำไม่ผิดก่อนประมาณปี ๒๕๓๐ กว่า ท้าย ๆ ของป่าปี ๒๕๒๙ ตอนนั้นการตั้งรัฐบาลมันจะช้า กลุ่มต่าง ๆ ก็จะไปจับกลุ่มกันกินข้าว นัดหมายตามโรงแรม ตามอะไร เมื่อก่อนผมก็ไล่ตามข่าวพวกนี้อยู่ คุยบ้านคุณพงษ์ สารสิน คุยบ้านโน้นบ้านนี้ ผมว่าเหตุที่เขากำหนดน่าจะมาจากความเนิ่นช้าของกระบวนการมันเกิดช้า แล้วมันก็ทำให้เกิดกลไกอื่นเข้ามาแทรกได้ง่ายมันก็เลยกำหนดวันขึ้นมาว่าเป็น ๓๐ วัน ของที่จะมาแทรกมันจะไม่แทรกได้ แล้วก็บีบบังคับว่าพรรคการเมืองก็จะต้องคุยกันให้จบ -----

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ที่น้ำมันจะเป็น ๒ ข้างคือว่าถ้าเราเปิดไว้กระบวนการมันก็อาจจะมีของมาแทรกได้ แต่ถ้าเราไม่เปิดให้มันได้เหมือนเดิม ผมว่าหลักการอันหนึ่งที่มันจะมีอยู่ตามมาคือเรื่องของการมีเสียงข้างมากแล้วมันมีความชอบธรรม แต่ที่นี้ถ้าสมมุติว่าเราเอาตรงนี้ออกการเมืองมันจะกลับไปสู่ธรรมชาติของมันอย่างที่ท่านว่านะครับ มันก็มีปัญหาอีกแบบหนึ่งเหมือนกัน ๒ ข้างนี้ ๒ ข้างนี้ผมว่ามันก็มีพอ ๆ กันแหละ แต่ว่าถ้าต้องการให้มันมีเสถียรภาพก็อาจจะเอาออกไปก็ได้ ผมว่านะครับ แต่ว่ามันมีปัญหาทั้งคู่ละ เพียงแต่ว่าเราจะต้องตอบโจทย์ไหนในภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผมคิดว่าถ้าภาวะแบบนี้แล้วก็ระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ ผมว่าเป็นไปได้ นะครับว่าพรรคข้างมากมันจะไม่ได้มากเกินไป แล้วที่หนึ่งกับที่สองมีโอกาสคู่คี่กัน จะเกิดขึ้น ก็เกิดขึ้นได้นะจากระบบการเลือกตั้งที่เราวาง เพราะฉะนั้นพอมันเกิดอย่างนี้ปัญหา การตั้งรัฐบาลมันจะกินเวลา ถ้าเปิดโอกาสให้กันแบบนี้ก็จะกินเวลาพอสมควร จะมีปัญหา อีกแบบหนึ่ง

ประธาน : มันก็จะเป็นไปโดยธรรมชาติของการเมือง พอเวลาผ่านไป สักเดือนหนึ่งยังตกลงไม่ได้มันก็ร้อนรนเองแหละ เพราะว่าในที่สุดอีกข้างหนึ่งอาจจะไปรวมกับเหตุที่จะเกิดอย่างกิจสังคมสมัยอาจารย์คึกฤทธิ์มันอาจจะเกิดขึ้นได้ เพราะฉะนั้น คือถ้าการเจรจาจะทำให้ยอมลดกันลงมาได้ ถ้าไม่อย่างนั้นพรรคที่สามจะกลายเป็น ตัวพอดีพอร้ายมันจะเหมือนอย่างพรรคกิจสังคมนั้นละ พรรคที่สามจะเป็นนายกรัฐมนตรี มันเหมือนกับที่คุณอุทัยมี ๓ คนแล้วเป็นประธานรัฐสภา เพราะขาด ๓ เสียงนั้นแหละ ซึ่งมันก็เป็นธรรมชาติของการเมือง มันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องอะไรที่เราจะไปกังวลกับมันมากนัก สมัยก่อนนี่คือคนยังไม่ค่อยคุ้นกับการเมืองมาก แล้วก็ไปกังวลว่ามันจะต้องเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนี้ ผมว่าเดี๋ยวนี้คนคุ้นชินเยอะนะ ก็รับอะไรต่ออะไรที่เกิดขึ้นในสภาแบบสากลได้ ความวุ่นวาย ความพุดจามาจากอะไรก็บ่น ๆ กันไปอย่างนั้น แต่ว่าเอาเข้าจริงก็รู้ว่า ก็อายันมันธรรมชาติ เชิญครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : คือผมว่าปล่อยไปตามธรรมชาติน่าจะดีกว่านะครับ คือผมว่าพอถึงวันนี้ในระยะที่มันจะเกิดการเลือกตั้งต่อไป อย่างปีหน้าหรือปีถัดไป อะไรก็แล้วแต่ การที่มันมีปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา คือมันสะท้อนให้เห็น ถ้าการเมืองคุณตกลงกันเองไม่ได้มันก็อาจจะมี something เกิดขึ้น

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในช่วงแรกของการที่มีการเลือกตั้ง สมมุติว่าภายใต้กติกาใหม่ที่กำหนด
อย่างนี้ ผมคิดว่ามันไม่ค่อยน่าจะมีปัญหาอะไร แล้วจริง ๆ แล้วถ้าดูย้อนไปผมคิดว่าเราคงดู
ย้อนไปเพียงอาจจะไม่จำเป็นต้องไกลไปถึงสมัยพรรคกิจสังคมก็ได้ แต่มันก็เป็นไปได้ที่ว่า
พรรคที่สามอาจจะมึบบทบาทสำคัญที่เป็นตัวแปรถ้าเกิดว่า ๒ พรรคใหญ่ไม่ได้คะแนนเสียงข้างมาก
ผมว่ามันก็เป็นธรรมชาติของการเมือง คือถ้ามันมีการ negotiate มันก็น่าจะเป็นเรื่องดี
ก็อยู่ภายใต้วงเล็บที่ว่า negotiate กันเพื่อประโยชน์ของชาตินะครับ อ้ายนั่นก็ว่ากันไป
อย่างนั้น แต่ผมก็ยังนึกไม่ออกว่าสมมุติว่าทำไปแล้วเสร็จ ๓๐ วันมันจะเกิดอะไรขึ้น ถึงเขียนไป
ว่าให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ถ้าเกิดไม่เสร็จภายใน ๓๐ วันมันเกิดอะไรขึ้น ก็นี่ก็ไม่ออก เพราะว่า
คงบังคับอะไรไม่ได้ อีกอย่างหนึ่งที่ผมมองผมก็มีความรู้สึก ว่าวันนี้ผมคิดว่า
ถ้าเกิดรัฐธรรมนูญฉบับนี้ผ่านการประชามติไปแล้วใช้บังคับ มันยังมีอีกหลายอย่าง
ซึ่งเราอาจจะ predict ไม่ได้ในทางการเมือง แม้กระทั่งผลการเลือกตั้งเองเราก็ยัง predict
ไม่ได้อยู่ดีว่ามันเป็นอย่างไร ผมคิดว่าถ้าปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติของมันมันจะดีกว่าหรือเปล่า
แล้วก็ในส่วนของสิ่งที่มันอาจจะน่ากลัวอยู่นิดหนึ่งก็คือว่า กติกาที่ออกไปแล้วมันเกิดผล
ในลักษณะซึ่งมันกลายเป็นได้มีรัฐบาลเสียงข้างมากเด็ดขาดขึ้นมาด้วยเหตุผลอะไรก็ไม่รู้
สมมุติอย่างนั้นนะครับ ตรงนี้เราคงต้องมาดูจากกลไกของเราเองด้วยที่เราวางไว้ด้วยว่า
จริง ๆ แล้วมันป้องกันปรากฏการณ์ที่คนเขาพูดกันว่าเผด็จการรัฐสภาบ้างอะไรพวกนั้น
ได้หรือเปล่า กลไกองค์กรอิสระที่เราวางไว้มันช่วยดุลตรงไหนได้บ้างหรือเปล่า แต่ตรงนี้
ผมยังมองไม่เห็นนะครับ ถ้าสมมุติเราไปเขียนว่ากำหนดภายใน ๓๐ วัน แล้วในทางการเมือง
เกิดทำไม่ได้ขึ้นมา ถามว่ามันเลย ๓๐ วันไปแล้วมันจะเกิดผลอะไร มันก็นึกภาพไม่ออก
ไม่น่าจะมีผลอะไรด้วยซ้ำไปนะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ข้อความวรรคหนึ่งจะเหลือแค่ตรงนั้นมันไม่ค่อย
มันน่าจะมีต่อท้ายอีกหน่อย

ประธาน : จะเอาวรรคหนึ่ง วรรคสองไปเขียนรวมกันใหม่ก็ได้ ลองไปดูก่อน
ก็แล้วกัน

นายอัชพร จารุจินดา : มีอีกประเด็นหนึ่งครับท่านประธาน คือพอเรา
วางเงื่อนไขว่าคนที่ป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีคะแนนจากพรรคการเมืองร้อยละ ๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

มันจะเป็นไปได้หรือไม่ในการเลือกตั้งทั่วไป แล้วมีพรรคการเมืองทุกพรรคได้คะแนนต่ำกว่า ร้อยละ ๕ ทั้งหมด จะเป็นไปได้ไหม

ประธาน : ไม่ได้ เพราะไม่มีใครได้เกิน ๒๕ คน แปลว่าต้องเกิดอะไรขึ้นสักอย่างหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ในร่างมาตรา ๑๖๒ ถ้าเรา ตัดระยะเวลาออกไป คือมันจะต้องมีจุดสิ้นสุดอันใดอันหนึ่ง พอพ้น ๓๐ วันแล้ว ไปอีก ๑๕ วัน ก็ยังไม่ได้ หรือไปอีกเดือนยังไม่ได้ มันจะต้องมีจุดสิ้นสุดว่ามันจะเป็นอย่างไร จะปล่อยให้ คาราคาซึ่งอยู่ไปเรื่อย ๆ มันคงไม่ได้

ประธาน : รัฐบาลที่เขารักษาการเขาก็เสนอให้ยุบสภา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนั้นเขารักษาการใช้ไหมครับ จะให้เขาไป ยุบสภา

ประธาน : ก็ไม่มีรัฐบาลใหม่ ไม่สามารถทำได้เขาก็ดูแล้วเห็นว่าก็ไปยุบสภา สากลมันก็เป็นอย่างนั้น มีบ่อไปที่มันตกลงกันไม่ได้แล้วประธานาธิบดียุบสภาไปเลือกตั้งมาใหม่

เลขานุการ : ผมขออนุญาตให้ข้อมูลถ้าจำไม่ผิดที่เบลเยียม เคยไม่มีรัฐบาล อยู่ปีเศษ ๆ โดยให้รัฐบาลเดิมรักษาการไปพลางก่อน จนในสุดท้ายเขาก็ต้องตกลงกันจนได้ เพราะว่าชาวบ้านเบื่อมาก แล้วก็ทำให้การเมืองของเขาพัฒนาไปอีกขั้น

ประธาน : เพราะมันไม่มีอะไรห้ามว่ารัฐบาลรักษาการจะยุบสภาไม่ได้ แต่ว่าโดยที่ของเรา มีระบบ มีพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นการที่รัฐบาลจะเสนอพระราช กฤษฎีกาไปยุบสภา รัฐบาลเก่า ถ้าไม่มีเหตุผลจริงจั่งเพื่อประโยชน์ของบ้านเมือง พระมหากษัตริย์ก็ไม่ทรงลงพระปรมาภิไธย และท่านก็วิไว้ได้ว่าไม่ลง ถ้ามันไปสักระยะหนึ่ง แล้วทำท่าจะตกลงกันไม่ได้เขาก็ยุบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ต้องให้รัฐบาลรักษาการเสนอพระราช กฤษฎีกาไปยุบสภา ประเด็นนี้รู้สึกในร่างของชุดที่แล้วรู้สึกเขาเหมือนกับว่าถ้า ๓๐ วันยังไม่ได้ ต่ออีก ๑๕ วัน ๔๕ วันยังไม่ได้ก็ให้เลือกตั้งใหม่เลย

ประธาน : อ้ายนั่นก็แปลว่าไปคิดแทนเขา ซึ่งการไปคิดแทนเขามันก็อาจจะถูก แต่ว่าถ้ามันเกิดผิดขึ้นมา มันต้องปล่อยให้ไปตามธรรมชาติของมัน การเมืองมันก็ต้องไป

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

หาทางออกของมัน แล้วเดี๋ยวยังเราจะมีเวลาถึงทางตันใครเป็นคนวินิจฉัยตรง ๆ นั้น มันก็อาจจะมีคนมาวินิจฉัยได้ มาตรา ๑๖๓ เอาออกนะ ปกรณ์ มาตรา ๑๖๒ นั้นลงไปเขียน ดูใหม่ พอมันตัดแล้วเหลือสั้นแล้วนะ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับ มาตรา ๑๖๓ พอเราเอาออกไป การตั้งรัฐบาลโดยจากพรรคที่มีเสียงข้างมากที่สุดนี้เป็นประเพณีปฏิบัติใช่ไหมครับ

ประธาน : ไม่ เพราะว่าเราบอกแล้วคนที่จะได้รับการเสนอชื่อได้ต้อง ได้รับเสียงสนับสนุนเสียงข้างมากของทั้งหมด ก็แปลว่าต้องเป็นเงื่อนไขของกฎหมาย ไม่ใช่ประเพณี เพราะมันมีอยู่แล้ว คือแค่นี้เรากำหนดไว้แล้วว่าต้องเสียงครึ่งหนึ่งอยู่ใน พรรคสุดท้าย

นายภัทระ คำพิทักษ์ : พรรคสุดท้ายของมาตรา ๑๖๒ ใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่ มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งบุคคลใด ให้เป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร

นายภัทระ คำพิทักษ์ : แต่มันก็แปลว่าอาจจะเป็นพรรคที่สองกับพรรคที่สามก็ได้

ประธาน : พรรคอะไรก็ได้ แต่ที่บอกว่าพรรคที่หนึ่งเป็นคนจัดตั้งรัฐบาล อันนั้นเป็นมารยาท ของคุณชวนเขา เพราะว่าคุณชวนรักษามารยาทอย่างเคร่งครัด เพราะว่า รู้แล้วไปร่วมกับใครไม่ได้ แต่ถ้าคุณมีช่องทางว่าจะร่วมกับใครได้ มารยาทนั้นก็คงจะ เลื่อนหายไปเองแหละ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ผมเองรู้สึกว่ามันมี ๑๖๓ มันทำให้การกล่าวอ้าง ว่าใครได้คะแนนที่หนึ่งมันมีความชอบธรรมในการจัดตั้งรัฐบาลก่อน มันก็เกิดขึ้น เป็นทั้งประเพณีและเป็นกระทั่งตัวลายลักษณ์อักษรที่มันรองรับอยู่ใน ๑๖๓ อะไรประเภทนี้ นะครับ

ประธาน : ไม่ อ้ายนี้เฉพาะตอนโหวต

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ครับ ที่นี้พอมันไม่มี ๑๖๓ เสียแล้ว มันก็จะได้ว่า การกล่าวอ้างตัวนี้มันไม่มี มันก็ต้องกลับไปแบบเดิมคือว่าจะใช้แบบประเพณีก็ได้

ประธาน : ของเดิมก็ไม่มี ก็กล่าวอ้างขึ้นมาลอย ๆ มันขึ้นอยู่กับตอนนั้น สื่อเชียร์ใคร ผ่านเลยครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บุศกร ๓/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๔ รัฐมนตรีต้อง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมี

พฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

(๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๙

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ส.ส. ได้เป็นรัฐมนตรี เขาไม่ได้
จบปริญญาตรี

ประธาน : ถ้าเขาไม่จบปริญญาตรีก็เป็นไม่ได้ คือเขาต้องมีคุณสมบัติอันนี้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เพราะเราไม่ได้กำหนดปริญญาไว้ ไม่ได้จบปริญญาตรี
สำหรับคนที่สมัคร ส.ส.

ประธาน : ขอตัดคำว่า บริบูรณ์ ออกนะ มันจะได้นำไปสู่กฎหมายธรรมดาด้วย
เพราะสามสิบห้าปีที่ไม่บริบูรณ์มันไม่มี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เขียนไว้หลายแห่งนะครับ ของอันอื่นก็มีสี่สิบห้าปี
บริบูรณ์

ประธาน : ไปเอาออกเสีย ยุคดิจิทัลใช้ส่ง LINE จะได้แค่ ๓๕ ปี

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ นักธรรมเอก นักธรรมโท หรือว่า
เปรียญ ๙ อะไรมันเทียบเท่าทางโลกได้ไหมครับ

ประธาน : เปรียญ ๙ เขาเทียบปริญญาตรีหรือปริญญาโท มีอะไรต้องห้าม
มากกว่านี้อีกไหม

เลขานุการ : เปรียญธรรม ๓ เท่ากับมัธยมต้น ม.๓ เปรียญธรรม ๖ เท่ากับ
ม.๖ เปรียญธรรม ๙ ปริญญาตรีครับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน : แสดงว่าลดต่ำ สมัยก่อนเปรียญ ๙ นี่มันปริญญาโท ปริญญาเอก

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ (๕) มีความรับผิดชอบสูงและมีความ
กล้าหาญ มันจะพิสูจน์ได้อย่างไรครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าคุณสมบัติอันนี้เราจะใช้มาเพื่อที่จะบอกว่าเขาจะต้องถูกพ้นจากตำแหน่ง เพราะขาดข้อหนึ่งชื่อสัตย์สุจริตด้วยใช่ไหมครับ หมายถึงว่าในกรณีที่เราเห็นว่ามีพฤติการณ์ส่อหรืออะไรต่าง ๆ ผมไม่ทราบว่าคุณสมบัติอันนี้ถ้ามันจะเขียนแล้วมันทำให้เชื่อมโยงว่ากรณีนี้มันขาดคุณสมบัติ เพราะว่าไม่ชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มันจะเขียนอะไรที่มันตรงกันไปได้หรือไม่ หรือว่าใช้คำนี้ก็แสดงอยู่แล้วว่าถ้าส่อว่ามีพฤติการณ์ทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือว่าทุจริตต่อหน้าที่ หรือว่าส่อว่าทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่อะไรต่าง ๆ เหล่านี้เนะครับ ตรงนี้มันจะตรงกันจริง ๆ หรือเปล่า เพราะว่าเดี๋ยวมันใช้คำคนละคำกัน แล้วพอศาลไปบอกว่ากรณีนี้ถือว่าขาดคุณสมบัติ เพราะว่าไม่ชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ หรือจะต้องไปเขียนตอนที่ให้ศาลมีอำนาจอีกชั้นหนึ่งโดยอ้างถึงว่าเข้าคุณสมบัติตามข้อนี้

ประธาน : ที่อาจารย์พูดหมายความว่าทำไมไม่ใช้คำว่าทุจริตไปโดยตรงใช่ไหม ทุจริตนั้นมันเป็นเชิง negative ที่ต้องมีหลักฐาน ชื่อสัตย์มันส่อแววมันก็ไม่ชื่อสัตย์สุจริตได้ ยกตัวอย่างเช่น เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเกิน มันก็ไม่ถึงกับทุจริตนะ แต่จะบอกว่าตัวทุจริตก็ไม่ได้ใช่ไหม เพราะฉะนั้นพอเบิกเบี้ยเลี้ยงเกินปีมันไปเลยนะ แต่ถ้าเราใช้คำว่าทุจริตมันยังไม่ไป ทีนี้เวลาที่เราจะไปเขียนเรื่องพ้นจากตำแหน่งก็จะบอกว่าขาดคุณสมบัติ แล้วเราก็อาจจะต้องเขียนต่อไปว่า เมื่อเวลาใครเขาเห็นว่ามันขาดคุณสมบัติข้อไหนให้ challenge ได้ แล้วคุณสมบัติข้อไหนที่จะไปศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมันก็เท่ากับเชื่อมโยงต่อจากที่เราเลิกถอดถอน เราไม่ได้ถอดถอน ตัว you ขาดคุณสมบัติ you ก็ไป แต่ถ้าสงสัยว่าขาดไหมก็ไปศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจข้ออย่างนี้มานานแล้ว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมตั้งใจข้อ ๕ ครับท่าน

นายอัชพร จารุจินดา : ต่อเนื่องว่ามันจะสับสนกับ (๖) ใหม่ มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๙ เพราะมาตรา ๙๙ นั้นมันมีข้อหนึ่งว่าเรื่องทุจริต ต้องคำพิพากษาว่าทุจริต คือเวลาใช้ไปในรัฐธรรมนูญมันจะเถียงกันไหมครับ ว่าถ้าตาม (๖) เขาจะพ้นต่อเมื่อมีคำพิพากษาเสียก่อน การที่มาอ้างว่าเขาไม่มีความชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์นั้นยังอ้างไม่ได้ ต้องรอคำพิพากษาเสียก่อน เพราะ ๒ ข้อมันจะขัดกันอยู่

ประธาน : ข้อไหนครับ

นายอัชพร จารุจินดา : มาตรา ๙๙ (๙) ครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : อ้ายนั่นมันเป็นตัวลักษณะต้องห้ามของ ส.ส. ซึ่งเอามาใช้ แล้วเราก็นักขึ้นไปอีกหน่อยว่า คุณต้องไม่ทุจริตจนกระทั่งถูกคำพิพากษาของศาลนะ แม้กระทั่งเพียงคุณไม่ทุจริต โดยยังไม่มีคำพิพากษาของศาลคุณก็ขาดคุณสมบัติ อ้ายนี่คือที่เราลึกรอบมา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือระหว่างคำว่าไม่ซื่อสัตย์สุจริตกับทุจริต มันต่างกันเยอะ แล้วมันจะแบ่งกันอย่างไร แล้วก็เป็นที่ประจักษ์เป็นที่ประจักษ์ต่อใคร

ประธาน : มันเรื่องของคนทั่วไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือที่ท่านประธาน ยกขึ้นมาบอกเบิกเกิน เขาก็อ้างบอกว่าเขาเบิกมาเขาไม่รู้ว่ามีเบิกเกิน เขาก็ยังไม่ไซถึงขนาด ไม่ซื่อสัตย์สุจริต

ประธาน : อันนั้นก็ไปเถียงกัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันก็เลยเกิดว่าเถียงกัน แล้วเขาจะเป็นเหตุผลกัน อย่างไร เมื่อไร

ประธาน : ก็ไปศาลรัฐธรรมนูญอย่างไร ก็มันเหมือนกับคนที่เขาล้มละลาย แล้วเขาบอกเขายังไม่ล้ม ถามว่าเราไปที่ไหน ก็ไปที่ศาลรัฐธรรมนูญ พอศาลรัฐธรรมนูญบอก เอ็งล้มละลายแล้วไป ก็ไป ยื่นใบลาออกแล้วบอกผมพูดเล่น ๆ ไม่ได้ยื่น คนหนึ่งบอกว่า ผมได้ยื่น ถามว่าไปไหน ก็ไปศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญฟังเสร็จแล้วบอกแกเย็นแล้ว ก็ออก แต่ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้สั่งให้ออกนะ ศาลรัฐธรรมนูญสั่งแต่เพียงว่ามีขาดคุณสมบัติ ใช่ไหมครับ ไม่ได้สั่งให้ออก จะไปบอกว่าศาลรัฐธรรมนูญเป็นคนถอดถอนก็ไม่ใช่ ศาลรัฐธรรมนูญเพียงแต่ชี้ว่าคุณมันเข้าข้อนั้นแล้ว แล้วมันไปโดยผลของกฎหมาย หมวด ๒ สภาพพัฒนาการเมืองเขายังจะเอาคนออกมาคน ไปตีความที่กฤษฎีกา เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเป็นเท็จ เราก็ตีความบอกว่าอ้ายนี่มันมีพฤติกรรมแสดงว่าไม่สุจริตแล้ว คุณตั้งใจจะเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง ให้มากขึ้น ค่าพาหนะที่มากขึ้น จะไปบอกได้อย่างไรว่าเป็นคนสุจริตโดยเป็นที่ประจักษ์ แต่ถ้าบอกว่าต้องไม่ทำทุจริต อย่างนั้นมันก็ไม่ทุจริตเท่าไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ในลักษณะต้องห้าม ผมไม่ค่อยติดใจเท่าไรนะครับ เพราะว่าก็เยอะพอสมควร ทีนี้มันมีข้อ ๔ ข้อ ๕ มันเป็นคุณสมบัติ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

อันพึงจะมีนะครับ ซึ่งก็แน่นอนล่ะมันก็คงเป็นช่วงดวงวัดไม่ได้ แต่ว่าเมื่อมีอาการอะไรที่ส่อไปในทางจะไม่เข้าข้อ ๔ ข้อ ๕ ก็จะมีคนเอาไปให้ตีความ ทีนี้ก็เลยอยากเรียนหาหรือเพิ่มเติมนะครับว่า คุณสมบัติที่พูดมันเป็นแค่ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ แต่ว่ามันยังขาดไปอีก ๒ ตัว ซึ่งคนอยากเห็นคนเป็นรัฐมนตรี โดยเฉพาะคนเป็นนายกรัฐมนตรีนี่ อันแรกก็คือเรื่องการมีฝีมือไม่ลายมือเป็นคนเก่งในการทำงาน อันนี้ก็ไม่ทราบว่าจะเขียนอย่างไร ในความหมายว่ามีประสบการณ์ บริหารสำเร็จอะไร อันนี้ก็เป็นเหมือนกับทำนองนี้นะครับ มีคนเขาฝากมาเหมือนกัน กับอีกเรื่องหนึ่งก็คือเราต้องการ white leader เราต้องการผู้นำที่มีบุคลิกภาพการเป็นผู้นำที่ดี ในนี้มันไม่ได้เขียนเท่าไร มันเขียนรับผิดชอบสูง กล้าหาญก็ใช่ แต่ว่าอันหนึ่งที่เมืองไทยมักจะขาดก็คือผู้นำที่เป็นรัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีไม่ค่อยมีเจตคติที่ดีต่อการมีและการใช้อำนาจ แล้วก็หลายครั้งบางคนไม่มี EQ ซึ่งอาจารย์เขาแปลว่าไม่มีความปราชาชาญทางอารมณ์ โมโหฉุนเฉียวง่าย ไม่อดทนอดกลั้นอะไรอย่างนี้นะครับ EQ ต่ำ ทีนี้เราก็ไม่มีปัญหาไปวัด EQ ก่อนไปเป็นรัฐมนตรี ใจผมมีนักศึกษา ก็อยากให้เรา แต่ว่าเขาคงไม่มาทำ เหมือนกับมาสอบใบอนุญาตขับขี ต้องไปวัดสายตา วัดอะไรต่าง ๆ พวกนี้ก็มาซื้ออำนาจรัฐมันน่าจะวัดเหมือนกัน เพียงแต่เรียนเสนอเฉย ๆ ว่าเราจะเขียนอะไรเพิ่มเติมไปไหมครับในเชิงที่ว่า เป็นคุณสมบัติพึงมี ในเชิงของการมีเรื่องนี้ เพื่อที่จะนำไปสู่ว่า เมื่อมีส่อว่าบ้าอำนาจ ก็จะมีการตีความได้ว่าคุณขาดคุณสมบัติได้

ประธาน : ยาก อย่างมากที่เราทำได้ก็คือมันละปริญญาตรี เพราะว่าทางการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งมันไปกำหนดอย่างนั้นไม่ได้ เขาก็บอกว่าเขาผ่านกระบวนการอะไรต่ออะไรการเมืองมา มีประสบการณ์มากมายจนกระทั่งขึ้นเป็นหัวหน้าพรรคได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ข้อครหาเหมือนกันนะครับว่า บางคนไม่เคยทำงานทำการอะไรเป็นเรื่องเป็นราวมาแล้วก็มาเป็นรัฐมนตรีอย่างนี้ แล้วในข้อพวกนี้ก็ไม่เห็นมีเขียนวางสเปคไว้ให้ อย่างนี้เป็นต้นนะครับ ผมเพียงแค่ถามเฉย ๆ เพื่อมีการวิพากษ์วิจารณ์ออกไปว่าทำไมเราไม่เขียนอะไรให้มันรัดกุมบ้างเท่านั้นเองครับ

ประธาน : มันเป็นสิทธิพื้นฐานของคน จะไปห้ามในสิ่งซึ่งมันความรู้ความสามารถ มันเป็นความเหมาะสม ซึ่งเราวินิจฉัยยาก ตัวมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บุศกร ๓/๙

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

อันนี้เราไปเอามาจากองค์กรอิสระ ซึ่งเราต้องการตรงนั้น แต่ว่ารัฐมนตรีเอาแต่แค่มีพฤติกรรม ซึ่งอาจารย์จूरี่ก็มุ่งหมายไว้ว่าถ้าพฤติกรรมไม่ดีก็จะได้เอาออกได้ พฤติกรรมทางจริยธรรม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ มันเหมือนกับมันเป็นนามธรรม ไหมครับ มันจับต้องไม่ได้

ประธาน : จริยธรรมใช่ไหมครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ใช่ครับ ชื่อสัตย์สุจริตมันก็ต้องมีตัวอย่างว่า สมมุติ ถ้าไปเก็บของตกหล่นได้แล้วไปคืนเจ้าของมันก็เป็นตัวอย่างได้ ชื่อสัตย์สุจริต คืนเจ้าของได้

ประธาน : มันไปไกลนะครับ มันไปไกลจนกระทั่งสมมุติว่าพื้นเพแก่เป็นคน รับขายฝากที่ดิน แล้วพอใกล้ ๆ จะครบเวลาก็หนีหายกันไป ไม่ให้เขามาถ่าย เราขอยึดที่ดิน เขาไว้ สมมุติหนีไปได้อย่างนั้น ถ้าเป็นศาลรัฐธรรมนูญท่านจะบอกว่าอายนี้ชื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์ไหม ผมว่ามันเป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ขจัดคนไม่ดีออกไปได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าเรามองในด้าน negative นะ ตัวอย่างก็ชัดเจน นะครับ แต่ว่าอันนี้เป็นที่ประจักษ์เรามองในด้าน positive อันนี้

ประธาน : คือในตอนที่เขาเข้ามาเราไม่มีทางทำอะไรเขาได้หรอก จนกว่าตอนที่เขาเอาเขาออก เขาก็จะมีพฤติกรรมให้เราเห็นเอง ถ้าไม่มีพฤติกรรมอะไรให้เห็น มันก็ไปเอาเขาออกไม่ได้

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แต่ว่าที่เราใส่ไปเพื่อจะหาทางที่จะเอาออกเนื่องด้วยเหตุนี้ใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่ แต่ว่ามันก็เป็นความเรียกร้องของคนว่าในขณะที่มันไม่ใช่แต่เพียงต้องไม่ทุจริตอย่างเดียว มันต้องกลายเป็นคนสุจริตด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เพราะฉะนั้นต้องใส่ในเจตนารมณ์ว่าคนถ้าอ่านอย่างนี้บ๊อบเขาก็คิดเหมือนเราว่าทำอะไร พิสูจน์อย่างไรถึงเรียกว่าชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ต้องมองอีกด้านหนึ่ง ด้านลบ

ประธาน : เราเขียนมาตั้งแต่ยี่สิบ ป.ป.ช. กกต. เราเขียนมาทั้งนั้น ชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

นายอัชพร จารุจินดา : ก็คงไม่เป็นไรเพราะว่าตอนเขาประกาศรายชื่อถ้าคนไหนไม่ได้เข้าพวกนี้ก็จะมีคนเอามาแฉเองว่าคนนี้เคยทำประพฤติดังไรที่ไม่ชื่อสัตย์ แต่ว่าจะเข้าใจตรงกันไหมว่าอันนี้มันรวมไปถึงในอดีต เพราะจริง ๆ นักการเมืองหลายคนที่จะติดข้อ ๕ พวกเจ้าของบ่อน

ประธาน : ถูกแล้ว เพราะไม่อย่างนั้นเราก็นั่งขมขื่นอยู่ มันทำบ่อนเร่อยู่พักเดียวรวยขึ้นมากลายมาเป็นรัฐมนตรี ข้าราชการจะเคารพก็เคารพไม่ไหว เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมคิดว่ามันสามขานะครับ ขาหนึ่งที่ท่านอาจารย์พูดก็คือว่าเป็นความคาดหวังของสังคม อันที่ ๒ ผมว่าคนที่จะตั้งนี้ เวลาเขาอ่านมันก็ถูกใจคิดเหมือนกันว่าฉันจะเสี่ยงไหม คือถ้าเสี่ยงก็ลองดู ผมว่าอย่างน้อยเขียนไว้การที่จะยามใจเวลาตั้งใครเขาก็ต้องคิดมากขึ้น อันที่ ๓ ที่ท่านสุพจน์พูดคือว่ามันอาจจะเป็นเหตุเอาออกก็ได้ ก็เห็นด้วยที่จะเขียนนะครับ ผมมีอีกประเด็นหนึ่งก็คือว่าเรามักเรียกร้องความสำนึกของรัฐมนตรีเมื่อมันมีความผิดพลาดในการบริหารงานเกิดขึ้น แล้วเราก็บอกว่ามันไม่เคยมีสิ่งนี้เกิดขึ้นในฝ่ายบริหารของเราเลย เราเคยเห็นนักการเมืองที่เมืองนอกผิดพลาดแล้วลาออก หรือเกิดเหตุเรื่องใหญ่ ๆ ในวงงานที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่แล้วเกิดความเสียหายต่อสังคมอย่างใหญ่หลวงเขาก็รับผิดชอบด้วยการลาออก แต่ของเราไม่มี มีแต่ข้ออ้างที่ว่าจะต้องอยู่ต่อไปเพื่อที่จะต้องแก้ไขปัญหา ทีนี้ผมว่าเรื่องความรับผิดชอบสูงนี้มัน sense คล้าย ๆ อย่างนี้ แต่คือเป็นความรับผิดชอบต่อเมื่อมันเกิดความผิดพลาดในการบริหารจัดการอะไรทั้งหลาย มันควรจะเอามาใส่ไว้เพื่อที่จะเป็นคุณสมบัติที่มันควรจะให้มี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ภักษา ๔/๒

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เพราะว่าในเมื่อมันไม่มีเราก้บังคับให้มันเกิดว่าถ้าวันหนึ่งมันเกิดขึ้นมามันก็เข้าคุณสมบัตินี้ คุณอาจจะเข้าข่ายอันนี้ อาจจะมีเสียงเรียกร้องให้คุณออกก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คือจากตัวอย่างที่คุณภักษะพูดนี้ ผมคิดถึงอย่าง ประเทศญี่ปุ่นรถไฟตกราง คนตายไป ๔๐-๕๐ คน เขาลาออกทันทีเลย อันนี้คือในทางลบที่ ออกมาว่าเพื่อที่จะเอาคนออก แปลว่าเราต้องมี annotation ยกตัวอย่างให้เขาเห็นว่าอันนี้ คือตัวอย่างของกรณีนี้

ประธาน : มันจะยากตรงที่ว่า practice ของเรายังมีเคียวาง เพราะฉะนั้น พอเขียนไปแล้วมันจะวุ่นวายอยู่นั้น เรื่องเล็ก ๆ คนที่ก่อกวนมันก็เรียกร้องทุกวันจนกระทั่ง ทำงานทำการไม่ได้ เราจะทำให้รัฐบาลเขาทำงานลำบาก เป็นห่วงเหมือนกัน เพราะคนดี ๆ เข้าไปมันถูกเรียกทุกวัน

ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ คือในมาตรานี้เอง คือที่เติมเข้าไป ๔ กับ ๕ นี้ ถ้ามองว่าโดยเจตนาดี ผมเห็นด้วยว่าเป็นเจตนาดี ผมเห็นด้วยว่าควรจะต้องมี เป็น norm ที่ควรจะต้องมี สำหรับรัฐมนตรีทั่วโลกนี้ บางทีอาจจะไม่ต้องเขียนในที่อื่น แต่บ้านเราอาจจะต้องเขียนลงไป แต่ว่ามันจะมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ ๒ ประการด้วยกัน ประการที่ ๑ ก็คือในแง่ของการปฏิบัติตนและการปฏิบัติหน้าที่ของตัวรัฐมนตรีเองก็คือว่า หากเขาจะถูกร้องเรียนอยู่เป็นประจำจากฝ่ายนักการเมืองของเราเองซึ่งไม่มีคุณภาพ เท่าที่ควร แล้วมันจะถูกร้องไปเรื่อย ๆ เยอะ แล้วคดีก็จะไปอยู่ที่ศาลรัฐธรรมนูญเสียเป็นส่วน ใหญ่ อันนี้จะทำให้ตัวศาลรัฐธรรมนูญกลายเป็นศาลการเมืองโดยแท้ไปโดยสภาพไปเลย แล้ว ก็กลายเป็นช่องทางหนึ่งซึ่งเขาใช้ไปในทางกลั่นแกล้งกัน บางทีตัวองค์กรที่เราพยายามตั้ง ให้เขาเป็นคนชี้ช่องทางออกในทางวิกฤติอาจจะวิกฤติเสียเอง ท่านรองประธานท่านเคยโดน ของหนัก ๆ มาแล้ว แต่ผมว่าถ้ามี ๒ อันนี้อาจจะหนักกว่าเก่า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คืออย่างเรื่องมีพฤติกรรมทางจริยธรรม อย่างรัฐมนตรี ไปเล่นบ่อนการพนันประเทศข้างเคียงหรือว่าอยู่ที่ฮ่องกง มาเก๊าอะไรก็ตามอันนี้ถือเป็น พฤติกรรมย่อย่อนทางจริยธรรม เพราะว่าประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี อาจารย์จู้ริอาจจะ เห็นด้วย เชิญครับ

นางจู้ริ วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ถ้าเขาเคยไปมาเก๊าครั้งหนึ่งเราคง ไม่ไปว่าอะไร หรือเคยผ่านไปดู แต่ถ้าเล่นกัน คราวที่แล้วที่เราพูดกันว่าไปบ่อนเป็นอาชญา

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไปเล่น อันนั้นผิด ก็ไม่ถูกจริยธรรม แต่ดิฉันคิดว่ามีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ คือใส่ไว้ก็ไม่น่าจะเป็นอะไร อย่างที่คุณปกรณ์พูด เราพยายามจะ set standard ให้สูงขึ้น แล้วก็นักการเมืองเวลาจะส่งใครไปเป็นรัฐมนตรี เป็นอะไรต่าง ๆ เขาจะรู้ว่าไม่ควรหรือไม่ บางคนอาจจะกลัวถูกเปิดโปงอดีต อย่างสมมุติว่าคุณเคยไป shoplift เรามีข้าราชการที่เคยไปขโมยของในร้านต่างประเทศตอนเป็นนักเรียน นักศึกษา ควรจะ让他เป็นผู้นำสูงสุดขององค์กรหรือไม่ อะไรที่มันจะตามมามันก็เป็น การ set standard หรือว่าถ้านักการเมืองที่เคยมีความประพฤติไม่ดี ทะเลาะกันคน รังแกคนอะไรต่าง ๆ ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อชีวิต ต่ออะไรต่าง ๆ ถ้าเราใส่ไว้เขาก็อาจจะมีความ ระมัดระวังมากขึ้นที่ไม่เสนอให้เป็นรัฐมนตรี เป็นผู้นำทางการเมือง มันเป็นการค่อย ๆ set standard สังคมและค่อย ๆ ยกกระดับให้สูงขึ้น ดิฉันว่ามีไว้ดีกว่าไม่มีค่ะ

ประธาน : คือตรงพฤติกรรมตามจริยธรรม โอเค มันมีได้ แต่พอ ความรับผิดชอบสูงกับความกล้าหาญพอเอามากำหนดเป็นคุณสมบัติตายตัวนี้ ในทาง การเมืองมันจะเป็นปัญหามาก ผมคิดว่า (๕) เวลาเราจะเอาออก เรายังจะต้องเอาออก ในลักษณะที่ไม่ใช่เป็นแต่เพียงไม่เป็นตัวอย่างที่ดี เราจะต้องเอาออกกว่าฝ่าฝืนจริยธรรม อย่างร้ายแรง ซึ่งตรงนั้นเราถึงจะเอาออก แต่พอตอนเราเอาออก ถ้ามว่าแล้วจริยธรรม อย่างร้ายแรงมันจะมีอยู่ที่ไหน เราก็กำหนดให้องค์กรทั้ง ๕ องค์กรนั้นเป็นคนไปกำหนด ตรงที่กำหนดนั้นละมันจะเริ่ม set standard ของผู้นำว่าขณะนี้ ระดับนี้ ควรจะเป็นอย่างไร ไรควรจะทำออก คือค่อย ๆ set ไป แบบเดียวกับวิธีพิจารณาของศาลปกครอง คดีปกครองที่ต้องค่อย ๆ set ไป เพราะเริ่มต้นปีทุกคนไม่รู้ มันผิดหมดเลย ก็ต้องค่อย ๆ เริ่มไปเรื่อย ถ้า set ตรงนั้นได้วันหนึ่งข้างหน้าเราก็จะมีความหวัง แต่ถ้าขึ้นอยู่ ๆ เราใส่ ลงไปปีมันจะกลายเป็นเครื่องมือในการทำร้ายคนดีที่ไม่ระมัดระวัง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อย่างนี้รัฐมนตรีของผม รัฐมนตรี white lie คือโกหก สีขาวนี่ก็เสร็จเลย ออกแน่ รัฐมนตรีที่โกหกสีขาว

ประธาน : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเขาอนุญาตให้โกหก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเขาอนุญาตให้โกหกไม่ใช่หรือ ถ้าขึ้นไปบอกหมด ก็แจ้ง เขิญครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ภักษิษา ๔/๔

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายชาติชาย ฃ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ สรุปรว่าข้อ ๕ ที่ชั้ดออกนั้จะชั้ดออกนั้ครับ ถ้าอย่างนั้ผมเรียนถามท่านประธานถ้ามีคนมาถามว่ากรรมการเราถ้าวางคุณสมบัตินายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีเข้มขันกว่า ส.ส. ตรงไหน เรากั้ช้ข้อ ๔ ข้อ ๕ นั้ไปตอบ

ประธาน : ข้อ ๔ ข้อ ๕ นอกจากชั้ดสัตย์สุจริตถั้ต้องมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

นายชาติชาย ฃ เชียงใหม่ : มันจะจุใจพวกแพนใหม่ครับ

ประธาน : เพราะว้าอย่างอื่นมันถูกห้ามมาก่อนหน้านั้แล้ว อันนั้มาในทางข้างบน มาตรา ๑๙ ลงไปข้างล่าง

นายชาติชาย ฃ เชียงใหม่ : ชั้ ๑๗ วงเล็บนั้กั้เยอะแล้ว

ประธาน : กั้เยอะแล้ว แทบจะหาคนไม่ได้แล้ว ที่เราบอกเราปล่อยผี ๑๑๑ กับ ๑๐๕ พอเอามาทาบนั้อาจจะเหลือมีถั้ ๑๐ คน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ถ้าอาจารย์จุ้พอใจผมว่าได้แล้วครับ

ประธาน : เชิญต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๕ ก่อนเข้ารับหน้าถั้รัฐมนตรีถั้ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ถั้ด้วยคำดั่งต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชั้ผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว้าข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าถั้ด้วยความชั้ดสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ประธาน : เผื่อฝ่ายถั้เขาถั้ว้า ว้านั้เราเอาความชั้ดสัตย์สุจริตเป็นถั้ประจักษ์มาไว้ บอกเรากั้เอามาจากคำสาบานนั้ล่ะ เวลาไปยืนต่อหน้าพระเจ้าอยู่หัวฯ พระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านเน้นทุกถั้ว้าคำถวายสัตย์นั้อย่างนั้กั้เป็นแบบพิธี มันมีความหมาย มันมีความจริงจัง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ในกรณีถั้พระมหากษัตริย์ไม่ทรงถั้จะปฏิบัติพระราชกรณียกิจได้

ประธาน : เราเขียนรวมไว้ข้างหน้าแล้ว ถั้ไปมาตรา ๑๖๖

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๖ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติและสถานะทางการเงินการคลังของประเทศโดยไม่มีการลงมติไม่ไว้วางใจ ทั้งนี้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการไปพลางก่อนเพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ มาตรา ๑๖๖ นี้ ตรงลงมติ ความไม่ไว้วางใจเปลี่ยนเป็นอะไรครับ ไม่ไว้วางใจหรือไว้วางใจ โดยไม่มีการลงมติและไว้วางใจหรือครับ ไว้หรือไม่ไว้ครับ มันจะเป็นไม่ ๒ ไม่ ไม่มีการลงมติไม่ไว้วางใจ น่าจะไม่ไว้ นะครับ ความจริงเป็นอะไรครับ เขาเรียกว่าไว้วางใจหรือลงมติไม่ไว้วางใจ ที่ปฏิบัติกัน

ประธาน : ตกคำว่า ไม่ เชิญมาตรา ๑๖๗ ครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๗ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงข้อคิดเห็นในที่ประชุมสภาแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีมติให้เข้าประชุมในเรื่องใด รัฐมนตรีต้องเข้าร่วมประชุมและให้นำเอกสารที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นายอัชพร จารุจินดา : ยังสงสัยอยู่ครับ คือตอนปี ๒๕๔๐ เขาห้าม ส.ส. เป็นรัฐมนตรี แล้วก็อันนี้ไว้เพราะว่าจะได้มีสิทธิเข้าประชุมได้ เรียกแล้วก็ต้องมา จะปฏิเสธว่าไม่ได้ เป็นสมาชิก คือจะไม่มาได้ แต่ปี ๒๕๕๐ ไม่ได้ห้าม คือ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้ แต่ก็ยังมีมาตรานี้อยู่

ประธาน : ก็ไม่รู้ว่ามาตรานี้มีไว้ทำไม เขาก็เลยลอกมา มาตรานี้มีไว้สำหรับ รัฐมนตรีที่ไม่เป็นสมาชิกสภา เพราะถ้าเป็นสมาชิกสภาก็ไม่ต้องไปบอก เขาก็ย่อมมีสิทธิเข้าไปประชุม เขาจึงต้องมีมาตรานี้ไว้สำหรับคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เราถึงต้องเติม แต่ตัวที่จะต้องเรียก ที่ต้องมาปล่อยให้เขาเล่นงานกันเองดีกว่า

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ในร่างมาตรา ๖๗ นี้ ถ้าเทียบกับในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ในมาตรา ๑๗๗ นี้มีบัญญัติวรรคที่สองเอาไว้ในปี ๒๕๕๐ กรณีซึ่งรัฐมนตรีเป็น ส.ส. ด้วย บัญญัติเรื่องการออกเสียงในประเด็นต่าง ๆ ไว้ด้วย อันนี้เราตัดออกไปใช่ไหมครับ หรือไปไว้ที่ไหนหรือเปล่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ภัชภิษา ๔/๖

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ไม่ต้องมี เพราะถ้าเขาเป็นสมาชิกสภาเขาก็มีสิทธิในการออกเสียงเหมือนกับสมาชิกอื่น ถึงเขาจะไปเป็นอะไร ก็เหมือนกับประธานสภา ก็ไม่มีที่ไหนบอกว่าประธานมีสิทธิออกเสียง ในฐานะเขาเป็นสมาชิกเขาก็มีสิทธิ แต่เขาจะออกหรือไม่ออก แต่ตอนหลังผมรู้สึกมันจะเลอะเทอะ มันขึ้นอยู่กับประธานด้วย พอรัฐมนตรีเสนอกฎหมายของกระทรวง แล้วก็บอกว่ามีประโยชน์ทับซ้อน เพราะฉะนั้นต้องไม่ลงคะแนนจะบ้ากันใหญ่แล้ว ประโยชน์ทับซ้อนหมายถึงประโยชน์ส่วนตัว ไม่ใช่ประโยชน์ในหน้าที่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในมาตรา ๑๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ พรรคสองเขาห้ามรัฐมนตรีที่เป็น ส.ส. ออกเสียงลงคะแนนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง อย่างเช่นเขาเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจอย่างนี้ ตัวเองก็จะไปลงคะแนนเสียงในเรื่องที่เขาเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจตัวเองไม่ได้ หรือว่าการปฏิบัติหน้าที่ อย่างเช่นตัวเองเสนอโครงการก็ลั่นเข้าไปในสภาแล้วจะไป vote ในโครงการของตัวเอง รู้สึกในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เขาห้าม หรือว่ามีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น ๆ เราตัดเรื่องนี้ออกไปหมายความว่าเขา vote ได้ใช่ไหม

ประธาน : vote ได้ ก็ต้อง vote ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ตกลงให้ vote ได้นะครับ

ประธาน : ได้ ก็เขาเป็นสมาชิก แล้วที่ไปเสนอโครงการแล้วบอกมีส่วนได้เสีย ถ้าเขาเสนอบอกว่าเอาเงินหลวงไปปลูกบ้านผมนี่ อย่างนั้นผมมีส่วนได้เสีย แต่ผมจะทำโครงการช่วยเหลือประชาชนให้มีที่อยู่ทำกิน แล้วบอกผมมีส่วนได้เสีย จะบ้าหรืออย่างไร นั้นมันงานในหน้าที่ คือแยกกันไม่ออก มันเลยพะรุงพะรังกันไปหมด แล้วพอไปเขียนเข้ามันเลยเป็นตัวอย่างว่าถ้าอย่างนั้นแสดงว่ามีส่วนได้เสียจริง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถูกเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจให้ลงคะแนนได้

ประธาน : ก็ไม่เป็นไร ตัวเองไม่ไว้วางใจตัวเองแล้วใครเขาจะไว้วางใจ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านรัฐมนตรีครับ ในกรณีที่ว่าเมื่อเร็ว ๆ นี้ที่ สนช. เขาจะพิจารณาถอดถอนอดีตรัฐมนตรีคนหนึ่งแล้วเขาสารภาพกลางที่ประชุมบอกว่าเขาก็มีเงินที่พรรคให้มาลงหาเสียงไว้ส่วนหนึ่ง แล้วก็ไปปลูกบ้าน อันนี้เราถือว่าเขาสารภาพแล้วต่อไปเขาจะมีมลทินติดตัวไป

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : พอมาเป็นรัฐมนตรีมีคนร้องเข้ามาบ๊ีบ ขื่อนี้เสร็จเลย ศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องชี้แล้ว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ป.ป.ช. ไม่เห็นดำเนินการเลย ตัวเองสารภาพกลางที่ประชุมแล้วว่าตัวเองมีเงินอุดหนุนพรรคการเมือง แล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เห็นทำอะไรเลย

ประธาน : เราบอกว่าเราจะเขียนหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี เขียนหรือยัง

นายอัชพร จารุจินดา : เขียนอยู่ในมาตรา ๑๖๘ ครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นลองอ่านมาตรา ๑๖๘

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๘ ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในนโยบายทั่วไปของคณะรัฐมนตรี

นอกจากหน้าที่และความรับผิดชอบตามวรรคหนึ่งแล้วคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครองการใช้สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยมิให้ถูกล่วงละเมิดการใช้ชีวิตอย่างปกติสุขเกินสมควรกว่าเหตุและเป็นไปโดยเสมอภาคภายในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๒) การกำหนดนโยบายพื้นฐานของการบริหารราชการแผ่นดินพึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ โดยคำนึงถึงการบริหารงานของรัฐในระยะยาวและประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน

(๓) การใช้จ่ายเงินแผ่นดินต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใสเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและไม่เกิดความเสียหายต่อฐานะการเงินของประเทศ โดยต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทางการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด

(๔) การปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงแห่งรัฐ สถานะของประเทศ และความเป็นอยู่ของประชาชน

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในหกของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องใด

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ภชภิชา ๔/๘

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ของคณะรัฐมนตรีไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำร้องตามวรรคสามมีสาระควรแก่การวินิจฉัยให้ส่ง
เรื่องให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธาน
องค์กรอิสระประชุมร่วมกันเพื่อวินิจฉัยคำร้องโดยปรึกษาหารือกับนายกรัฐมนตรีด้วย
หากเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนั้นของคณะรัฐมนตรีจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
และไม่มีทางแก้ไขเป็นประการอื่นให้อำนาจวินิจฉัยให้คณะรัฐมนตรียุติการปฏิบัติหน้าที่
ในเรื่องนั้นได้

ประธาน : อันนี้เห็นจะเรียกแขกมากอยู่

นายอัชพร จารุจินดา : ก็กังวลอยู่มากครับ โดยเฉพาะตอนที่ให้ยุติ ก็เลย
ต้องให้สภาเท่านั้นที่จะเป็นคนเสนอเรื่อง แล้วก็ยังหาคนกรองไม่ได้ ก็เอาศาลรัฐธรรมนูญมา
กรองก่อน แต่ก็ไม่ได้ให้เป็นคนวินิจฉัยเพราะเรื่องมันเกี่ยวพันทางการเมืองด้วย ก็ให้ประธาน
องค์กรทุก ๆ องค์กรพิจารณาโดยไม่ได้วินิจฉัยทันที จะต้องคุยกับนายกรัฐมนตรีว่าปัญหา
มันเกิดขึ้นแล้วนายกรัฐมนตรีจะแก้อย่างไร ถ้านายกรัฐมนตรีไม่แก้หรือมันไม่สามารถแก้ไข
อะไรได้ก็ต้องสั่งยุติ คือยังไม่ได้ใช้อำนาจเต็มที่ ต้องคุยกับนายกรัฐมนตรีก่อนเพื่อหาทางแก้ไข
ก็กังวลเหมือนกันว่ามาตรานี้ทำให้เกิดการขัดขวางต่อการบริหารราชการแผ่นดินมากขนาดไหน

ประธาน : เชิญครับ

นายจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันมีข้อสงสัยนิดหนึ่งว่าทำไม
เราไปดึงเอาประธานองค์กรอิสระมาสูบริบทนี้ด้วย เพราะว่าในเมื่อเราไม่ให้ฝ่ายบริหาร
ไปก้าวก้าการทำงานขององค์กรอิสระ ทำไมเราไปดึงองค์กรอิสระมาก้าวก้าการบริหาร
ของฝ่ายบริหาร ถ้าสมมุติศาลนี้ดิฉันเข้าใจว่ามันควรจะเป็น ไม่ได้มีข้อขัดข้อง แต่ถ้าองค์กร
อิสระมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยจะถูกหาว่าให้อำนาจมากเกินไปไหม หรือเป็นอำนาจ
ที่ ๔ ที่ ๕ ที่เขาพูดกัน จะถูกครหาอย่างนี้หรือไม่ แล้วที่นี้พูดถึงประธานองค์กรอิสระหมายถึง
ทุกองค์กรอิสระหรือเปล่า หรือเฉพาะบางองค์กร ถ้าทั้งหมดนี้บางที่อาจจะมากไปหรือไม่
มีตั้งหลายองค์กร ก็มีข้อสงสัยค่ะ

ประธาน : เชิญครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายเจียรชัย ณ นคร : คือในการทำงานของคณะรัฐมนตรีผมคิดว่ามี ๒ เรื่อง ถ้าเกิดจะเป็นปัญหาค่ะ ๑. ก็คือไม่ดำเนินการตามนโยบายที่พูดไว้ ที่ไปแถลงต่อสภา ซึ่งตรงนี้กระบวนการตรวจสอบว่าทำหรือไม่ทำ สมควรหรือไม่สมควร มันควรจะเป็นการตรวจสอบโดยทางการเมืองด้วยกันเองหรือเปล่า แต่ถ้าเกิดมันเป็นเรื่องของการทำงานในลักษณะซึ่ง อย่างเช่นกรณีอย่างที่เคยยนะครับ เช่น ใช้จ่ายเงินแผ่นดินไม่โปร่งใส สมมุติอย่างนี้นะครับ มันก็อาจจะไปเข้าข่ายที่จะถูกตรวจสอบโดย คตง. หรืออะไรทำนองนั้น คือกำลังพยายามนี้อยู่ว่าถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหรือเป็นเรื่องที่ต้องใช้กลไกโดยพื้นฐานต้องใช้กลไกในทางการเมืองตรวจสอบกันเองนี้ แล้วเรามาเขียนในลักษณะที่ว่าทั้งพรรคหนึ่ง พรรคสอง ผมไม่ค่อยจะเห็นด้วยเท่าไรที่จะให้ประธานศาลทั้ง ๓ ศาล ทั้งประธานองค์กรอิสระจะมาชี้ในเรื่องนี้ คืออ่านดูแล้วอธิบายค่อนข้างลำบาก แล้วมีประเด็นเล็ก ๆ ครับ เริ่มต้นของมาตรา ๑๖๘ เราบอกว่ารัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แต่ว่าถ้อยคำต่อมาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการดำเนินการภายใต้คำว่า คณะรัฐมนตรี ทั้งนั้นเลย ก็เลยไม่แน่ใจเรื่อง wording ตอนแรกว่าจะอย่างไร

ประธาน : ที่คนเขาไปเขียนมานี้เขาก็นึกเท่าที่เขาจะนึกออก เวลาไม่เห็นด้วยต้องบอกด้วยว่าแล้วจะให้ไปหาใคร จะได้ช่วยกันคิด ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวคิดอยู่คนเดียว เขิญครับ

นายเจียรชัย ณ นคร : คือพอดีผมดูมาตรา ๑๖๘ ที่ผมนำเรียนเมื่อสักครู่นี้ผมมีความรู้สึกว่ามันจะมีอยู่ ๒ ส่วน คือส่วนหนึ่งควรจะเป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบในทางการเมืองโดยกลไกทางการเมือง ซึ่งอาจจะ function หรือไม่ function ก็เรื่องหนึ่ง แต่อีกเรื่องหนึ่งจะเป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำอะไรที่มันผิดหลักผิดเกณฑ์กฎหมายซึ่งมันมีกติกาของมัน และมีองค์กรตรวจสอบ ตรง ๒ ตัวนี้ผมคิดว่าถ้ามันจะชัดเจนขึ้น แล้วเราก็มีองค์กรอิสระมาดู ที่นี้ก็เลยไม่ค่อยแน่ใจว่ามาเขียนรวมกันนี้ บางที่อ่านดูรู้สึกเหมือนให้ประธานศาล ๓ ศาล องค์กรอิสระมาดูในเชิงของนโยบายด้วยหรือเปล่า

นายอัษฎา จารุจินดา : ถ้ายกตัวอย่างตามความเป็นจริงก็หมายถึงอย่างนี้ อย่างเรื่องรับจำนำข้าวก็มีคนพูดมาโดยตลอดว่าจะเกิดความเสียหายแต่มันก็ไม่เกิดผลอะไร จนกระทั่งมันเกิดเสียหายจริง ๆ ขึ้นมาแล้ว ซึ่งมันป่วยการที่จะมานั่งเอาผิดคน มันน่าจะมีการแก้ไขเสียตั้งแต่ตอนต้น ก็พยายามที่จะหาองค์กรที่จะมาทำหน้าที่ตรงนี้ ถ้าจะให้ศาลอย่างเดียวผมเองก็กังวล เพราะตอนหลังก็เห็นพูดกันมากกว่าให้ศาลมีอำนาจมากไปมา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ภชภิษา ๔/๑๐

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ฝ่ายรัฐบาล ก็เลยพยายามที่จะเอาองค์กรทุกองค์กรที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญนี้มานั่งคุยกันแล้วก็หาทางออกสำหรับปัญหาของประเทศในเรื่องนั้น ถึงได้บอกว่าให้เอานายกรัฐมนตรีมานั่งคุยด้วยนะ ไม่ใช่ตัดสินไปคนเดียว หรือมานั่งคุยแก้ปัญหากันให้จบ ก็อาจจะเป็นจุดหนึ่งที่นักข่าวชอบพูดถึงว่าผ่าทางตัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเห็นด้วยในหลักการในเรื่องนี้ ที่นี้มี ๒ ที่ครับ ในพรรคที่สองจากข้างล่างกระดากขึ้นไปในกรณีที่มาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วก็บรรทัดเกือบสุดท้ายของวรรคนี้มีคำว่า และเกิดความเสียหายร้ายแรง อันนี้มันต้องเกิดแล้วถึงจะไปทำอะไร หรือว่าจะมีคำว่า และอาจเกิดความเสียหายร้ายแรง คือเห็นแล้วว่าเค้ารางอาจจะไม่ดี จะไปหาใบเสร็จเสียก่อนแล้วค่อยไปยื่นศาลรัฐธรรมนูญ ก็จะสายเกินแก้ ก็จะไปเข้าอย่างที่คุณอัครพรได้นำเรียนเมื่อสักครู่ ก็เรียนเสนอว่าถ้าเป็นอย่างนี้ จะเติมคำว่า อาจ จะได้ไหมครับ อาจเกิด เพราะเล็งเห็นว่าอาจเกิดแล้ว ส่วนศาลรัฐธรรมนูญก็จะไปวินิจฉัยตีความเอาเองว่าอาจจะเกิดจริงหรือเปล่าหรือเกิดเป็นแค่ไหน ประการใดแล้วที่นี้ในส่วนวรรคสุดท้ายที่พูดถึงประธานองค์กรอิสระนี้ ในเวลานี้ของบ้านเราองค์กรอิสระถ้าดูอำนาจหน้าที่มีอยู่ ๒ กลุ่ม กลุ่มที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดกับกลุ่มที่มีหน้าที่เชิงให้คำปรึกษา เพราะฉะนั้นถ้าเราจะเอาเฉพาะพวกที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดซึ่งมันจะเกี่ยวข้องกับ ความเสียหายหรือทุจริต เช่น ป.ป.ช. อะไรพวกนี้ หรือ กกต. ก็วินิจฉัยชี้ขาดได้ พวกที่มีอำนาจในตัวเอาเฉพาะนี้จะได้ไหม เพราะว่าพวกผู้ตรวจการแผ่นดินก็ดี พวกกรรมการสิทธิฯ ก็ดี พวกนี้เขาไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาด เขาเป็นเพียงแต่ให้ความคิดเห็นหรือนำความไปสู่อีก องค์กรหนึ่ง อันนี้ผมเรียนปรึกษาเฉย ๆ นะครับ เพื่อจะไม่ให้มันลุ่มลุ่มก็เอาเฉพาะองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยตรงในวงที่เป็นที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้อำนาจไม่ถูกไม่ต้องนี้เอาหรือกับ ประธาน ๓ ศาลและนายกรัฐมนตรีก็น่าจะได้ไหมครับ ขอขอบคุณครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ มาตรานี้คือรัฐธรรมนูญ กำหนดหน้าที่แล้วก็ความรับผิดชอบ พอกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบแล้วก็ ถ้าคณะรัฐมนตรีไม่ ในนี้จะเขียนเพียงแค่ว่าถ้าทำตามหน้าที่ และการทำตามหน้าที่ทำให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรง ก็แปลว่า ๑. มีหน้าที่ ในนี้ไม่ได้กำหนดว่าไม่ทำไม่เป็นอะไรนะ กำหนดเพียงแต่ว่าถ้าทำแล้วเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง จริง ๆ แล้วคนที่จะต้องวินิจฉัย ว่าการทำหน้าที่ตรงนั้นเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหรือเปล่านั้นก็คือศาลรัฐธรรมนูญ คราวนี้เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วว่าเขาไม่ได้ทำตามหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญกำหนด ผมกำลังนึกว่าถ้ามีกฎหมายแล้วไม่ทำตามกฎหมาย ความจริงก็ไม่ต้องทำอะไรต่อแล้วกระมัง ครับ ก็คือถ้ามีกฎหมายแล้วไม่ทำตามกฎหมายก็แปลว่าคุณก็จบ แต่ตอนนี้ที่เราเขียนไว้คือ มีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ และมีคนกล่าวหาว่าเขาไม่ทำตามอำนาจหน้าที่ก็เลย ร้องต่อศาล ศาลเองก็ยังมีที่ท่านอัยพรแล้วก็พิมพ์เขียนไว้ก็คือว่า ร้องต่อศาลแล้วก็ยังไม่ให้ อำนาจศาลคนเดียว ให้หลาย ๆ คนมาช่วยกันดู อันนี้เหตุผลที่ว่าทำไมถึงมีองค์กรอิสระอื่น เพราะอำนาจหน้าที่บางเรื่องคนที่จะวินิจฉัยได้ดีถ้าเรื่องเงินศาลอาจจะวินิจฉัยคนเดียว อาจจะไม่รอบคอบ ก็ดูโดยตรรกะมันน่าจะไปได้ นะครับ ผมมี ๒ ประเด็นเท่านั้นครับว่า ในนี้จะเขียนว่าถ้าเขาทำตามหน้าที่แล้วเกิดความเสียหาย แต่ถ้าเขาไม่ทำตามหน้าที่ แล้วเกิดความเสียหายจะเป็นอะไรไหม หรือว่าการบอกว่าการทำหน้าที่ก็ cover การไม่ทำหน้าที่แล้ว อันนี้ผมไม่แน่ใจนะครับ แล้วประเด็นที่ ๒ ก็คือว่า เรื่อง ๑ ใน ๖ แต่เวลาที่ขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจเราใช้ ๑ ใน ๕ มันมีตรรกะอะไรอันนี้ไม่ค่อยแน่ใจเท่าไร นะครับ เพราะว่าถ้าผมเป็นฝ่ายที่จะล้มรัฐบาลเวลาจะเปิดอภิปรายใช้ ๑ ใน ๕ แต่อันนี้ ง่ายกว่าอีก อันนี้ ๑ ใน ๖ มันไม่แน่ใจว่าตรงนี้ตัวเลขควรจะเป็นอย่างไรหรือเปล่า พยายาม นั่งดูมาตรานี้แล้วก็คิดตามนะครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธานกราบเรียนข้อเท็จจริงครับ ในการ พิจารณามาตรานี้คณะกรรมการมีแนวทางให้คณะกร่างไปช่วยดูหน่อยว่าจะเขียนหน้าที่ คณะรัฐมนตรีอย่างไรนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการดำเนินการที่อาจจะ ก่อให้เกิดความเสียหายกับประเทศว่าจะมีมาตรการอย่างไร ซึ่งจะเป็นทางออกนะครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เราก็มีการถกเถียงกันอยู่ค่อนข้างมาก โดยหลักการแล้วในมาตรา ๑๖๘ เรากำหนดไว้ตั้งแต่เดิมมา จะมีแต่เพียงหลักอยู่ ๒ หลัก หลักที่ ๑ ก็คือหลักความรับผิดชอบตามกฎหมาย ก็คือว่า ท่านต้องบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายตรงทุกประการ อันนั้นประการที่ ๑ ประการที่ ๒ คือหลักความรับผิดชอบต่อรัฐสภา ก็คือว่าต้องดำเนินการ ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เพราะฉะนั้นตั้งแต่เดิมเขาจะเขียนไว้แต่เพียง ๒ เรื่อง เท่านั้นเอง ทีนี้พอคณะกรรมการมีแนวทางว่าควรจะเพิ่มหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีเข้าไปว่า จะต้องทำอย่างไร เราก็มีการถกเถียงกันเกิดขึ้น แล้วก็ทั้งหมดที่ใส่ลงมาใส่เป็นตุ๊กตาเท่านี้ ยังไม่ได้เป็น solution ว่ามันจะต้องออกไปในทางนี้ แล้วก็ยังไม่ออกเหมือนกันว่าจะทำไป อย่างไม่ เพราะจริง ๆ แล้วบทบัญญัติดั้งเดิมถ้าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศอื่น ๆ ที่ฝ่ายการเมืองนั้นมีคุณภาพสูงมันไม่ต้องเขียนอะไรเพิ่มเติมมากมายขนาดนี้ เพราะว่า accountability ของเขาตามกฎหมายกับ accountability ทาง politic ของเขา จะครบถ้วนอยู่ในมาตราเดียวกันอยู่แล้ว ซึ่งเราก็ดำเนินอย่างนั้นมาโดยตลอด แต่ว่าของเรา มีปัญหาเฉพาะตัวซึ่งต้องเพิ่ม ปัญหาที่คือไม่รู้จะเพิ่มอย่างไรก็เลยทำมาเป็น ๑ ๒ ๓ ๔ ให้ดูก่อน ส่วนว่าจะจะเป็นเสีย ๑ ใน ๕ หรือ ๑ ใน ๖ ตั้งแต่เดิมนั้นมีทั้ง ๑ ใน ๕ และ ๑ ใน ๖ ครับอาจารย์ เราตกลงกันได้คราวที่แล้วว่าเป็น ๑ ใน ๕ ร่างมันทำมาก่อนก็เลยเป็น ๑ ใน ๖ ครับอาจารย์ ประทานโทษด้วยครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ในกรณีที่รัฐบาลและฝ่ายบริหาร ทำตามนโยบายแต่เกิดความเสียหาย แต่ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมันนอกเหนือ ความรับผิดชอบของเขา เขาไม่ได้ทำโดยประมาทเลินเล่อ แต่มันเกิดวิกฤตการณ์ อันเนื่องมาจากสาเหตุภายนอกซึ่งเขาไม่สามารถควบคุมได้ อย่างเช่นเกิดวิกฤตการณ์ ทางการเงินของโลก เกิดสงครามโลก เป็นต้น ทำให้กระทบกระเทือนต่อ สมมติว่าการส่งออก ของเรามีนโยบายให้ปลูกข้าวแล้วก็เกิดความเสียหายใหญ่หลวง เกิดอุทกภัยร้ายแรง ไม่สามารถที่จะส่งออกข้าวได้ แล้วก็ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ ของไทย การส่งออกก็ส่งออกไม่ได้ อันนี้มันจะเข้าข่ายหรือเปล่าครับ เขาก็ทำตามนโยบาย แต่ว่ามันเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองของโลกซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ หรือว่าไม่ได้เกิดจาก ความประมาทเลินเล่อของเขา มันจะเข้าข้อนี้อหรือเปล่าครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนเพิ่มเติมอีกนิดหนึ่งครับ ในชั้นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเราพิจารณากันถึงเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรี โดยหลักแล้วฝ่ายบริหารมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสิ่งที่สัญญาไว้กับชาวบ้าน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องกระทำโดยสุจริต แล้วก็ต้องรอบคอบมีเหตุผลอันสมควร คือเรามองว่าในการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นนโยบายสาธารณะต่าง ๆ นั้นมันจะต้องเป็น evidence based ก็คือต้องมีหลักฐานเอกสารครบถ้วนรอบด้าน ไม่ใช่แค่เรื่องบินคิดอะไรได้ลงมาแล้วก็ออกมาเป็น policy แต่มันจะต้องมี rational พอสมควรว่าทำไม policy นี้ถึงออกมา ได้เสียคุ้มกันหรือไม่อย่างไร อันนั้นคือหลักสุจริตแล้วก็รอบคอบ แล้วก็การบริหารราชการแผ่นดินในเชิงวิทยาศาสตร์ คือมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจรอบด้าน ในหลาย ๆ ประเทศที่เราพบเราก็พบว่าเขามีแค่นี้เอง เขียนไว้เท่านั้นเอง เมื่อดำเนินนโยบายตามที่ได้สัญญาไว้แล้วโดยสุจริต แล้วก็รอบคอบทุกด้านแล้ว แต่เกิดเหตุปัจจัยอันไม่อาจคาดหมายได้ คณะรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบหรือไม่ อันนั้นเป็นในเรื่องทางการเมือง เพราะว่ามันเป็นเหตุที่คณะรัฐมนตรีไม่สามารถจะควบคุมได้โดยสภาพนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าเรื่องนี้มันเหมือนกับเขียนแล้วมันข้ามประเด็นการแก้ปัญหาภายในสภาหรือเปล่า เพราะมันเหมือนกับว่าดำเนินนโยบายแล้ว ส.ส. ไม่ถูกใจหรืออะไรมาเข้าชื้อกัน ร้องไปที่ศาลรัฐธรรมนูญ คือผมรู้สึกว่าจะจริง ๆ อันนั้นมันเป็นปัญหาในทางการเมืองอยู่ด้วย ถ้าเกิดเราไม่เขียนว่ามันเป็นมาตรการที่ไม่อาจแก้ปัญหาในทางการเมืองได้ ถึงเอาไปร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญเราอาจจะพอมองเห็นความจำเป็น แต่ถ้าในชั้นที่เขาเห็นว่ารัฐดำเนินนโยบายไม่ถูกต้องมันควรจะแก้ปัญหาในชั้นของการเมืองของเขาก่อนหรือเปล่า อันนี้คือผมดูเหมือนว่าพอเราเขียนอย่างนี้มันเหมือนกับว่า ๑ ใน ๕ ๑ ใน ๖ เข้าชื้อกันไปศาลรัฐธรรมนูญได้เลย นี่คือข้อที่ผมกังวลใจว่าเดี๋ยวมันจะกลายเป็นว่าเราไม่ได้เห็นว่าทางนี้เป็นทางที่ไม่มีทางอื่นแล้วจึงต้องไปตรงนี้ อันนี้คือข้อที่ผมคิดว่าต้องพยายามทำให้เห็นว่าช่องทางนี้มันเป็นช่องที่มันเปิดสำหรับเมื่อมันไม่สามารถไปทางไหนได้แล้วนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : กราบเรียนที่ประชุมครับ คือผมว่าลองถอยลงไป
ในตัวบทใหม่ครับ คือหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีมันน่าจะเป็นอะไร มันมีงานศึกษาอยู่
เหมือนกันนะว่าคณะรัฐมนตรีมันมีปัญหาเรื่องการจัดการของคณะรัฐมนตรี ผมอ่านมาแว็บ ๆ
ผมจำไม่ได้ งานของคุณสุรชัยอดีตเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปศึกษาระบบของญี่ปุ่น
ของอะไรต่ออะไรมา แล้วก็พบว่าการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรีมีลักษณะมันไม่ผูกพัน
ร่วมกับคณะรัฐมนตรี มีการนำในเชิงเดี๋ยวมามากเกินไปอะไรพวกนี้นะครับ ผมคิดว่าอันนั้น
มันเป็นบางส่วนของที่เราควรจะปรับปรุงให้ระบบคณะรัฐมนตรีมันดีขึ้นใหม่ อันที่สองคือว่า
ถ้าเราเพิ่มขึ้นตอนนี้ขึ้นมา ผมว่ามันต้องตอบคำถามสำคัญอันหนึ่งคือว่า คณะรัฐมนตรี
จะทำอะไรที่เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงโดยต้องใช้ระบบอื่นมาช่วยยังใหม่ ผมว่ามันต้อง
ตั้งคำถามนี้นะ เช่นว่า พาประเทศไปอยู่ในความเสี่ยงอย่างมาก เสี่ยงแบบไหนก็ไม่รู้ นะครับ
ที่เราเคยพบก็คือเรื่องข้าว เรื่องการใช้เงินจำนวนมหาศาล แล้วก็เกิดความเสียหาย
ความไม่มั่นคงทางการเงิน แล้วก็เกิดความไม่มั่นคงทางอื่น ๆ ตามมา ทีนี้ถ้าสมมุติว่า
มันเป็นแบบนี้ ระบบที่วางอยู่ในปัจจุบันคือว่ามันต้องมีความรับผิดชอบต่อรัฐสภา ปัญหาของเรา
คือว่าเราเอาฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารเราแยกกันไม่ออก เพราะเราบอกว่ามันเป็น
ระบบของลักษณะที่มันเกิดขึ้นทั่วโลกที่ใช้การเมืองแบบนี้ การเมืองแบบเสี่ยงข้างมาก
เพราะฉะนั้นเมื่อมันแยกไม่ออก การตรวจสอบโดยรัฐสภาก็เกิดขึ้นไม่ได้ ปัญหาที่มีคน
เรียกร้องให้เกิดการแยกดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ จึงเป็นประเด็น
ที่หลายคนพูดขึ้นมาเพื่อที่จะทำให้เกิดเส้นแบ่งตรงนี้ที่ชัดเจน ทีนี้พอเราคิดว่าการเมืองของเรา
ที่วางไว้เราไม่ได้ดำเนินแบบของระบบประธานาธิบดีซึ่งมันแยกกันระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ
กับฝ่ายบริหารชัดเจน แต่ของเรามันเป็นระบบอย่างนี้ ซึ่งมันต้องพึ่งกัน การแยกระหว่างฝ่าย
บริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติมันจึงไม่เกิดขึ้น แล้วมันเป็นลักษณะของการพึ่งพากัน
เมื่อนิติบัญญัติกับบริหารมันต้องพึ่งพากันแบบนี้ แล้วด้วยการออกแบบของเราเราให้ ส.ส.
ไปเป็นรัฐมนตรีได้ด้วย การแนบเนื้อกันระหว่างสองฝ่ายมันก็ยิ่งจะชัดเจนมากยิ่งขึ้น
เพราะฉะนั้นผมว่าประเด็นที่มันน่าพิจารณาคือว่ามันควรจะมีกลไกอะไรที่ทำให้มีการถ่วงดุล
ระหว่างนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารในสภาพแบบนี้หรือไม่ ถ้าสมมุติว่ามันจำเป็นต้องมีนะครับ
อันนี้ก็ในรูปแบบหนึ่งที่เราควรจะเกิดขึ้น แต่ว่าคำถามคือว่ามันควรจะมีไหม การรับผิดชอบต่อ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ต่อรัฐสภาด้วยระบบปัจจุบันทั่ว ๆ ไปที่มันเกิดขึ้นในโลกนี้มันเพียงพอหรือเปล่า ซึ่งมันก็ต้องย้อนมาตอบคำถามอันแรกก็คือว่ามันมีเรื่องอะไรที่ฝ่ายบริหารจะนำประเทศไปสู่ความเสี่ยงถึงขนาดที่เราต้องใช้กลไกอื่นไปยุติการตัดสินใจหรือการดำเนินนโยบายเรื่องนั้นของฝ่ายบริหารหรือไม่ ผมว่าอันนี้เราก็ต้องตอบพวกนี้ให้ได้ว่ามันมีไหม ในทางกลับกันนะครับ ในองค์กรระดับประชาธิปไตยที่เป็นเสาหลักด้วยกันเรามีกลไกอื่นไหมหยุดการทำงานของรัฐสภาไหม มันก็ไม่มี ทีนี้เราก็ไปบอกว่าฝ่ายบริหารเท่านั้นที่เราจะหยุด มันก็จะแปลก ๆ ใหม ผมก็ชวนคิดอย่างนี้นะครับ

ประธาน : อันนี้คนร่างจับ ๒ เรื่องมารวมกัน เรื่องหน้าที่คณะรัฐมนตรีกับการผ่าทางตัน พอไปรวมกันมันเลยทำให้เกิดปัญหา จริง ๆ ที่เราพูดกันถึงอยากให้คณะรัฐมนตรีกำหนดหน้าที่ไว้บ้างบางประการเพราะว่าแต่ก่อนนี้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินมันก็เข้าใจได้ว่าหมายถึงทั้งหมด รวมทั้งที่องค์กรอิสระทั้งหลายไปทำมันอำนาจบริหารทั้งนั้น แต่วันหนึ่งเราไปเริ่มแยกมันเป็นองค์กรอิสระ อำนาจเหล่านั้นมันก็เลยทำท่าจะเหมือนกับไม่ใช่อำนาจบริหาร เหมือนกับไม่ใช่เป็นความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีที่มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน และจริง ๆ มันก็ทำท่าจะเป็นอย่างนั้น เพราะว่าเมื่อเราไปแยกออกมาแล้วก็ให้เขาเป็นองค์กรอิสระ ความรับผิดชอบของเขาควรจะต้องไปอยู่ที่ตรงนั้นในบางส่วน แต่ว่าความรับผิดชอบส่วนที่เหลือมันก็คงยังต้องมี เพราะมีเช่นนั้นแล้วในที่สุดมันก็จะเหมือนกับนาคเกี้ยวกันให้น้ำ ตกลงไม่รู้ว่ามีหน้าที่อะไร อย่างไร ที่บอกว่าอยากให้เขียนอะไรไว้บ้างก็เพื่อว่าจะได้อุดช่องโหว่ตรงนั้น นั่นอันที่หนึ่ง อีกอันหนึ่งก็คือว่าวันดีคืนดีเรามีนายกรัฐมนตรีเรื่อย ๆ มา มันเกิดมีนายกรัฐมนตรีที่บอกดิฉันไม่รู้ หนูไม่รู้ ไม่ใช่เรื่องของหนู มันไม่เคยมี คราวนี้เราเกิดมีขึ้นมาเราก็ซ็อกเหมือนกันนะว่า แต่ก่อนนี้อะไร ๆ นายกรัฐมนตรีเขาก็ต้องแ่่นอกบอกว่าผมรับผิดชอบเพราะผมเป็นนายกรัฐมนตรี แต่มันเกิดมีนายกรัฐมนตรีที่บอกว่าเรื่องนี้ไม่รู้ คนนู้นทำ คนนี้ทำ แล้วพอไล่เสียงมามันจะไม่เหลือสักเรื่องหนึ่งนะ เพราะมีคนอื่นทำทั้งนั้น เราก็เลยคิดว่ามันควรจะเขียน แต่เขียนแล้วถามว่าแล้วจะมี sanction อะไร คำตอบก็คือว่ามันไม่มี sanction ของมันคือเป็นตัวบอกให้สภารู้ว่าความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีมีอย่างนี้นะ ประชาชนจะรู้ว่าเวลาเกิดอะไรขึ้นหันไปมองที่คณะรัฐมนตรี แต่ว่าพอมาดูที่เขียนผมก็เริ่มเปลี่ยนความคิดว่าการจะไปเขียน

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

หน้าที่บางที่จะยาก เพราะเขียนไปเขียนมามันเลยจะกลายเป็นจำกัดอำนาจหน้าที่ไป ก็เลยคิดว่าถ้าเปลี่ยนตัวนี้เป็นหลักเกณฑ์การใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหาร เพื่อกำกับไม่ให้มันไปในทิศทางที่เราผวาอยู่ แล้วก็ปล่อยให้มันเป็นไปตามกลไกทางการเมืองปกติ ฝ่ายค้าน ถ้าเห็นว่าทำท่าจะไม่ดีก็จะไปดำเนินการกันอย่างไรก็ไปดำเนินการ แต่ว่าเมื่อเวลาไปถึงจุดถึง ป.ป.ช. เราอาจจะหยิบหลักเกณฑ์บางอย่างไปใส่ไว้ใน ป.ป.ช. ว่าถ้าพบเห็นว่ามี การทุจริต ไม่สุจริตอะไรอย่างนี้ ให้ดำเนินการสอบสวน อันนั้นก็เป็นเรื่องปกติของมัน หรือในกรณีที่มีมัน เกิดฝ่าฝืนวินัยทางการเงินการคลัง ซึ่ง สตง. ดูอยู่ สตง. ก็อาจจะหยิบขึ้นมาพูด แล้วตรงนั้น เดี่ยวเราก็ไปคิดว่าเมื่อเขาหยิบมาพบว่ามี การละเมิดวินัยทางการเงินการคลังแล้วจะเสียหายอย่างร้ายแรงเขาจะไปที่ไหน จะไปร้องต่อศาลยุติธรรมเพื่อให้วินิจฉัยหรืออย่างไรอายนั่นเดี๋ยวค่อยไปคิดอีกที แต่ตรงนี้วางเป็นหลักเกณฑ์ไว้ก่อน แล้วก็ให้กลไกทางการเมืองมันตามดูแลไปเองโดยที่เราไม่ต้องไปทำอะไรกับมัน ผมคิดว่าถ้าเขียนอย่างนี้อาจจะไปได้แล้ว ก็ไม่ไปกระทบกระเทือนกลไกอื่น ๆ ทั้งหมด ซึ่งเดี๋ยวเราตัดตั้งแต่ตรงนี้ออกไปเสีย อันนี้เก็บไว้ก่อนไปเอาไว้ถึงตอนจะผ่าทางตันค่อยเอาไป

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ กระผมเรียนถามเป็นความรู้หน่อยครับ ถ้าในกรณีเรื่องความรับผิดชอบของคณะรัฐมนตรีในหมวดนี้ถ้าหากว่ามีผู้เสียหาย อาจจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เขาจะไปเรียกร้องฟ้องทางด้านอาญา แพ่ง คณะรัฐมนตรี ได้ไหมครับ

ประธาน : ไม่ได้ เพราะอันนี้มันค่อนข้างจะนามธรรม แต่ว่ามันก็เป็นกลไกที่ว่าฝ่ายค้านเขาจะหยิบขึ้นมาว่า you ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ทุกวันนี้ในกฎหมายไทยถ้าเราเป็นบุคคลแล้วไม่มีมติ ครม. อะไรมาสักอย่าง แล้วมันมากระทบเรา แล้วเราเกิดพิสูจน์ได้ว่าเราเสียหายในทางแพ่ง ทางทรัพย์สินก็ดี หรือว่าเราดูว่าเขาจงใจแกล้งเรา ๑๕๗ เราไปฟ้อง ครม. ทั้งคณะได้ไหมครับ

ประธาน : ได้อยู่แล้ว ถ้าเขาจงใจจะแกล้งเรา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : โอเคครับ แต่เราไม่ได้ไปเขียนในเชิงความรับผิดชอบร่วมกันของ ครม. ไม่ได้เขียนไว้อย่างนั้น

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : กำลังจะให้ไล่คูปี ๓๔

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : คือถ้าเขียนเป็นเหมือนกับประกันไว้ เหมือนกับเป็นเกณฑ์ไว้ด้วย ตราไว้น่าจะดีนะครับ

ประธาน : ลองคูปี ๓๔ ตามปกติมันจะมีบทบัญญัติว่า คณะรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาใหม่ แล้วมันเขียนไปเขียนมามันหายไปเลย เหลือแต่รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาตามหน้าที่ของตน เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : นิดเดียวครับ ตอนพรรคแรกของมาตรา ๑๖๘ พูดว่าในการบริหารราชการแผ่นดินคณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติและนโยบายอะไรอย่างนี้ แต่ที่นี้พอเป็นข้อ ๒ มันไปพูดเรื่องการกำหนดนโยบาย มันจะไปซ้ำกับเพราะการกำหนดนโยบายเราพูดไว้ในมาตรา ๑๖๖ แล้ว อันนี้มันจะกำหนดนโยบายอีกทีหนึ่งหรือครับ เพราะมาตรา ๑๖๖ เราพูดเรื่องกำหนดนโยบายไปแล้ว แล้วพอมาตรา ๑๖๘ ก็คือว่าตอนเอานโยบายไปปฏิบัติเราต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง ถ้าข้อ ๒ เขียนว่าการกำหนดนโยบายอีกครั้งหนึ่งดูมันจะเหมือนซ้ำกันไปซ้ำกันมาหรือเปล่าครับ

ประธาน : อันนี้เขาแก้ไปตามพื้นฐานเดิม ถ้าเขาจะเอาไปรวมไว้กับมาตรา ๑๖๖ ก็ได้ แล้วก็ไม่ต้องถือเป็นหลักเกณฑ์มันก็ไปใช้อยู่ที่ตรงนั้น ก็จะเหลือแต่ข้อ ๓ คือมาตรา ๑๖๖ บอกว่าต้องมีนโยบาย แต่ยังไม่ได้บอกว่าเป็นอย่างไร (๒) บอกว่านโยบายที่ทำมันต้องทำให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ ในมาตรา ๑๖๖ พอดีผมดูร่างเดิมอยู่นะครับ ในมาตรา ๑๖๖ จะพูดว่า เรื่องต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ และสถานะทางการเงิน อันนี้ก็หมายความว่ากำหนดไว้แล้ว

ประธาน : มีแล้ว อันนี้ก็ไม่ต้องมี

นายอัชพร จารุจินดา : คือเรียนท่านประธานว่า คือพยายามที่จะเขียนยังเขียนอาจจะไม่ดี แต่พยายามแยกว่าคือนโยบายของรัฐบาลไม่ใช่ว่าอยู่ในแค่หมวด ๕ หมวด ๖ แต่หมวด ๕ หมวด ๖ เป็นพื้นฐานที่รัฐบาลจะต้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ แต่จะมีนโยบายอื่น ๆ ที่เวลาที่เขาหาเสียงแล้วต้องเอาปฏิบัตินั้นอีกเรื่องหนึ่ง คือพยายามที่จะแยกให้เห็นครับว่ามาตรา ๑๖๖ เป็นเรื่องนโยบายของเขาที่เขาจะแถลงต่อสภาว่าเขาจะทำอะไร

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นอกนั้นก็เพียงแต่ว่าปรามเขาไว้ว่ามันต้องสอดคล้องกับสิ่งที่รัฐธรรมนูญเขียนนะ แต่อันนี้กำลังจะพูดว่าหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีต้องทำหมวด ๕ หมวด ๖ นอกเหนือจากนโยบายอื่น ๆ ที่เขามีอยู่

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็ต้องไม่ใช้การกำหนดนโยบาย ต้องเป็นว่ามีแนวทางการเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐให้ลุ่ล่งไปอะไรทำนองนั้น ถ้าไปเขียนอย่างนั้น ลองไปเขียนทำนองนั้นดูนะ

นายเจียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับขออนุญาตนิดหนึ่ง ขอถามเรื่องความรู้นิดหนึ่ง ที่เราเขียนในมาตรา ๑๖๖ ด้วยที่ว่าแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ เหตุผลมันคืออะไรครับ

ประธาน : คือไปแถลงเฉย ๆ ไม่ต้องมีลงมติ สมัยก่อนเวลาไปแถลงนโยบายสภาจะต้องลงมติว่าเห็นชอบด้วยกับไม่เห็นชอบด้วยนโยบายนั้นหรือไม่ ถ้าไม่เห็นชอบด้วยรัฐบาลก็ไปบริหารต่อไปไม่ได้ แปลว่าถูกคว่ำ อยู่ต่อมาหลังจากเกิดเหตุปี ๑๘ นั้นแล้วก็เริ่มมีความคิดที่ว่ารัฐบาลเพิ่งเข้ามาแถลง ยังไม่ได้ลงมือทำอะไรเลย แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่ามันดีหรือไม่ดี อยู่ ๆ ก็ไปคว่ำเสีย มันลักษณะเป็นเกมการเมืองเสียมากกว่าที่จะทำเพื่อประโยชน์ เขาก็เลยเปลี่ยนใหม่ว่าให้ไม่ต้องมีการลงมติ ก็แปลว่าเมื่อ you พอร์มรัฐบาลได้แล้วก็มาแถลงว่าจะทำอย่างนี้ ๆ แล้วก็ไปทำงานได้เลย

นายเจียรชัย ณ นคร : มีอีกนิดหนึ่งครับ เมื่อกี้ตอนคุณภัทระพูดเรื่องของระบบประธานาธิบดีอะไรพวกนี้นะครับ คือตัวคณะรัฐมนตรีมันก็ประกอบด้วยรัฐมนตรีที่มาทำงาน ทีนี้ในขณะที่เวลาเราพูดถึง accountability ของรัฐมนตรี account ต่อนายกรัฐมนตรี อะไรอย่างนี้นะครับ ตอนคุณภัทระพูดถึงเรื่องของระบบประธานาธิบดีผมเพิ่งนึกออกว่าคือในเรื่องของตัวบุคคลที่จะเข้ามาทำงานตามนโยบาย รับผิดชอบในแต่ละหน้าที่ ปรากฏว่าในระบบประธานาธิบดีเองตำแหน่งสำคัญ ๆ หลายตำแหน่งที่ประธานาธิบดีจะตั้งต้องมีการเสนอต่อ CNN เพื่อให้มีการ approve ตัวบุคคล ตรงนี้ก็คือมันอาจไม่ใช่เป็นเรื่องของนโยบาย นโยบายก็คือไม่มีการไม่ไว้วางใจเขาก็ผ่านไป แต่ว่าในตัวของตัวบุคคลเราควรจะต้องคิดอะไรตรงนี้หรือเปล่าผมไม่ค่อยแน่ใจ เพราะว่าคือในระบบที่เขาแบ่งแยกอำนาจกันเด็ดขาด ปรากฏว่าตัวบุคคลบางตำแหน่งเองกลายเป็นว่าต้องไปให้สภา approve ก่อนที่คุณจะมาปฏิบัติหน้าที่อะไรทำนองนั้นครับ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ซึ่งจริง ๆ อันนั้นคือกลไกที่ดี คือหมายความว่าฝ่ายบริหารจะได้ไม่เอาพรรคพวกของตัวเองเข้ามาแล้วเอาคนที่ที่ซัดความรู้ความสามารถจริง ๆ ถ้าสภาของคุณเป็นสภาที่มีวุฒิภาวะดีแต่ที่บ้านเราภายหลังเลยพอเอามาระบบเราเจ๊งเลย ต้องรอไปอีกระยะหนึ่ง ๒๐-๓๐ ปี ตอนนั้นไม่มานั่งเป็นประธานร่างรัฐธรรมนูญในฐานะผู้เชี่ยวชาญแล้วเชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ กลับไปที่มาตรา ๑๖๖ ประเด็นคล้ายกับที่อาจารย์เชียรชัยถาม คือผมพยายามนั่งนึกว่าถ้าเขาแถลงแต่เขาไม่สนใจเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ไม่สนใจเรื่องสถานะทางการเงิน เพราะเขาก็รู้อย่างไรก็ไม่มีการลงมติไม่ไว้วางใจ คราวนี้มันจะมี sanction อะไรไหมครับ เพราะว่าที่เราเจอก็คือเราเจอฝ่ายการเมืองดี ๆ เรากำหนดอะไรไว้เขาก็ไม่ทำเสียอย่าง แล้ว sanction ก็ไม่มีมันก็จะปัญหาหรือเปล่าครับ

ประธาน : มีครับ มันจะไปมีอยู่ในหมวดว่าด้วย ป.ป.ช. จงใจไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญมันถูกออก ไปอยู่อีกที่หนึ่ง พักก่อนไหม เอาให้จบก่อน

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันจะเรียงคำถามเฉย ๆ ว่าทั้งหมดที่เราพูดนี้เราอาศัยกลไกที่ว่าสภานั้นเขาจัดการกันเองแล้วสภาเป็นตัวแทนของประชาชนใส่ไหมคะ เราหลักคิดเป็นอย่างนั้น แต่จริง ๆ แล้วถ้าสมมุติเจอเหตุการณ์แบบที่ว่าสภา nominate โดยพรรคหนึ่งแล้วเป็นพวกเดียวกัน ประชาชนไม่มีช่องทางที่จะเตือนหรือจะอะไรต่ออะไร อย่างเรื่องจำนำข่าวนั้นนักวิชาการเตือนตั้งแต่ต้น อาจารย์อดิศร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นคนแรกที่จัดสัมมนาและเตือนเรื่องนี้ก็ไม่มีใครสนใจใส่ใจ เขาก็ทำของเขาไป ตอนหลังคนอื่นก็เตือนกันไปเรื่อย ๆ ทีนี้มันจะมีกลไกอะไรไหมคะที่ให้ฝ่ายประชาชนมีสิทธิที่จะเสนอภาคที่ไม่ใช่กลไกของการเมืองเอง ที่เสนอไปแล้วจะต้องให้ฟังหรือจะต้องทำอะไรสักอย่างที่ทำให้ accountable ต่อส่วนรวม

ประธาน : กลไกคือองค์กรอิสระ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : สมมุติว่าไม่ได้เกี่ยวกับทุจริตการเงินแต่ลูกแก่อำนาจ

ประธาน : ถ้าเป็นเรื่องละเมิดวินัยการเงินการคลังเขาก็ไปที่ สตง. สตง.

ก็ลงมือสอบ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ปีหมา ๖/๒

นางจรี วิจิตรวาทการ : แต่สมมุติว่าเป็น case ของนโยบายของการ zoning ที่ดินเอาที่ดินไปให้ต่างชาติมาเช่ามาใช้หรืออะไรก็ตามแต่ เปลี่ยนพื้นที่ป่าหรือว่านโยบายบางอย่างที่ตั้งเมืองใหม่ พรรคพวกตัวเองไปซื้อที่ดินคอยไว้หมดอะไรอย่างนั้นะคะ ในประเภทอย่างนี้มันยังไม่ได้เกี่ยวกับการเงินโดยตรง เขาก็บอกเขาทำหน้าที่ มันจะมีอะไรที่เป็นอีกด้านหนึ่งไหม

ประธาน : ก็ไปร้องว่าละเมิดฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือมีลักษณะ ส่อไม่สุจริต คือต้องยอมรับสภาพอย่างหนึ่งว่ากลไกทางการเมืองที่มันวางกันมาในระดับสากลนี้คล้าย ๆ มันวางใจว่าบนพื้นฐานคนเหล่านี้เป็นผู้แทนประชาชนยอมรับรักษาผลประโยชน์ของประชาชนบ้างไม่มากก็น้อย แล้วก็มีความละเอียด แต่ของเรามันเจอสิ่งที่ฝรั่งมันไม่เจอ เพราะฉะนั้นพูดกันเขาอย่างไรเขาก็ไม่เคยรู้ เขาก็นึกว่าเราเลือกที่รักมักที่ชัง แต่ว่าเราก็มีกลไกอะไรรองรับไว้อย่างชนิดที่ฝรั่งเองมันก็ไม่มี ไว้พอสมควรแล้ว คือถ้ามากไปกว่านี้ ก็อาจจะถึงขาดแล้ว ฟางเส้นสุดท้ายนี้เขาจะทนได้อะไร คือจริง ๆ เราดูที่เราเขียน ๆ นี้ ถ้ามองในแง่ว่าวันหนึ่งข้างหน้าทุกคนมีวินัยมีจริยธรรมดีแล้วนี้รัฐธรรมนูญที่เราร่างนี้ก็ จะไม่เหมาะสม ใช้ได้แต่ว่ามันก็จะเป็นการอ่านแบบซ้ำซ้ำว่าสมัยก่อนมันเกิดอะไรขึ้นมา เขียนกันน่ากลัวจริงอะไรอย่างนี้ แต่จะใช้ก็ยังใช้ได้มันก็ไม่มียอะไรที่มันจะขัดข้อง เพราะว่าพอสุจริตกลไกเหล่านั้นมันก็ไม่ต้องทำงานหนักมันก็หยุดไปเอง กกต. ก็เพียงแต่ไปปิดคนไทย ก็ไปเลือกแล้วทุกอย่างมันก็สุจริต แต่ว่าจะไปถึงตอนนั้นพวกเราจะเหลือชีวิตได้ดูสักกี่คน ดูหน้าแล้วอาจจะไม่เกิน ๓-๔ คน โอเคพักสักนิดหนึ่ง

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ : ผมก็อยากจะขออนุญาตว่าก่อนพักจะขออนุญาตเรียนถามเรื่ององค์กรอิสระนี้เราก็ผ่านมาหมดแล้ว ผมก็ได้ยินพูดกันอยู่บ่อย ๆ ที่นี้ของเรามีการแยกไว้ชัดไหมครับ ต้องเรียนถามท่านปรกรณ์ว่าของเรามีองค์กรอิสระแล้วก็แยก กกต. สตง. ป.ป.ช. เหล่านี้ไว้ชัดไหมครับ เราชัดเจนแล้วใช่ไหมครับ มองดูก็เรียงกันอยู่แล้วนะครับว่าอันนี้คือในร่างรัฐธรรมนูญของอาจารย์บวรศักดิ์ที่ผมดูท่านไปตัดคำว่าอิสระ ออกเป็น องค์กรตามรัฐธรรมนูญใช่ไหมครับ

ประธาน : เราเรียก องค์กรอิสระ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๖/๓

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ของเราชัดเจนแล้วนะครับ อย่างสมัยผมเป็น กกต. ผมก็บอกว่าผมเป็น ๑ ใน ๔ องค์กรอิสระ แล้วมันจะมีองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือติดตามหลัง มีอีกหรือเปล่าครับ

เลขานุการ : ไม่มีแล้วครับท่าน มีอยู่ ๕ รวมกรรมการสิทธิฯมีอัยการอยู่นอกนั้นไม่มีแล้วครับ

ประธาน : อัยการก็ไม่ใช่องค์กรอิสระ เป็นองค์กรที่มีความอิสระ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขอบคุณครับ

ประธาน : หยุดพักแล้วนะครับ

พักประชุมเวลา ๑๖.๑๐ นาฬิกา

- ๖/๔

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ปีหมา ๖/๔

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

ประธาน : ไปก่อนครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๖๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๑ มาใช้บังคับแก่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งหรือดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและจะดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ได้ด้วย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๒ มิได้ เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : ของเดิมถ้าไม่ทำโน้นทำนี้ ไม่ได้ไหมครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ในมาตรา ๑๓๑ จะเป็นเรื่องมาตรา ๒๖๕ เดิม ในมาตรา ๑๓๒ จะเป็นมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๕๐ ครับ

มาตรา ๑๖๙/๑ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคหนึ่งมิได้ บทบัญญัติมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย รวมทั้งการถือหุ้นของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ แสดงว่าในมาตรานี้นิติบุคคลที่เป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรี อันนี้กฎหมายมันมีอยู่แล้วใช่ไหมครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ปีหมา ๖/๕

แล้วจะต้องไปแต่งเติมให้มันรัดกุมอะไรอีกไหมครับ หรือว่ามันรัดกุมดีแล้วครับ ผมเพียงแต่เรียนถามเฉย ๆ

ประธาน : เท่าที่เข้ามาก็ยังไม่เห็นมีปัญหาเลย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ยังไม่มีปัญหาค่ะครับ แล้วเขาก็แถลงตรง ป.ป.ช. ก็ไปตรวจสอบอยู่หมด ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ซึ่งมันไม่ได้ผล

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แล้วจะอย่างไรครับให้มันได้ผลครับ

ประธาน : เพราะว่าเวลาที่เรบอกว่าจะไม่ให้หุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือกรรมการ เมืองนอกพอนั้นมันก็ออก ออกมันก็ขาดสะบั้น ของเมืองไทยนี้ออกแต่ว่ายังสั่งการอยู่ เพราะฉะนั้นที่ให้นิติบุคคลไปจัดการนี้เขาก็ไปตั้งความหวังว่าจะได้ไม่เข้าไปเกร็งทำไมอะไร การซื้อการขายเป็นไปเรื่องทางมืออาชีพ แต่เอาเข้าจริงเขาก็โทรศัพท์ว่าจะขายหรือยัง เดียวก็โทรศัพท์ไปบอกว่าขาย

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานมันก็ไม่ใช้ by trust ที่แท้จริง ใช้ไหมคะ

ประธาน : ไม่ใช่

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ใช่แบบที่ตาบอดไม่เห็นเลย เขาต้องจัดการได้เต็มที่แบบต่างประเทศ

ประธาน : เมืองไทยไม่มี

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ สงสัยว่าในพรรคสุดท้ายในพารากราฟสุดท้ายบอกว่าใช้บังคับกับคู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ถ้าบรรลุนิติภาวะแล้วแปลว่าไม่เป็นอะไรหรือคะ โอนให้ลูกได้หมดเลย

ประธาน : ก็เขาเป็นคนละกองแล้ว

นางจรี วิจิตรวาทการ : ก็สามารถจะถ่ายโอนให้ลูกได้

ประธาน : ได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ในนี้มันมีกฎหมายลูก เขากำหนดระยะเวลาใหม่ครับ เพราะบางคนพอเขารู้ตัวว่าเขาจะเป็นรัฐมนตรีเขาก็ถ่ายโอนให้ลูกที่โตแล้วก่อนล่วงหน้าแล้ว

ประธาน : ก็ไม่เป็นอะไร

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๖/๖

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่มีเขียนไว้ว่า ภายในก่อน ๖ เดือนห้ามโอน หรือหลัง ๖ เดือนอะไรอย่างนี้ไม่มีครับ

ประธาน : มันเป็นสิทธิพื้นฐาน พอบรรลุนิติภาวะแล้วมันก็ยาก โอน ๆ ไป ลูกมันผลาญหมด เชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : คือจริง ๆ ในส่วนของบุตรที่บรรลุนิติภาวะนั้น อาจจะอยู่ในตอนท้าย คือหมายความว่าที่มอบหมายครอบครองดูแลโดยตรงและ ทางอ้อมตรงนั้น แล้วก็จริง ๆ ในกรณีของคุณทักษิณนั้นก็เห็นประเด็นวรรคท้ายนี้ครับ คือโอนไปให้แล้วอันนี้ศาลฎีกาก็วินิจฉัยมาเลยว่าทุกอย่างยังเป็นของคุณทักษิณอยู่

ประธาน : ไม่ได้โอนจริง มันก็คือเหมือนกับเอาคนอื่นมาถือใช้ชื่อ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ แล้วรวมทั้งบุตรบุญธรรมด้วย หรือเปล่าครับ

ประธาน : บุตรในที่นี้รวมถึงบุตรบุญธรรม เพราะบุตรบุญธรรมมีสถานะ เหมือนบุตรโดยกำเนิดหรือโดยสายเลือด ไปได้นะครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๐ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไป ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อันนี้ในร่างของอาจารย์บรรศักดิ์เคยเอา style เหมือนกับฝรั่งเศสมาเขียนทำนองว่าถ้ารัฐบาลอยากจะ project ใหญ่ ๆ ก็เอาไปเสนอเอาไป ทหารือแล้วก็ทำเลยหรือว่าถ้าเห็นชอบก็จะทำถ้าไม่เห็นชอบก็จะตัดสินใจยุบสภาหรืออะไร อย่างนี้ อันนี้ผมไม่ได้คิดว่าจะต้องไปทำ style ฝรั่งเศสที่อาจารย์บรรศักดิ์เสนอกันนะครับ แต่ หมายถึงว่ามาตรานี้ก็เป็นเรื่องที่เราอยากจะให้มีการ discuss กันพูดคุยกันระหว่าง ๒ ฝ่าย เพื่อจะให้มัน smooth ดีขึ้น

ประธาน : เป็นรู้อย่างใจ นาน ๆ ก็ใช้ที่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : โอเคครับ ขอขอบคุณครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๐/๑ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใด อาจจะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีพ.ศ. ๖/๗

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

การออกเสียงประชามติตามวรรคหนึ่งอาจจัดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติหรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้

การออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลจะกระทำมิได้

ก่อนการออกเสียงประชามติรัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอและให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้นมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์วิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการออกเสียงประชามติ ระยะเวลาในการดำเนินการและจำนวนเสียงประชามติเพื่อมีข้อยุติ

นายอัคร จารุจินดา : เรียนหรือท่านประธานาธิบดีหนึ่งครั้ง เรื่องประชามตินี้ในพัฒนามาจากรัฐธรรมนูญ ปี ๕๐ นั้นบอกให้ประชามติทำได้เฉพาะเพื่อปรึกษาหารือ ไม่มีผลผูกมัดรัฐบาล คนถาม แต่ว่าพอปี ๕๐ ก็ไปเพิ่มว่าทำได้ ๒ อย่าง คือเพื่อปรึกษาหารือก็ได้ เพื่อให้มีข้อยุติก็ได้ มันก็เลยเกิดข้อสงสัยขึ้นมาว่าถ้าทำประชามติเพื่อปรึกษาหารือทำไมถึงต้องมานั่งอยู่ในรัฐธรรมนูญ รัฐบาลอยากจะทำก็ทำไปเพราะมันไม่มีผลบังคับ ในรัฐธรรมนูญมันน่าจะเขียนแค่ประชามติและมีผลซึ่งจะเป็นข้อยุติเท่านั้นก็น่าจะพอ อันนี้ยังคงไว้แบบปี ๕๐ คือมี ๒ อย่างอยู่

ประธาน : ผมกำลังคิดว่ามันจำเป็นต้องเขียนแบบนี้ใหม่ เขียนเปิดช่องแต่เพียงว่าคณะรัฐมนตรีอาจจะเสนอให้ประชาชนมีประชามติในเรื่องใด ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดให้กฎหมายลูก แล้วก็จะไปเจียรระในกันอีกทำไหนก็ไปเลย น่าจะพอนะ เพราะว่าเรื่องประชามติมันก็ฟังจนคุ่นหูแล้วก็ไม่ใช่เรื่องใหม่อะไร จะทำก็ทำ ไม่ต้องไปเขียนเงื่อนไขอะไรไว้ในรัฐธรรมนูญเสียจนกระทั่งถึงเวลาอยากทำจริงแล้วทำไม่ได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ปีทมา ๖/๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ไปอยู่ในกฎหมายลูกก็ได้ แต่ว่าประเด็นหลักนี้ที่เขาห้ามไว้ อย่างเช่น การที่จะไปจัดออกเสียงประชามติซึ่งมีประเด็นที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไปเกี่ยวกับตัวบุคคลคณะบุคคลให้มันเป็นหลักการ

ประธาน : เราก็เขียนว่าคณะรัฐมนตรีจะจัดให้มีการลงมติในเรื่องใด ๆ ที่เห็นสมควรก็ได้ที่ไม่ใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือเรื่องที่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญก็ห้ามไว้เท่านั้น เขียนใหม่ละ

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๑ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗๓ (๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร (๓) คณะรัฐมนตรีลาออก ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๘) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖๒ และมาตรา ๑๖๓ โดยอนุโลม

ประธาน : (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๘) คืออะไร เรายังไม่ถึงความตรงนี้มันบอกชัดเจนว่านายกรัฐมนตรีก็เป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง แต่ที่เราใช้มาตอนนี้หลังนี้รู้สึกเราจะไปลอกเขามาใช้ใหม่ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ทำให้ดูเสมือนหนึ่งว่าเวลาพูดถึงรัฐมนตรีแล้วจะไม่รวมนายกรัฐมนตรี เอากลับไปที่เคยดีกว่า คือมันก็เป็นรัฐมนตรีตรงมาตราที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่น หรือประธานองคมนตรีและองคมนตรีอื่น เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ในมาตรา ๑๗๑ (๓) นี้ผมเข้าใจว่าเวลาเราใช้คำว่าคณะรัฐมนตรีลาออก คณะรัฐมนตรีมันลาออกไม่ได้ คณะรัฐมนตรีมันคือองค์กร ผมยังคิดว่ามันเป็นเรื่องรัฐมนตรีลาออกทั้งคณะ คือเวลาเขียนที่ผ่านไปเขียนคณะรัฐมนตรีลาออกคือผมเข้าใจว่าอันนี้เป็นองค์กร

ประธาน : ของเดิมเขาเขียนกันอย่างไร เขาก็เป็นมติคณะรัฐมนตรีขอลาออกมันก็ผูกพันหมด เพราะว่าถ้าบอกว่ารัฐมนตรีลาออกทั้งคณะมันก็ปัจเจกบุคคลแต่บังเอิญมาประจวบพอดีกัน แต่คณะรัฐมนตรีลาออกนี้ต้องเป็นรูปแบบของร่วมกัน ต่อไปมาตรา ๑๗๒

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๒ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่กรณี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีพ.ศ. ๒๕๖๔

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็นภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันเป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อน

(๒) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการหรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป

(๔) ไม่ใช่ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในร่างมาตรานี้ก็เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นคราวก่อนที่ว่าคณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ อดีตนายกรัฐมนตรีก็บอกว่าลาออกไม่ได้ เพราะว่ามีมาตรานี้บัญญัติไว้ถ้าลาออกนั้นก็กลายเป็นว่าไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้

ประธาน : เป็นคำพูดที่ไม่มีข้อ background

นายอัชพร จารุจินดา : อันนี้ไปเขียนแก้อยู่ในมาตรา ๑๗๒/๑ แต่สำหรับมาตรานี้ (๓) ความจริงวงเล็บอื่นมีคนชี้หมด ทั้ง กกต. ทั้ง ๓ ข้อ แต่พอข้อ ๓ ไม่มีคนชี้ มันเดือดร้อนกฤษฎีกา เพราะเขาจะถามทุกเรื่องว่าทำได้ไหม ซึ่งกฤษฎีกาเองก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะชี้ได้ มันให้ กกต. ชี้ได้ด้วยไหม (๓) นั้น

ประธาน : จริง ๆ มันผิดหลักที่เขียนมาตรานี้ แต่ว่ามันผิดหลักเพราะเหตุที่บ้านเมืองเรามันเกิดอะไรที่มันไม่มีจริยธรรมทางการเมืองมันก็เลยเขียนผิดหลัก จริง ๆ ในทั่วโลกรัฐบาลที่เขารักษาการเขาก็ทำได้ทุกอย่างเท่าที่มันจำเป็นต้องทำ ยิ่งอย่างกรณี (๓) นี้ สมมุติว่าตั้งงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้วแล้วโครงการเดินทางไปจนถึงคราวจะต้องอนุมัติและอนุมัติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๖/๑๐

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไม่ได้บ้านเมืองมันเสียหายนะ มันก็เป็นไปตามโครงการที่วางไว้แล้วมันก็ทำให้หยุดชะงักไปหมด
ซึ่งมันไม่ควร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เนื่องจากว่า (๓) นี้มันเขียนไม่ชัด คือถ้าเขียนให้ชัด
ว่าไม่กระทำการอันเป็นผลทางการอนุมัติงานหรือโครงการใหม่อะไรอย่างนี้ คืออันนี้ไปเขียน
อย่างนี้เขาก็จะมีปัญหา ถ้าเป็นโครงการที่เขาเคยทำไว้อนุมัติไว้เดิมแต่ว่ามันสืบเนื่องกันมา
อะไรอย่างนี้ก็น่าจะได้

- ๗/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๗/๑

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : (๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้แล้ว ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ประธาน : คือบ้านเมืองมันจะได้เดินหน้าไปได้ แล้วมันก็เป็นเรื่องที่เขา กำหนดเอาไว้แล้ว อย่างไรก็ตามก็ต้องมาเริ่มอยู่ที่ ที่ผ่านมามันเลยทำให้ค้างเติ่ง แล้วก็พอลงรัฐบาล ใหม่เข้ามาคราวนี้ก็ชุมนุม ที่นี้เวลาไปแถลงก็อาจจะได้ว่าเราผ่อนให้ ถ้าว่คณะรัฐมนตรีก็ต้อง รับผิดชอบต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๒/๑ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ลาออกจากการอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๗๒ หรือไม่มีคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ ให้วุฒิสภาคัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรีชั่วคราวจากบุคคลที่ เห็นสมควร

มติของวุฒิสภตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ให้บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่นายกรัฐมนตรีชั่วคราวแต่งตั้งรัฐมนตรีตามจำนวนที่ จำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๑๗๒ มาใช้บังคับแก่ คณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย

นายอัชพร จารุจินดา : เราเขียนครับ แต่ว่าอันนี้ลืมเขียนไปนิดหนึ่งว่าอันนี้ เฉพาะกรณีที่มีการยุบสภา นายกรัฐมนตรีพ้นตำแหน่งเพราะเหตุอื่นมันก็เข้ากระบวนการ ปกติ

ประธาน : อันนี้เขียนอย่างนี้เป็นตายอย่างไรก็ไม่ลาออก เพราะของเดิม ถ้าลาออกพรรคพวกยังขึ้นเป็นแทน ถูกไหม ยังรักษาการ แต่เมื่อลาออกแล้วเลยตั้ง นายกรัฐมนตรีใหม่บอกเป็นตายอย่างไรก็ไม่รอด หนูไม่ยอมแน่ นี่คนนอกมาด้วย

นายเกียรติชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ ขออนุญาตถามนิดหนึ่งครับ อย่าง คณะรัฐมนตรีพ้นคณะนี้ ถ้าเกิดโดนอภิปรายไม่ไว้วางใจ สมมุตินะครับ อภิปรายไม่ไว้วางใจ แล้วก็ทั้งคณะถูกไม่ไว้วางใจ ก็พ้นใช่ไหมครับ ที่นี้ที่เราเขียนไว้มัน cover ไว้หรือเปล่าครับ

นายอัชพร จารุจินดา : อาจจะเฉพาะเวลายุบสภา ถ้ากรณีอย่างของอาจารย์ ว่านั้นมีสภาผู้แทนราษฎรอยู่ สภาผู้แทนราษฎรเขาก็เลือกนายกรัฐมนตรีคนใหม่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๗/๒

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

อันนี้พอถ้ายุบสภาแล้วเกิดนายกรัฐมนตรีลาออกจากการรักษาการมันก็เลยจะไม่มี
นายกรัฐมนตรีตรงช่วงนั้นจะอย่างไรกัน อย่างคราวที่แล้วที่เขาร้องกัน

ประธาน : จะเอาหรือเปล่า

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธาน อาจารย์อุดมบอกทำไมต้องเขียน
เพื่อคน ๆ เดียว

ประธาน : ถ้าจะเขียน มันต้องเขียนอีกแบบหนึ่ง คือเขียนว่า ในกรณีที่
นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุที่เกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติไม่ตัวอย่างร้ายแรง
ต้องให้คณะรัฐมนตรีไปตั้งคนแล้วถ้ายังไม่มีสภาก็เลือกกันขึ้นมาใหม่ ถ้าไม่มีสภาเหลือแต่
วุฒิสภาก็ให้เลือกด้วยวิธีนี้ อย่างนี้ผมคิดว่าคนทั่วไปจะยอมรับ ยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่า สมมุติ
ว่าในระหว่างรักษาการอยู่ นายกรัฐมนตรีไปทำผิดกฎหมายเลือกตั้งถูกจับได้ เขาก็สั่งระงับ
ไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งใหม่ พอไม่ใช่สิทธิเลือกตั้งมันก็จะขาดคุณสมบัติเป็นนายกรัฐมนตรี
หรือในระหว่างนั้นสมมุติว่าอยู่ ๆ ป.ป.ช. เกิดชี้ว่านายกรัฐมนตรีทุจริต นายกรัฐมนตรีก็ต้อง
หยุดปฏิบัติหน้าที่หรือศาลตัดสินบั้นก็ต้องพ้นจากตำแหน่ง กรณีอย่างนั้นมันไม่ควรให้
คณะรัฐมนตรีรักษาการแล้ว เพราะหัวหน้าทุจริตเสียแล้ว

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ต้องมี
มาตรา ๑๗๒/๑ ก็ได้ เพราะว่ามาตรา ๑๗๑ เราบอกว่ารัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ
เมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗๓ ซึ่งมาตรา ๑๗๓ มันจะมี
เรื่องขาดคุณสมบัติหรือมีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๔ ซึ่งมันรวมไปถึงเรื่องทุจริต

ประธาน : คือถ้าเมื่อเขาพ้นจากตำแหน่งไปเลย คณะรัฐมนตรีเขาพ้นจาก
คณะ คราวนี้รัฐมนตรีพ้นจากคณะเราไม่ได้แยกเลยว่ากรณีไหนที่จะให้ มันต้องแยก บางกรณี
คณะรัฐมนตรีอยู่รักษาการได้ แต่บางกรณีมันไม่ควรอยู่รักษาการ หรือจะรักษาการก็ไม่เกิน
๓ วัน ๕ วัน ให้สภาไปหานายกรัฐมนตรีใหม่ เพราะด้วยหลักที่ว่าประเทศจะว่างรัฐบาลไม่ได้
มันก็ทำให้เราอาจจะจำเป็นต้องให้อยู่ชั่วคราว เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ผมพยายามนึกตามท่านประธานและก็เห็นด้วย
ว่ามันน่าจะไม่ได้เป็นอย่าง caretaker มันน่าจะจะมีประเภทของมันนะครับ แต่ประเด็นถัดไปก็
คือว่าถ้าเราแบ่งประเภทของ caretaker ออกมาแล้ว มาตรา ๑๗๒ ก็ยังบังคับใช้อยู่
ใช่ไหมครับ ว่าถ้าเขามาเป็นรัฐบาลชั่วคราว ไม่ว่าจะมาโดยการที่คล้าย ๆ กับมาตรา ๑๗๒/๑

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

คือให้วุฒิสภาคัดมาอะไรมา หน้าทีและอำนาจก็ยังคงอยู่ตามมาตรา ๑๗๒ ด้วยใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่ ครับ พวกมาเป็น caretaker แต่ว่า caretaker มันอาจจะต้องแยกแยะ บางกรณีพอมันพ้นแล้วมันทำให้มีการเลือกตั้งใหม่ คือการเลือกตั้งทั่วไป เพราะฉะนั้นมาตรา ๑๗๒ ก็จะต้องใช้บังคับเต็มเหยียด แต่บางกรณีคณะรัฐมนตรีมันพ้นไปแล้วมันไม่มีการเลือกตั้งใหม่ เช่น คณะรัฐมนตรีลาออก มันก็ไม่ต้องเลือกตั้งใหม่ ถ้ามันไม่ต้องเลือกตั้งใหม่ มาตราการ ๑๒ อะไรพวกนี้มันอาจจะไม่ต้องใช้ เพราะว่ามันไม่มีการเลือกตั้งใหม่ กกต. ก็ไม่ควรเป็นคนมาชี้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ที่ให้ กกต. มันชี้แต่เพียงเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกตั้งมันไม่สุจริต แต่ถ้าเมื่อไรมันไม่ได้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กกต. ก็ไม่อยู่ใน capacity ที่จะไปเที่ยวได้ชี้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ เขาก็ควรจะไปทำตามปกติของเขา ถ้าเราจะเขียนห้ามอะไรก็ห้ามไปอีกทิศทางหนึ่ง แต่จะไม่เกี่ยวกับพวกนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ร่างมาตรา ๑๗๒ ก็เป็นกรณีซึ่งต้องมีการเลือกตั้งอยู่แล้ว คือถ้าไม่เลือกตั้งก็ไม่ใช้มาตรา ๑๗๒

ประธาน : คือต้องไม่ใช่ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งและต้องอยู่ในตำแหน่งมันมีหลายอย่าง บางอย่างมันมีการเลือกตั้ง บางอย่างมันไม่มีการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นอาจจะต้องแยกเขียนก่อน แล้วก็แยกเขียนไปถึงว่ากรณีที่คณะรัฐมนตรีพ้น นายกรัฐมนตรีพ้น พ้นด้วยเหตุอะไรบ้างที่จะไม่ควรอยู่ในรักษาการ ก็ต้องไปคิดว่าแล้วจะเกิดช่องว่างอย่างไร

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ท่านอาจารย์ผมขออนุญาตนะครับ ผม อภิชาติ ครับ มาตรา ๑๗๒ กับมาตรา ๑๗๓ ที่ผมอ่านผมว่าคำมันตลก ๆ มาตรา ๑๗๒ เหมือนบังคับ ครม. พ้นตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่ง ใช้คำว่า ต้อง ก็บังคับเขาอยู่แล้ว แต่พอมาตรา ๑๗๒/๑ แล้วก็ให้เขาลาออกได้มันดูมันจะขัด ๆ กันนะครับ รู้สึกว่ามันถ้าเราบังคับเราก็ไม่ควรยอมให้เขาลาออก

ประธาน : ไม่ได้ คือของเดิมไม่ได้เขียนเรื่องนี้

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : มาตรา ๑๗๒ เดิมเคยมีไหมครับ

ประธาน : มาตรา ๑๗๒ มีอยู่แล้ว

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : อย่างนั้น ถ้าเราไปเขียนว่าให้ ครม. ที่พ้นตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ถ้าอันนี้เราไปเขียนเหมือนกับบังคับแต่เรากลับไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๗/๔

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ยอมให้เขาออกเหมือนกัน

ประธาน : บังคับ ๆ คือหมายความว่าให้เขารักษาการอยู่ก่อน แต่ถ้าเขา
ลาออกก็ได้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เราห้ามไม่ได้นะครับ

ประธาน : ห้ามไม่ได้ อันนี้สิทธิพื้นฐาน

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขอบพระคุณครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : สรุปแล้วน่าจะเขียนให้ชัดเจนใหม่ครับในร่าง
มาตรา ๑๗๒ คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ คือในลาออกได้ ก็ในมาตรานี้ผมบอกว่าเขาต้องอยู่
ปฏิบัติหน้าที่ ต้องอยู่นะครับ จะให้เขาลาออก เขาลาออกไม่ได้

ประธาน : เอาไปเขียนใหม่

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ เรียนถามความรู้ เมื่อกี้ที่ท่านพูด
ถึงเรื่องว่า กรณีที่นายกรัฐมนตรีผิดเรื่องทุจริตและต้องออกทั้งคณะนะครับ มันต้องเป็นอย่าง
นั้นหรือเปล่าครับ ผมไม่แน่ใจ ผมนึกถึงเรื่องกรณีของนิคสัน นิคสันนี้ถ้าผมจำไม่ผิดตัวรอง
ประธานาธิบดีจะมารักษาการอยู่ แล้วก็ผลสุดท้ายนิคสันไม่ได้ถูกดำเนินคดี ใช่ไหมครับ
เขาลาออก เขาลาออกจะไม่มีการดำเนินคดี แล้วก็รองประธานาธิบดีที่รักษาการต่อด้วยใหม่
ครับ ทีนี้ผมว่าพอนายกรัฐมนตรีทำผิด ผู้นำทำผิด แล้วเราไปให้เขาออกทั้งคณะมันจะ
ชอบไหมครับ

ประธาน : คือตามหลักเมื่อนายกรัฐมนตรีพ้น ไม่ว่าพ้นด้วยเหตุใด ๆ ตาย
ลาออกอะไรอย่างนี้ ไปทั้งคณะอยู่แล้ว เพราะเขาถือว่าคนที่เลือกมาคือนายกรัฐมนตรี
เพราะฉะนั้นมันก็ต้องไปทั้งคณะ แล้วก็ไปตั้งกันมาใหม่ ส่วนคนใหม่เขาจะเอาคนเก่าก็เรื่อง
ของเขาไม่เกี่ยวกัน เพราะฉะนั้นเขาต้องไปอยู่แล้ว ที่เราเขียนไว้เนี่ย อันนี้มันเขียนมาทุกฉบับ
ความเป็นรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง คณะรัฐมนตรีทั้งคณะไป อันนี้มีทุกฉบับ
แต่ที่เรากำลังจะแยกแยะว่าถ้านายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงด้วยความผิดบางอย่างที่มันรุนแรง
มันสันนิษฐานว่าถ้าคณะรัฐมนตรีปล่อยนายกรัฐมนตรีทำผิดอย่างนั้น มันแปลว่า
คณะรัฐมนตรีร่วมรู้เห็นเป็นใจ ผมก็เลยเสนอว่าถ้าในกรณีเช่นนั้นนายกรัฐมนตรีอยู่ควรอยู่
รักษาการอยู่แล้ว ส่วนคณะรัฐมนตรีอาจจะให้รักษาการต่ออีกกระยะหนึ่ง แล้วก็รีบให้ไปหา
คนใหม่มาเลย เพราะไม่อย่างนั้นมันก็ไม่รู้จะเอาใครมา แผ่นดินมันจะว่างรัฐบาล

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๗/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : อย่างนั้นเข้าใจถูกแล้วครับ เพราะว่าประเด็นที่ผมจะพูดถึงคือประเด็นของการรักษาการ อันนี้เขาพันทั้งคณะอยู่แล้ว ผมไปเข้าใจว่าจะไม่ให้เขารักษาการ คือตัวนายกรัฐมนตรีรักษาการไม่ได้ แต่ถ้าเราไม่ให้ตัวรองลงไป ในคณะรัฐมนตรีรักษาการมันก็จะดูแปลก ๆ

ประธาน : มันไม่มี

นายภัทร คำพิทักษ์ : ครับมันไม่มี

ประธาน : จะรอหามาได้ก็ไม่ต้องรักษาการ แต่มันหาไม่ได้ มันยังไม่มีเพราะมันต้องไปทำกระบวนการในการเลือกนายกรัฐมนตรี

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ตรงประเด็นนี้ที่ออกแบบเอาไว้แล้วเราคุยกันมันเป็นกรณีที่เราที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎรด้วย เราก็ให้วุฒิสภาเป็นคนเลือก คราวนี้ผมกำลังนั่งคิดแต่ก็ไม่มีคำตอบว่า ถ้าระยะเวลาของการเป็นรัฐบาลรักษาการมันสั้นนะครับ มันจำเป็นต้องไปมีกระบวนการอะไรในการไปคัดเลือกแล้วต้องไปกวนในหลวง แต่งตั้งอะไรอย่างนั้นหรือเปล่าครับ ถ้าเป็นอย่างมาเลเซียเขาก็ให้ปลัดกระทรวงทำหน้าที่ชั่วคราว อันนั้นก็ดูไม่ยุ่งยากเท่าไร แล้วก็ทำหน้าที่ได้เฉพาะบางเรื่องเท่านั้นเอง ที่นี้ผมไม่แน่ใจว่า option มันควรจะเอามาคิดบ้างหรือเปล่า มันจะดีกว่าการที่เราให้วุฒิสภาไปคัดเลือก แล้วก็ไปหานายกรัฐมนตรีมา แล้วก็ต้องมาโปรดเกล้าแต่งตั้งแล้วก็อยู่ได้ไม่นานอะไรอย่างนี้นะครับ ไม่ทราบว่ามันไหนมันจะดีกว่ากันครับ

ประธาน : มันก็ขึ้นอยู่กับเราจะแยกการเมืองออกจากประจำไหม ในชั้นระบบของท้องถิ่นมันใช้ระบบนั้น แล้วจริง ๆ ก็พบว่าเกิดความเสียหายมหาศาลเลยในระหว่างที่พวกปลัด เทศบาล รักษาการนายกรัฐมนตรี

นายอัชพร จารุจินดา : ตอนร่างอาจารย์บวรศักดิ์ใช้ระบบนั้นครับ ใช้ระบบที่อาจารย์ว่า เสร็จแล้วทางคณะรัฐมนตรีก็แจ้งมาว่าไม่เห็นด้วย เพราะว่ามันขัดกันกับการปฏิบัติหน้าที่และการแห่งผลประโยชน์ที่จะให้ปลัดทำหน้าที่ เขาก็เลยไม่เอา

ประธาน : ไปมาตรา ๑๗๓

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๑๗๒/๑ นี้

ประธาน : เดี่ยวให้เขาไปเขียนใหม่หมด ไม่ได้เขียนรวม

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๓ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณีที่เกิดคดียังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษในความผิดนั้นได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๔) สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ไว้วางใจ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๔

(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๕

(๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๙ หรือมาตรา ๑๖๙/๑

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๖๑ วรรคสามด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสองโดยอนุโลม และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือในร่างมาตรา ๑๗๓ ใน (๓) กรณีที่เกิดเหตุตาม (๓) คือ (๓) ต้องการให้คุณสมบัติของรัฐมนตรีมีความเข้มมากขึ้น คือต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีไม่ถึงที่สุดก็ไปเลย แต่ที่นี้ข้อความใน (๓) มันไม่ได้ห้ามตามร่างมาตรา ๑๖๔ คือความเป็นรัฐมนตรีกรณีอย่างนี้ไม่ห้าม มันก็เลยเกิดปัญหาว่ากรณีที่คนที่เป็นรัฐมนตรีจะเป็นรัฐมนตรีต้องคำพิพากษาให้จำคุก คดีไม่ถึงที่สุดรอลงอาญา แต่ปรากฏว่าเป็นรัฐมนตรีได้ตามร่างมาตรา ๑๖๔ ใช่ไหมครับ แต่พอเป็นแล้วปั๊บมันจะขาดตามร่างมาตรา ๑๗๓ (๓) ใช่ไหมครับ ต้องคำพิพากษาจำคุกหรือเปล่า รู้สึกจะเคยมีคดีด้วย แต่ว่าปรากฏว่าเขาพ้นตำแหน่งไปก่อน มันมีปัญหาเรื่องการตีความตรงนี้ครับ คือเคยถูกคำพิพากษากรณีที่ปฏิบัติหน้าที่อะไร แล้วก็ถูกฟ้องปฏิบัติหน้าที่มีขอบ แต่ว่าศาลรอลงอาญาก็มีปัญหาว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดเฉพาะตัวตามนี้ แต่ว่าไม่ห้าม เป็นรัฐมนตรีตามร่างมาตรา ๑๖๔ มันอย่างไรกัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๗/๗

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอัชพร จารุจินดา : เคยมีในรัฐบาลที่แล้วครับ คืออย่างที่ท่านอาจารย์ว่า คือคุณสมบัติไม่ได้ห้ามเรื่องการรองอาญา เพราะฉะนั้นเข้ามาเป็นได้ พอเข้ามาเป็นได้ เขาก็ตีความมาตรา ๑๗๓ กันว่าอันนี้หมายถึงว่าต้องคำพิพากษาในระหว่างที่เป็นรัฐมนตรี ถ้าคำพิพากษามีมาก่อนรัฐมนตรีมันต้องใช้มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๔ ตรงนั้นซึ่งไม่ได้ห้าม มันก็เลยกลายเป็นว่าพอโดนคำพิพากษาให้พ้นจากรัฐมนตรีวันนี้รองอาญาโทษ พรงนี้ก็มาตั้ง เป็นรัฐมนตรีใหม่ได้เลย ก็เป็นปัญหาอยู่ว่ามันเหมือนกันครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ใน (๗) ที่พูดถึงลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๖๙ และมาตรา ๑๖๙/๑ นี้ะครับ ผมเข้าใจว่ามันเป็นเพียงแค่ลักษณะ ต้องห้าม เพราะไปเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือว่าไปเป็นผู้ถือหุ้นอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ะครับ พอเขาพ้นจากการเป็นรัฐมนตรีแล้ว วันรุ่งขึ้นเขาก็ไปบอกว่าเขาพ้นจากการเป็นรัฐมนตรีแล้ว วันรุ่งขึ้นเขาก็ไปบอกว่าเขาพ้นจากตำแหน่งกรรมการแล้ว แล้วเขาแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีอีก ตรงนี้ผมยังคิดว่าลักษณะต้องห้ามตรงนี้นั้นน่าจะมီးอะไรที่มันชัดเจนว่ามันต้องห้าม แล้วมัน คือห้ามเป็น ไม่ใช่กลับมาอีกมันกลายเป็นเล่นขย้าวขยวแกงกันนะครับ

ประธาน : เอาไปใส่ไว้ในคุณสมบัติของรัฐมนตรี บอกว่าเคยพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๗๓ (๗) มาแล้วเป็นเวลาไม่ถึง ๒ ปี ให้ ๒ ปี แปลว่าพอออกแล้วพรงนี้เป็น ไม่ได้ ไปรอ ๒ ปี

เลขานุการ : เรียนท่านประธานครับ ผมขออนุญาตเรียนความในใจ บางที เขียน ๆ ไปแล้วก็ซ้ำตีเหมือนกัน เวลาแปลให้ฝรั่งอ่าน รัฐมนตรีไทยนี้มันช่าง

ประธาน : ทำอย่างไรได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ทำไมสหรัฐอเมริกาเขียนห้ามขายเหล้า ในรัฐธรรมนูญเลย จนเกิดอัลคาไปนแล้วมาแก้รัฐธรรมนูญยกเลิก ก็เป็นประวัติศาสตร์

ประธาน : เลิกไปแล้วไม่ใช่หรือ หลังจากแจกเป็น dry state (๓) ก็อาจจะ ต้องไปเขียนเอาไว้ในคุณสมบัติด้วย แต่อาจจะต้องเขียนอีกอย่างหนึ่ง อันนั้นอาจจะต้องถึง จำคุกจริง แต่จำคุกจริงเรามีอยู่แล้วไม่ใช่หรือ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้เหมือนกับประธานวุฒิสภา คุณสมบัติของ ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ต้องคำพิพากษาแม้รองอาญาแล้วต้องไปพ้น จากตำแหน่ง

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เขาใช้อย่างไร ต้องใช้คำพิพากษาใหม่ เราจะเขียนว่า
อยู่ในระหว่างการรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : จริง ๆ ในกฎหมายอาญามันมีทั้งการรอก
การลงโทษ รอกการกำหนดโทษ เพียงแต่ว่าทางปฏิบัติส่วนมากจะเป็นรอกการกำหนดโทษ

ประธาน : ก็ต้องเขียนต้องให้ cover ทั้ง ๒ อัน เดียวเกิดล่งไปอีกอันหนึ่ง
ที่นี้เราไม่พูดถึงคำพิพากษาได้ใหม่ อยู่ในระหว่างการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ
เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทอะไรก็ว่าไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คงต้องเป็นคำพิพากษาอยู่ดี

ประธาน : ก็นั่น มัน imply อยู่ในตัว แต่ว่าเราไม่ต้องไปพูดถึง
คำพิพากษาได้ใหม่ ลองไปเขียนมาดูแล้วกัน มีอันอื่นอีกไหมครับ เขียน ๒ เรื่องนะครับ
เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : (๖) นี่ข้อเสนอพระราชกำหนดไม่ผ่านหรือครับ
ชื่ออะไรนะครับ มาตรา ๑๗๕ ตัวเลขผิดใช่ไหม ผมก็ไปอ่านทำไมมาตรา ๑๗๕ มันดูแปลก ๆ
(๖)

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เรื่องรอกการกำหนดโทษผมว่าศาลเขาไม่ค่อย
ได้ใช้ แล้วมันน่าจะต้องบอกว่าการรอกการลงโทษลงไปอีกใช่ไหมครับ ถ้าเราปล่อยไว้ให้เป็น
คุณแก่เขาก็คงไม่มีใครไปเจอสักกี่คนก็เรื่องอะไรนะครับ รัฐธรรมนูญของเรามันจะได้สั้น ๆ
ขออนุญาตเรียนเสนอ ดูอันนี้ไม่ค่อยจำเป็น เพราะผมเห็นศาลก็ยังไม่เคยใช้รอกการ
กำหนดโทษเลยครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปัทมา ๘/๑

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ต่อไป

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๔ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

ประธาน : ไปได้นะครับ

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๕ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไปให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติหรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งเป็นผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดและพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสามให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติพระราชกำหนดจะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ตรงนี้ทำไมเขียนเฉพาะไม่อนุวัติ

นายอัชพร จารุจินดา : เพื่อให้การดำเนินการที่ผ่านมาแล้วมีผล

ประธาน : อันนี้ความจริงแล้วไม่ต้องมีแล้วก็ได้ เพราะมีแล้วเป็นปัญหา

นายอัชพร จารุจินดา : แล้วท่านตัดออกแล้วมันจะแปลกกฎหมายเดิมว่า
อย่างไร

ประธาน : กฎหมายใช้พระราชกำหนดแล้วก็ไม่เกิดผลอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันจะมีช่วงหนึ่งที่พระราชกำหนดใช้อยู่ก่อนจะถูก
บอกว่าไม่ใช่ซึ่งเขาทำไปแล้ว

ประธาน : มันก็ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้
พระราชกำหนดซึ่งมันมีบอกอยู่แล้ว ที่เขียนนี้รัฐสภาใหม่เขียนมาจากรัฐธรรมนูญ ปี ๓๔
ตอนนั้นไปยึดทรัพย์คำสั่งก็กลัวว่าเมื่อรัฐบาลเข้ามารัฐบาลจะออกพระราชกำหนดยกเลิกคำสั่ง
อันนั้นแล้วก็มีผลให้ต้องคืนทรัพย์ไปหมด แม้ว่ายกเลิกไปเพียงวันเดียวก็มีผลแล้วมันก็คืน
ปล่อยทรัพย์ไปแล้ว ถึงจะย้อนไม่อนุวัติพระราชกำหนดมันก็ย้อนกลับมาที่ไม่มีผลกระทบต่ตัว
นั้น เพราะฉะนั้นการออกพระราชกำหนดเพื่อยกเลิกกฎหมายนี้ถึงไม่อนุวัติแล้วถ้าบอกว่าไม่
กระทบกระเทือนกิจการที่เป็นไปในระหว่างที่พระราชกำหนดนั้นใช้มันก็ต้องแปลว่ากฎหมายนั้น
ถูกยกเลิกไปแล้วใช่หรือเปล่า พอยกเลิกมันก็จบ เพราะฉะนั้นถึงเขียนไว้อย่างนี้ก็ไม่แก้อะไรได้
แล้วความกลัวตัวนั้นก็หมดไปแล้ว จะเขียนไว้ที่นี้เกิดเป็นปัญหาเลยทำให้พื้นขึ้นมามันจะมีคน
ส่วนหนึ่งที่อยู่ในช่วงนั้นได้รับ immunity ไปเลย แต่คนใหม่มาช่วยรับตรงนี้ สู้ปล่อยให้เป็นไป
ตามธรรมชาติไม่ดีกว่าหรือ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานเรียนหารือ คือทั้งหมดในช่วง
ที่เป็นพระราชกำหนดมันไปมีกรณีที่มีเรื่องของโทษอาญาอยู่ด้วยถ้าเขาทำพระราชกำหนด
มันไม่ผิด แต่ถ้ากลับไปใช้กฎหมายเก่าที่ย้อนไปถึงวันที่มีพระราชกำหนดถือว่าไม่มีเลย

ประธาน : ก็นี่เราใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศไม่ได้ย้อน คุณลองคิดในแง่ของ
ประมวลอาญาบอกถ้ากฎหมายที่ออกในภายหลังยกเลิกโทษนั้น คนนั้นพ้นจากความผิดใช่ไหม
ทีนี้ในช่วงระหว่างที่คุณประกาศพระราชกำหนดถามว่าคุณพ้นจากความผิดนั้นแล้วใช่ไหม
แล้วพอมาอีกช่วงหนึ่งมาบอกว่าพระราชกำหนดนั้นตกไปแล้ว แล้วก็ให้กฎหมายนี้พื้นขึ้นมานับ
แต่วันที่พระราชกำหนดตกมันก็กลายเป็นความผิดใหม่ใช่ไหม ช่วงที่หายไปนี้คุณพ้นไปแล้วนะ

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไปนั่งคิดแทบตายเลยว่าจะเขียนเสียไว้ให้วักแล้วเอาเข้าจริงทำทำจะไม่ได้เรื่อง ทั้งไว้อย่างนี้ก่อนก็ได้แล้วไปลองคิดดูว่าจะผลอย่างไรผมว่าหรือเปล่า เพราะตอนหลังนี้คนไม่รู้เลยว่าทำไมเขียนตัวนี้ไว้ แล้วรอกกลับมาแล้วก็ในที่สุดถ้าวันหนึ่งไปเจอปัญหาศาลรัฐธรรมนูญก็มี

เลขานุการ : ผมขออนุญาตขอความรู้ท่านประธาน คือเมื่อก่อนมันก็มียึดทรัพย์มาหลายรอบ ทีนี้รอบปี ๒๑ เองก็ไม่มีใคร question เรื่องนี้ขึ้นมา ทำไมในรอบปี ๓๔ ถึงมี question ในเรื่องนี้ขึ้นมา เพราะวก่อนหน้านั้นเราก็มียึดทรัพย์มาตลอด

ประธาน : ตอนนั้นมันเสร็จเรียบร้อย พอมายปี ๓๔ มันไม่เสร็จเรียบร้อย การดำเนินงานสอบสวนทวนความมันยังไม่จบ แล้วก็ตอนนั้นเป็นยุคที่พรรคการเมืองเขารู้จักผ่อนปรน เขายอม ๆ แล้วพอเปลี่ยนก่อนตอนปลาย ๆ เขาเริ่มไปเจรจาคุณอำนาจ ปันยารชุน แล้วก็ไป push รสช. เราก็เกิดสงสัยแล้วมันจะอย่างไร แต่พอในที่สุดเขาไปออกกฎหมาย เขาไม่ได้ออกพระราชกำหนดไปออกกฎหมายขยายขอบเขตโดยให้คู่กรณีไปยื่นต่อศาลฎีกาได้ แล้วศาลฎีกาก็วินิจฉัยว่าคำสั่งการยึดทรัพย์นั้นไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๆ ที่รัฐธรรมนูญเขียนรองรับไว้ว่าคำสั่งนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผมจำได้วันที่ตัดสินเสร็จเป็นวันที่มีพระราชพิธีอะไรก็ไม่รู้แล้วผมก็เข้าวังแล้วก็นั่งอยู่ติดกับคุณประธานศาลฎีกา เขาก็ถามผมว่ารู้เรื่องคำพิพากษาศาลฎีกาหรือยัง ผมก็บอกว่าได้ยินมาแล้ว เขาถามเป็นอย่างไร ผมก็บอกมันผิดเต็มที่ ผมไม่เคยได้ยินว่ารัฐธรรมนูญมันขัดรัฐธรรมนูญ ไม่เคยเรียนมา อันนี้เอาไปคิดดูก่อนแล้วกัน ถ้าคิดว่ายังมีประโยชน์จะเอาไว้ก็ได้ ไปมาตรา ๑๗๖

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๖ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติ พระราชกำหนดใดตามมาตรา ๑๗๕ พรรคสาม สภาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๕ พรรคหนึ่งหรือพรรคสอง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามพรรคหนึ่งแล้วให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อน จนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามพรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญ-----

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีพ.ศ. ๘/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

วินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่งหรือวรรคสองให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลบังคับมาแต่ต้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่งหรือวรรคสองต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด

ประธาน : มาตรานี้ก็ใช้อีกมาตราหนึ่งที่ตอนหลังคนมาแก้โดยไม่รู้ต้นลึก หนาบาง คือเดิมวรรคหนึ่งกับวรรคสองมันจะเขียนรวมกัน เขียนว่าเมื่อมีกรณีฉุกเฉินอะไรอย่างนี้ แล้วพระราชกำหนดมันจะไม่เคยถูก challenge ว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ วันหนึ่งพวกนักการเมืองยุคใหม่เขาก็บอกว่ามันต้อง challenge ได้ว่าเงื่อนไขมันถูกต้องหรือไม่ เพราะแต่ก่อนนี้เขาถือว่าเมื่อเป็นพระราชกำหนดมันก็อยู่ในอำนาจดุลพินิจของฝ่ายบริหารที่จะพิจารณาว่า ๑. มันมีเหตุจำเป็นหรือไม่ ๒. มันมีเหตุฉุกเฉินหรือไม่ คราวนี้เมื่อมีการเรียกร้อง มาก ๆ เข้าว่าจะต้องไป challenge ได้ก็เลยต้องจับแยกเป็น ๒ เรื่อง เรื่องหนึ่งก็คือมูลเหตุของการที่จะพระราชกำหนดซึ่งอยู่ในวรรคหนึ่ง อันที่ ๒ ก็คือความฉุกเฉินหรือไม่อยู่ในวรรคสอง เพื่อว่าการ challenge จะได้ challenge แต่เฉพาะมูลเหตุซึ่งมันเป็นเรื่องที่อยู่ในเหตุที่จะ challenge ได้ แต่ความฉุกเฉินหรือรีบด่วนหรือไม่นี้ต้องยอมให้คณะรัฐมนตรีเขาเป็นคนตัดสินใจ เพราะเขาเป็นคนรับผิดชอบ ใครอื่นจะมาบอกเขาได้อย่างไร เพราะว่าเวลาผ่านไปแล้ว ๓ เดือนเขาจะบอกคุณนี่ว่าน้ำท่วมเอาเข้าจริงมันไม่ได้ท่วม แต่ตอนนั้นมันไม่มีใครอยู่มันนี่ว่า จะท่วมมันก็ต้องทำ แล้วไปให้คนอื่นวินิจฉัยก็ไม่ได้เขาก็แยกเป็น ๒ วรรค แล้วก็บอกว่าเวลาจะ challenge ให้ challenge ได้แต่เฉพาะวรรคหนึ่ง ไม่ให้ challenge วรรคสอง พอมาถึงปี ๕๐

นายอัคร จารุจินดา : ปี ๕๐ ที่ใช้ ๒ วรรค

ประธาน : ปี ๕๐ ก็ ๒ วรรคหรือเปล่า

นายอัคร จารุจินดา : แต่ปี ๕๐ นั้นให้ challenge ได้เฉพาะวรรคแรก

ประธาน : ปี ๕๐ ยังวรรคแรกอยู่ใช่ไหม พอมาปี ๕๐ ก็ไป challenge ๒ วรรค แล้วก็เคยถูก challenge ด้วยว่าด่วนหรือไม่ด่วน ซึ่งผมดูแล้วผมก็สนใจ คณะรัฐมนตรี แค่ว่าด่วนหรือไม่ด่วนนี้คุณยังถูกคนอื่นมากำกับแล้วคุณจะบริหารบ้านเมืองได้อย่างไร ซึ่งมันเป็นไปไม่ได้ คือต้องยอมรับว่าเมื่อเขาต้องรับผิดชอบต่อบ้านเมืองเขาก็ต้องตัดสินใจตรงนั้น ถ้ากรณีมันเข้าข่ายข้างบนมันก็ควรจะต้องให้อำนาจเขาออกได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีพม่า ๘/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายอัชพร จารุจินดา : คือเคยชี้แจงแล้วว่าถ้าบอกพรรคสองมา challenge ได้นี้ข้อความมันขัดแย้งกันเสียเอง ข้อความมาตรา ๑๗๕ พรรคสอง บอกว่าคณะรัฐมนตรีเห็นว่า มันก็เป็นความเห็นของคณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นคุณจะไป challenge อะไรว่าคณะรัฐมนตรี เห็นผิดหรือ แล้วของร่างอาจารย์บรรศักดิ์ก็ตัดพรรคออกแล้วให้ตัดการ challenge พรรคสอง ออกให้เหลือแต่พรรคหนึ่ง คือเอาระบบเดิมไปแล้วครับ

ประธาน : ผมไปคร่ำครวญอาจารย์บรรศักดิ์อยู่หลายหน

นายภัทร คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับ พรรคสองเมื่อปี ๕๐ นี้มันเกิดจากการออกพระราชกำหนดเรื่องผลประโยชน์อะไรสักอย่างทีก่อนวันสิ้นปีใหม่ของคุณทักษิณ หรือเปล่าครับ

ประธาน : อันนั้นวันหยุดประกาศวันหยุด ไม่ใช่พระราชกำหนด

นายภัทร คำพิทักษ์ : มันมีอะไรตัวหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องอันนี้ผมจำคล้ายคล้าย คล้ายคลา เรื่อง พ.ร.บ. เกี่ยวกับโทรคมนาคม

ประธาน : เรื่องภาษีสรรพสามิตซึ่งออกได้โดยไม่ใช่เกี่ยวกับมาตรานี้ด้วย เขาออกโดยอีกมาตราหนึ่งซึ่งว่าด้วยเรื่องภาษี อันนี้เราเหลือแต่พรรคหนึ่งนะ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ไม่กำหนดหรือครับจะให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยภายในกี่วันเพราะมันเป็นเรื่องเร่งด่วน

ประธาน : ปล่อยให้ศาลรัฐธรรมนูญว่าไปเถอะครับ ไว้ใจได้ถึงขนาดนั้นแล้วจะ มากำหนดแล้ว เสร็จก็รอไป เรามีที่ไหนกำหนดวันศาลรัฐธรรมนูญบ้างไหม

นายภัทร คำพิทักษ์ : เรื่อง พ.ร.บ. ขององค์กรอิสระ อันนั้น ๓๐ วัน

ประธาน : แล้วถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไม่เสร็จภายในกำหนดเวลา พอไป เขียนกำหนดเวลาเราก็ต้องบอกแล้วถ้าไม่เสร็จจะทำอย่างไร

นายภัทร คำพิทักษ์ : มีงานศึกษาไหมครับว่า ครม. หลัง ๆ นี้เขาออก พระราชกำหนดเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง ยกเว้นเรื่องภาษี

ประธาน : เรื่องอื่นเมื่อเร็ว ๆ นี้เขาก็ออกเรื่องกฎหมาย EU แล้วก็กฎหมาย การเดินอากาศใช้ใหม่ พระราชกำหนดเหมือนกัน เดิมเขาทำเป็นคำสั่ง คสช. แล้วผมบอกให้ ทำเป็นพระราชกำหนด ผมทำเอง ๓ เดือนทำไป ๒ เรื่องแพทตาย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีหมา ๘/๖

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายเชียรชัย ณ นคร : อาจารย์ครับมันเป็นไปได้ไหมครับ ถ้าเกิดศาลรัฐธรรมนูญบอกว่าไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่งแล้วก็ส่งกลับไปสภา สภาโหวต

ประธาน : ตกเลย พอศาลรัฐธรรมนูญบอกไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่งตกเลย ไม่กลับไปโหวต แล้วตกลมาแต่ต้นด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอยู่นี้จะบังคับใช้พระราชกำหนดนั้นได้อย่างไร หรือไม่

ประธาน : ก็จะใช้ไม่ได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ซึ่งมันไม่ได้บอกอะไรกันไว้แต่มันเป็นกฎหมายไปแล้วแล้วพอย้อนหลังไปตั้งแต่ต้นซึ่งมันต่างจากเมื่อสักครู่ตั้งแต่วันที่มิประกาศไม่อนุมัติ

ประธาน : ก็จะวุ่นวาย ตอนนี้เราก็จะยุบฤษฎีกาแล้ว เพราะถ้าเป็นคนออกให้เขา ก็ไปคิดต่อสิว่าจะให้ทำอะไร แต่มันทำแบบหลักปกติไม่กระทบกระเทือนที่เป็นไปตามไม่ได้ มันคล้าย ๆ สภาพความเป็นกฎหมายมันไม่เกิดขึ้นเพราะมันแย้งมาแต่ต้น มันไม่เหมือนกับกฎหมายตามปกติ ที่พอเวลาศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญมันไม่มีผลต่อคดีที่สิ้นสุดไปแล้ว แต่มีผลต่อคนที่ยังไม่ถูกฟ้องย้อนหลังไปเลย ถ้าสมมุติว่าเขาบอกว่าเทน้ำบนพื้นแล้วมีโทษประหารชีวิตแล้วศาลรัฐธรรมนูญบอกว่าขัดรัฐธรรมนูญเพราะเกิดเหตุคนที่เทน้ำกับพื้นแล้วยังไม่ถูกฟ้องมันพ้นผิด แต่คนที่ถูกติดคุกแล้วก็ติดไป ถ้าออกมาแล้วก็พ้นไป แต่ว่าถ้ายังไม่ได้ออกไม่ได้พ้น ถ้าออกมาแล้วก็เปล่าติดคุกฟรี ไปต่อ

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๗ ในระหว่างสมัยประชุมถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวด้วยภาษีอากรหรือเงินตรา ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและรับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งจะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธาน : เคยสังเกตหรือเปล่าว่ามาตรา ๑๗๕ ไม่พูดถึงว่าในสมัยประชุมหรือระหว่างสมัยประชุม แต่พอมาตรา ๑๗๗ เรื่องภาษีทำไมถึงพูดในระหว่างสมัยประชุม

นายอัชพร จารุจินดา : เป็นปัญหามาโดยตลอดแล้วก็เขียนอย่างนี้มาโดยตลอด เพราะฉะนั้นเวลาที่ออกกฎหมายพระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรถ้านอกสมัย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๘/๗

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ประชุมก็เลยต้องไปใช้มาตราก่อนหน้านั้น ซึ่งมันก็แปลกที่ว่าทำไมมาตรา ๑๗๗ มันจะต้อง เฉพาะระหว่างสมัยประชุม ทั้ง ๆ ที่นอกสมัยประชุมก็ไปใช้อีกมาตราหนึ่งได้ในเรื่องเดียวกัน ที่ผ่านมามีใช้แบบนี้เพราะฉะนั้นเรื่องภาษีอากรเลยออกมา ๒ มาตรา แล้วแต่ว่าอยู่ในขณะไหน ในสมัยไหน ผมเองยังไม่เคยศึกษาจริง ๆ ว่าแรกเริ่มเดิมทีทำไมมาตรา ๑๗๗ ถึงจำกัดเฉพาะ ในสมัยประชุม บางคนก็ตีความไปเพราะฉะนั้นนอกสมัยประชุมจะตราพระราชกำหนดเกี่ยวกับ เงินตราไม่ได้ ซึ่งอันนั้นก็จะเป็นปัญหาหนักเลย

ประธาน : จริง ๆ มันเป็นความบกพร่องในการเขียนมาแต่ต้น คือมาตรา ๑๗๕ มันหมายถึงเวลาที่มันอยู่นอกสมัยประชุม เพราะฉะนั้นมันจึงใช้ว่ามันเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คือถ้ามันเปิดสมัยประชุมอยู่ที่เอากฎหมายไปเข้า สภาก็ไม่จำเป็นต้องออกพระราชกำหนด แต่เมื่อสภาสมัยก่อนนี้ประชุมหนเดียวอีก ๘ เดือน มันไม่ได้ประชุมมันรอไม่ได้ พอรอไม่ได้ก็ให้ออกพระราชกำหนด แต่ส่วนกฎหมายภาษีนี้ ไม่ว่าจะในสมัยหรือนอกสมัยประชุมมันต้องออกได้เสมอเพราะมันเป็นเรื่องของความลับด้วย ถึงแม้ในสมัยประชุมก็ต้องออกได้ ถ้าเราจะแก้มันเสียใหม่ ทุกวันนี้เรา settle ว่ามาตรา ๑๗๕ คือทั้งในและนอกใช้ใหม่ อันนี้มาตรา ๑๗๗ ก็ทั้งในและนอกเหมือนกัน เพราะว่าถ้ามันเป็นเรื่อง กฎหมายภาษีหรือเงินตรานี้ไม่ว่าจะในหรือนอกถ้ามันเป็นเรื่องของความลับก็ต้องให้เขาได้ มันก็จะสะดวกขึ้นในการทำงาน แล้วเราเติมคำนี้ แต่เอาคำว่าในระหว่างสมัยประชุมนี้ไปอยู่ ตอนท้ายเอาให้ชัดเลย ปรับใหม่เป็นการเอื้อการบริหารงานของรัฐบาลให้สะดวกขึ้น

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ เจตนารมณ์เขาอยากจะให้เวลาอยู่ใน สมัยประชุมมันเข้าอยู่ในกระบวนการปกติหรือเปล่าครับ

ประธาน : ภาษีนี้หรือ ภาษีมันเขียนไว้เลยในระหว่างสมัยประชุมก็ออกได้ แต่จริง ๆ มาตรา ๑๗๕ มันต้องหมายถึงอยู่นอกสมัยประชุม ถ้าในสมัยประชุมเขาไม่ให้ออก พระราชกำหนด เพราะว่าถ้าให้ออกก็เท่ากับว่ามันรอกระบวนการของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ได้ แต่ความจริงเขาไม่ใช่รอกระบวนการไม่ได้ แต่รอเวลาเปิดสมัยประชุมไม่ได้เขาก็เลยให้ออก แต่ว่ามันยึดกันจนกระทั่งกลายเป็นประเพณีปฏิบัติแล้วว่ามันไม่ว่าในหรือนอกสมัยประชุมก็ออกได้ ก็โอเคแต่ก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร

นายภัทระ คำพิทักษ์ : มันจะเป็น ๒ ด้าน ด้านหนึ่งคือว่าถ้าเราแก้แบบนี้ ถือว่าเรายอมรับมันว่าเรามีทางด่วนให้กับ ครม. ว่าสามารถออกกฎหมายมาบังคับใช้โดยที่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีหมา ๘/๘

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไม่ต้องสนใจทางสภา ซึ่งปกติเราก็ให้เงื่อนไขใน ๒ กรณี คือว่า ๑. ถ้าเป็นเรื่องความลับเกี่ยวกับการออกภาษีอากรหรือเงินตราอะไรทั้งหลายนี้อันที่ ๑ อันที่ ๒ ก็ว่าตัวก่อนหน้านี้ความมั่นคงหรือเปล่าครับ อันนี้มันก็เป็นทางตัวออกมาได้ ซึ่งของเดิมก็คือว่าในยุคที่มันเปิดมันไม่ได้อยู่ในสมัยประชุม มันจะเป็น ๒ ข้าง อันหนึ่งไม่ได้อยู่ในสมัยประชุมถึงให้ ทีนี้พอไปยอมรับอันนี้หรือเราควรจะไปหลักอันแรก

ประธาน : ถ้าเรากลับไปหลักอันแรกมันก็จะไปค้ำที่ศาลรัฐธรรมนูญ เคยวินิจฉัยแล้ว เพราะเขาไปวินิจฉัยแล้วว่ามันได้ทั้งในและนอก

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ผมเข้าใจว่าในเรื่องการตราพระราชกำหนดนี้ในปัจจุบันมันมีเหตุอะไรหลาย ๆ อย่างที่มันอาจมีความจำเป็นแม้กระทั่งในสมัยประชุม แต่ว่ามันอยู่ในเสาร์อาทิตย์ หรือแม้กระทั่งอยู่ในวันจันทร์วันอังคารที่ไม่มีการประชุมโดยตัวพวกนี้ผมเข้าใจว่าบางทีมันก็อาจจำเป็นที่ต้องใช้มาตรการพวกนี้ลงมา แต่ก็เข้าใจว่ามันก็คงอาจจะใช้น้อยมาก เพียงแต่เรื่องของภาษีนี้ เข้าใจว่าในสมัยนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณะที่จะกำหนดอัตราภาษีให้มันปรับอะไรต่ออะไรนี้ แล้วเข้าใจว่าเหมือนกับจะไปใช้พระราชกำหนด แล้วกฤษฎีกาบอกไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะที่บอกว่ามันมีในระหว่างในสมัยประชุมคำคำนี้หรือเปล่าที่เป็น -----

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ซึ่งถ้าสมมุติเป็นอย่างนั้นผมก็เห็นด้วยว่าหลักมันควรจะต้องได้ ไม่ว่าจะอยู่หรือไม่อยู่ในสมัยประชุม เพราะโดยพื้นฐานภาษีมันต้องออกโดยให้มันเป็นความลับจริง ๆ ยกตัวอย่างเอาเรื่องรถยนต์ตอนนี้ที่มันผลบังคับวันที่ ๑ มกราคม ขึ้นอีก ๗ เปอร์เซ็นต์ ๘ เปอร์เซ็นต์ ทุกคนก็มึนงงมึนงงเพื่อที่จะซื้อในช่วงนี้อะไรอย่างนี้ ซึ่งลักษณะเรื่องภาษีนี้อีกลักษณะอย่างนี้ครับ คือมันมีการได้เปรียบเสียเปรียบกันด้วยเวลาเหมือนกัน หรือแม้เรื่องตัวแก่ พ.ร.บ. เงินตรา คือถ้าสมมุติว่าจำเป็นต้องออกโดยเป็นพระราชกำหนด ไม่ใช่เป็นเรื่องประกาศปรับเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราอย่างเดียว แต่ว่าบทบาทบัญญัติในนั้นบางที่ต้องแก้ไขเพื่อให้มันรับกับสถานการณ์ที่มันเปลี่ยนในขณะนั้น อันนี้ทุกอย่างก็ต้องออกให้ได้พร้อมนี้ครับ พวกที่มี

ประธาน : จริง ๆ ถ้าเราตัดคำว่า ในระหว่างสมัยประชุม นี้ออกเฉย ๆ ก็ได้ ไม่ต้องไปเติมอะไรก็ได้ มันก็บอกอยู่ในตัวว่า ไม่ว่าจะในสมัยประชุมหรือนอกสมัยประชุมก็ทำได้ทั้งคู่ จะเอาออกก็ได้

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ขออนุญาตอีกนิดหนึ่งครับ คือพอลักษณะอย่างนี้เรานำเอามาตรา ๑๗๕ มาใช้บังคับ ตัวการที่จะไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่ามันด่วนหรือลับ อันนี้ยังได้หรือเปล่าครับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าอันนั้นมันด่วนหรือลับหรือไม่อะไรอย่างนี้

ประธาน : คืออันนี้มันกำหนดตัวลักษณะของกฎหมาย แต่คำว่า ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับ มันไม่ใช่เงื่อนไข มันเป็นคำอธิบาย เพราะฉะนั้นเวลาจะ challenge ก็เขา challenge ว่า อันนี้ไม่ใช่ภาษีอากรหรือไม่ใช่เงินตรา

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : เขาจะไป challenge ว่าจริง ๆ มันไม่ด่วนละ คือสามารถไปสภาผู้แทนราษฎรได้

ประธาน : มันลับเลย ถ้าสมมุติว่าออกคนรู้ล่วงหน้ามันจะเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ หรือเกิดการโกลาหล ลองยกตัวอย่างเช่นว่า ถ้าเราไปเสนอกฎหมายใน สนช. เพิ่ม VAT เป็นร้อยละ ๑๐ แล้วก็นั่งพิจารณากันไป ๓ เดือน จะเกิดอะไรขึ้น ทุกคนไปซื้อของมาตุ๋นกันหมดเลยเพราะว่า ระหว่างที่มัน ๗ อยู่ วุ่นวายหมดทั้งบ้านทั้งเมือง โอเค นะครับ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : อาจารย์ครับ ต้องเรียนถามอาจารย์นิติพันธุ์ ผมเห็นข่าวหลังสุด ผู้ว่า ธปท. จะเอาเงินคงคลังออกมาใช้ ตัวนี้พอเราใช้คำว่า ภาษีอากรและ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๙/๒

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เงินตรา มัน cover หหมด พอหมดแล้วใช้ใหม่ครับ ๒ คำที่อยู่ในมาตรานี้ มันควรจะใส่อะไรเข้าไปหรือไม่ควรใส่อะไรนอกจากนี้นะครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ครอบคลุมถึงครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เงินทุนสำรอง

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ผมเข้าใจว่าเวลาพูดถึงเงินตรามันคงไม่ได้หมายถึงว่าตัว พ.ร.บ. เงินตรานั้นอย่างเดียว แต่ว่าเรื่องที่มีมันไปโยงกับตัวเงินตราพวกนั้น เงินทุนสำรองผมคิดว่าน่าจะอยู่ในความหมายตัวนี้ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ : คำนี้มันเหมาะแล้วใช้ใหม่ครับ มันไปควรไปเขียนหรือมันจำเพาะเจาะจงไปมากกว่านี้ไม่ได้ คืออย่างสมมุติว่ารัฐบาลไหนมันมีความพยายามที่เอาเงินทุนสำรองเอาออกมาใช้หลายแล้ว อันนี้ก็มีความเห็นที่มันขัดกันอยู่ สมมุติว่าเราใช้คำว่า เงินตรา ตัวนี้ อันนี้เขาทำได้โดยเพื่อจะกำหนด แต่ถ้ามันมีคำอื่นจากคำว่า เงินตรา ผมก็ไม่แน่ใจ

ประธาน : อันนั้นมันเงินทุนสำรองมันอยู่ในเงินคงคลัง พ.ร.บ. เงินคงคลัง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ถ้ามความรู้นิดหนึ่งครับ พอส่วนที่ว่าด้วยพระราชกำหนดเราเขียนว่าพระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดตลอด ซึ่งมันต่างกับการเขียนในเรื่องพระราชบัญญัติ อันนี้ผมไม่มีความรู้เลยนะครับ ผมอยากมีความรู้หน่อยว่าในส่วนพระราชกำหนดทำไมเกือบทุกมาตราเลยเราเขียนว่า พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนด มันมาจากหลักคิดอะไรครับอาจารย์

ประธาน : ก็พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติ เราเขียนมาตั้งแต่ต้น เพราะฉะนั้นอันนี้กำลังจะใช้อำนาจนิติบัญญัติ ถ้าเป็นพระราชบัญญัติเราก็เขียนไว้ว่าให้ตราพระราชบัญญัติได้โดยคำแนะนำและยินยอม ส่วนอันนี้ก็เขียนว่าพระมหากษัตริย์ทรงใช้ แต่ถามว่าแล้วใครดูแล ก็มันจะมีอีกมาตราหนึ่งบอกว่าในบรรดาพระราชเลขาอะไรทั้งปวงจะต้องมีคณलगนามรับสนองพระบรมราชโองการ คนนั้นรับผิดชอบ คือมันจะมีบทรวมไว้

นายภัทร คำพิทักษ์ : คืออันนั้นพอทราบ แต่พอมาถึงพระราชกำหนดวิธีเขียนมันเฉพาะเจาะจงมาเป็นแบบนี้ ผมเลยรู้สึกเวลาที่คนประชาชนทั่วไปอ่านแล้วมันจะรู้สึกที่พระราชกำหนดมันมีความหมายพิเศษหรือเปล่า ทำนองนี้นะครับ เพราะปกติพระมหากษัตริย์ก็จะทรงพระราชสำนักนั้นแทนอยู่แล้ว ผ่านทางนี้นะครับ แล้วก็ก็มีคน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๙/๓

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

รับสนองพระบรมราชโองการอยู่แล้ว นั้นให้เป็นที่เข้าใจ แต่พอวิธีการเขียนน้ำมันแตกต่างกัน
มันอ่านเลยแล้วรู้สึกเกิดความรู้สึกว่าพระราชกำหนดน้ำมันมีศักดิ์หรือมันวิธีอะไรคิดพิเศษ
หรือเปล่าอะไรทำนองนั้น

ประธาน : เวลาเราเขียนถึงตัวพระราชอำนาจโดยตรงจะขึ้นต้นอย่างนี้
มาตรา ๑๗๘ ก็ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจ ตัวน้ำมันจะบอกถึงตัวอำนาจที่จะใช้

นายอัคร จารุจินดา : ความจริงมันเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร แต่การใช้อำนาจ
ทางบริหารของเราเราไม่ได้ยอมให้คณะรัฐมนตรีใช้ได้ทุกเรื่อง เรื่องไหนต้องใช้โดย
ประมุขของรัฐก็ระบุไว้แบบนี้ ถึงแม้จะอยู่ในหมวดคณะรัฐมนตรีก็ตาม ก็หมายความว่า
คนรับผิดชอบคือคณะรัฐมนตรี แต่คนที่จะมีผลบังคับคือต้องเป็นประมุขของรัฐเท่านั้น

เลขานุการ : มาตรา ๑๗๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ
ตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๑๗๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศใช้และ
เลิกใช้กฎอัยการศึกตามลักษณะและวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึกตามลักษณะ
และวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งเป็นการ
รีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่ากฎอัยการศึก

นายภัทร คำพิทักษ์ : อันนี้เราแก้แล้วใช้ใหม่วรรคสอง ผมไม่แน่ใจ คือมันมี
ปัญหาว่าการประกาศกฎอัยการศึกที่ผ่านมันมีความจำเป็นรีบด่วน แต่ว่ารู้สึกว่ามันจะต้อง
ย้อนกลับไปทำเป็นพระบรมราชโองการหรือเปล่า ถ้าผมจำไม่ผิด ใช่ไหมครับ ที่มันมี
การถกเถียงกันในพวกนักวิชาการสีแดง ผมจำได้เรื่องมาตรา ตอนนี้ออกกฎอัยการศึก
ออกมาตอนนั้นว่ามันชอบหรือไม่ชอบ แล้วก็มีความไม่ชอบค้างอยู่ และก็ปรากฏอยู่ ผมไม่
แน่ใจวิธีเขียนอันนี้ cover ไปหมดหรือยัง

ประธาน : cover เพราะว่าตอนที่เวลาเขายึดอำนาจและเขาประกาศใช้
กฎอัยการศึก เขาไม่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายใด ๆ เขาอาศัย
อำนาจรัฐอธิปไตยที่มีอยู่เกิดขึ้น เวลาประกาศไปจนเสร็จเรียบร้อยเข้าสู่ระบบปกติ อำนาจ
เขาก็หายไปแล้ว เพราะฉะนั้นตอนยกเลิกจึงต้องทำเป็นพระบรมราชโองการ อันนี้เมื่อตอน
คณะนี้ปฏิวัติ ใครไปเป็นคนแนะนำก็ไม่รู้ ก็ดันไปอ้าง ตอนประกาศไปอ้าง พ.ร.บ. กฎอัยการ
ศึกเข้า เข้าแห่งหรือ ๒ แห่งก็ไม่รู้ เราก็บอก ยูปฏิวัติแล้วอยู่ไปอ้างในนั้น มันอ้างได้เสียที่ไหน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๙/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เพราะว่าถ้าเป็นประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตามกฎหมายกฎอัยการศึกมันเป็น
ของพระเจ้าอยู่หัว ผมมันประกาศได้แต่เฉพาะเป็นบางพื้นที่ ในการปฏิวัติมันก็มีแขนงวิชา
ของมัน ที่จะต้องรู้จักระมัดระวัง เพราะว่าพอคุณไปอ้างผิดตม เท่ากับคุณไม่ได้ใส่อำนาจที่
คุณมีอยู่ใหญ่ คุณไปอาศัยอำนาจเล็ก พอถึงตอนนั้นก็เกิดเป็นปัญหาแล้วว่า แล้วคุณอยู่
ในฐานะที่จะอาศัยอำนาจนั้นได้หรือเปล่า

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ คืออันนี้มันเป็นประกาศใช้กฎ
อัยการศึกในระบบปกติ แต่อันนั้นมันไม่ใช่ เขาเข้าใจผิด

ประธาน : รัฐธรรมนูญมันหมดแล้ว

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมมีข้อที่อยากจะถาม
ว่าถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นคนออกกฎอัยการศึกเฉพาะแห่ง ปกติแล้วมันมีความรับผิดชอบ
คือหมายถึงว่าผมกำลังมองว่าทำไมไม่ให้ฝ่ายบริหารเป็นคนทำในเรื่องนี้ คือผมมองว่าถ้าเขียน
ไว้แบบนี้ จริงอยู่อาจจะจะเป็นจารีตที่ทำมา แต่ผมไม่ทราบว่าที่มาของการที่กำหนดว่า
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นคนประกาศ อันนี้เป็นเรื่องของความรับผิดชอบ

ประธาน : ไม่ เป็นเรื่องความจำเป็นทางทหาร

นายอุดม รัฐอมฤต : เพราะฉะนั้นไม่ต้องขึ้นศาลปกครอง อันนี้เป็นเรื่องไม่มี
การตรวจสอบอยู่แล้ว

ประธาน : ใช่ สมมุติว่าไปรบ เข้าศึกบุกเข้ามา จะมั่วรอเวลาไปหาใคร ก็ต้อง
ประกาศหมู่บ้านเป็นเขตกฎอัยการศึกเพื่อที่จะได้ระดมสรรพกำลังหรือโยกย้ายคนออกมา
ไปสู่กับเขาได้ คือตามกฎหมายกฎอัยการศึกมันวางไว้เป็นระดับชั้น ถ้าเป็นผู้พันอะไรมันก็
แคบนิดหนึ่ง ถ้าผู้บัญชาการก็กว้างขึ้นอีกหน่อย จุดแต่ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเขา แต่มัน
ไปรอใครไม่ได้ เอาอีกสักนิดที่หมวดนี้ตีใหม่ ไหน ๆ ฟรุ้งนี้เราจะหยุด อ่านต่อไปเพราะเหลือ
อีกหน่อยเดียว

เลขานุการ : มาตรา ๑๘๐ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ
ประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้ง ๒ สภา

ในระหว่างที่อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภา
ทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง และการลงมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศิริลักษณ์ ๙/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ประธาน : อันนี้ก็บทยกติ

เลขานุการ : มาตรา ๑๘๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ
ทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศ หรือองค์การ
ระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณา
เขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมาย
ระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่
กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความ
เห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่
ได้รับเรื่อง

หนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศ
อย่างกว้างขวางตามวรรคสอง หมายถึงหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีเขตศุลกากรร่วม
หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติ
ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อมีปัญหว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่
คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ
ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มาตรานี้นั้นมาจากมาตรา ๑๙๐ หรือเปล่าครับ

เลขานุการ : รัฐธรรมนูญชั่วคราวมาตรา ๒๓ ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แล้วยังมาตรา ๑๙๐ ของปี ๒๕๕๐ ด้วย

เลขานุการ : ใช่ครับ ส่วนหนึ่งครับ แต่มาไม่ครบ

ประธาน : ตัดที่เป็นปัญหาออกไปหรือยัง

เลขานุการ : อันนี้ใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวมาตรา ๒๓ แทนครับ

นายอัชพร จารุจินดา : จริง ๆ มาตรานี้ทุกฝ่ายไม่ว่าฝ่ายรัฐบาลหรือ
ฝ่ายค้านเองก็ตาม ก็รู้สึกว่าเป็นมาตราที่มีปัญหา ส่วนราชการเองก็ค่อนข้างมีปัญหาในการ
เอาไปปฏิบัติงาน แต่ก็ไม่มีใครกล้าแก้ มันก็เลยคาอยู่อย่างนี้ คือเดิมรัฐธรรมนูญฉบับ
เดิม ๆ นั้นเฉพาะหนังสือสัญญาที่ไทยจะเสียอำนาจอธิปไตยเท่านั้นเองที่จะต้องเอาขารัฐสภา

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

แต่พอขยายไปเรื่องการเศรษฐกิจการค้าแล้วเรื่องมันกว้างมาก แล้วก็เวลาหน่วยงานไปทำงานกับต่างประเทศมันก็ทำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจอยู่เสมอ เลยค่อนข้างยากสำหรับเขาในการปฏิบัติงาน อันนี้ไม่ทราบจะจำกัดวงได้ขนาดไหน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ในวรรคสองที่ใช้คำว่า หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย หรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือตามกฎหมายของประเทศ อันนี้มันล่อมาจากอันเดิม ๆ หรือเปล่าครับ ผมเข้าใจว่าล่อมาจากอันเดิม

ประธาน : ต้องดูปี ๒๕๓๔

เลขานุการ : ปี ๒๕๓๔ จะใช้คำว่า มาตรา ๑๗๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศ หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา มี ๒ วรรคแค่นี้ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แต่ปี ๒๕๕๐ มันจะเพิ่มเรื่องเกี่ยวกับเรื่อง FTA ด้วยใช่ไหมครับ ปี ๒๕๕๐ ซึ่งอันนี้มันมีความหมายอย่างมีนัยสำคัญหรืออย่างกว้างขวาง ซึ่งอันนั้นมีปัญหามากเลย อันนี้เราตัดออกแล้วใช่ไหม อย่างที่มีนัยสำคัญ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตนะครับ คือตอนปี ๒๕๕๐ มันไปเขียนว่ากระทบต่อประมาณของประเทศโดยมีนัยสำคัญ หรือกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งในทางปฏิบัติมันก็เลยมีปัญหาว่าตกลงกระทบอย่างนี้มันมีความหมายแค่ไหน ตอนรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ให้ไปออกกฎหมาย ก็ยังไม่เคยมีกฎหมายออกมาได้ตามนั้น ก็เลยเกิดปัญหาว่าแล้วมันก็เลยยังไม่รู้ว่าจะทำกันอย่างไร ทั้งตัวส่วนราชการประจำ ก็เลยยังไม่แน่ใจ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คืออันนี้ต้องยอมรับว่ามีปัญหาจริง เพราะว่าตอนที่พิจารณาปี ๒๕๕๐ ท่านอัครก็อยู่ ท่านประธาน และก็ผมสู้อย่างโดดเดี่ยวเลยอันนี้ จริง ๆ โดดเดี่ยวเลย แล้วตอนหลังก็แพ้โหวต เพราะว่าอาจารย์คมสัน โพธิ์คง เขาเอา watchdog มากดดันเลย แล้วก็ตอนหลังเราก็ต้องยอมเขาตามเขา แม้แต่คำสนธิสัญญาก็เปลี่ยนมาเป็นหนังสือสัญญา เราเคยใช้สนธิสัญญา ซึ่งในกระทรวงต่างประเทศเราก็มีกรมสนธิสัญญาทาง

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

กฎหมาย แต่ก็ต้องเปลี่ยนไป ถ้าในวรรคสอง บรรทัดที่ ๒ ที่ ๓ มันเป็นคำเดิม ผมว่าเป็นที่ยอมรับกันแล้ว คำต่าง ๆ นี้สิทธิอธิปไตยหรือเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา แต่มันจะมีปัญหาตรงที่ว่าวรรคสามหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ตามวรรคสองนี้มันจะมีปัญหาน้อยที่ว่า อย่างกว้างขวางมันตีความได้แค่นั้น แต่มันก็ยังกินความน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญ เพราะว่าอันนี้มันก็ต้องตีความกันที่ว่าเราจะพิจารณาขอบเขตมันได้แค่นั้น แล้วก็มันจะมีหนังสือสัญญาที่เราไปลงนามกับองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องของสิทธิอะไรต่าง ๆ ของผู้ลี้ภัยอะไรต่าง ๆ ซึ่งเราไปลงนามไว้แล้ว แต่เรายังไม่ได้ให้สัตยาบันก็มีหลายฉบับ อาจารย์จूरังจะทราบนะครับ มีหลายอันที่เราไม่ยอมไปให้สัตยาบัน เพราะว่ามันจะกระทบต่อความมั่นคง คล้าย ๆ ว่าเราจะต้องให้ความอนุเคราะห์อย่างยิ่งเลยกับผู้ลี้ภัยผู้พลัดถิ่นอะไรต่าง ๆ เราก็กังไม่ได้ให้สัตยาบัน อันนั้นก็อาจจะอยู่ในวรรคสามนี้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ร่างมาตรานี้ทางกระทรวงการต่างประเทศ หรือมีใครเสนอแนะอะไรบ้างไหมครับ เขามีหนังสือเสนอแนะอะไรไหม รู้สึกเขามีปัญหามากในเรื่องนี้ มีเสนอแนะอะไรไหมครับ

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ ในชั้นที่มีการทำรัฐธรรมนูญชั่วคราวก็ได้มีการพิจารณาในประเด็นนี้ แล้วก็ติดในส่วนที่บอกว่า มีผลผูกพันทางการค้าการลงทุนหรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญออก เพราะว่ามันไม่สามารถกำหนดได้ แล้วก็ threshold ที่ watchdog อะไรต่าง ๆ เสนอขึ้นมาก็ดีนั้น ก็มีการโต้แย้งอยู่เสมอว่ามันใช่เท่านั้นจริง ๆ หรือไม่ เพราะว่าบางเรื่องมันส่งผลกระทบในระยะยาว ไม่ได้ส่งผลกระทบ ณ คำนวณ ณ ขณะนั้น เป็นระยะสั้น ๆ ได้ ก็เลยได้ตัดออก แล้วก็มีการกำหนดกรอบว่าเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างกว้างขวางหมายถึงอะไรบ้าง ก็ใส่ไว้ในกรอบตามวรรคสาม ส่วนการอื่นก็ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งก็ให้ไปออก แต่ตอนนี้ก็ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ แต่ว่าตอนนี้หน่วยงานเริ่มคุ้นแล้ว จริง ๆ แล้วหนังสือสัญญาที่เกี่ยวกับการค้าเสรี อันนี้จะมีปัญหาอยู่ค่อนข้างมาก เพราะว่าทุกวันนี้เราเปิดการค้าเสรีตลอด คือเขาก็มีปัญหาอยู่ว่าอันไหนเป็นการเปิดการค้าเสรี เป็นการทำ FTA จริง ๆ หรือว่าจะเป็นการทำอย่างอื่นด้วย หรือเฉพาะ FTA เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ปัญหา เรื่องเขตศุลกากรร่วม อันนี้โดยมากเป็นการให้ความร่วมมือในทางอิเล็กทรอนิกส์เสียมากกว่า

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ไม่ได้มีนัยสำคัญอะไร ก็ต้องเข้าสภาทบทวนไป อันนี้มันก็มีปัญหาในทางปฏิบัติของมันเป็นเอง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในฉบับก่อน ๆ อาจจะมีพูดถึงว่าเราจะต้องบอกว่ากรอบการเจรจาอะไรด้วย รายละเอียดอะไรต่าง ๆ ด้วย ซึ่งทำให้ฝ่ายบริหารประสบปัญหาหลาย สัญญากการค้าเสรีก็มีข้อที่ว่าเราเกษตรกรได้รับผลกระทบจากเราไปกับจีนกับนิวซีแลนด์กับสหรัฐต่าง ๆ ทำให้ผลผลิตของเขามาตีตลาดในประเทศไทยมาก แต่ตอนนี้ก็จะ ซาซาแล้วเราก็นิยมบริโภคสินค้าเหล่านั้นอยู่นะครับ

เลขาธิการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานให้ข้อมูลนิดเดียวครับ เรื่องการทำ FTA จริง ๆ แล้วมันเป็นวิกฤตการณ์ของช่วงเวลาที่เกิดขึ้น เพราะว่าหลังจากที่การเจรจาอูรุกวัยไม่สำเร็จ วิธีการที่เขาดำเนินการเปลี่ยนก็คือแทนที่เราจะเป็นลัทธิทั้งโลกไปเลย เขาก็เลยเปลี่ยนมาเป็น bilateral ทั้งหมด เพราะฉะนั้นในช่วงนั้นจะเกิด FTA ขึ้นมา retard area เกิดขึ้นมาก เกิดขึ้นครั้งแรกที่อเมริกาใต้ คือ JICA แล้วก็มา AFTA และก็ไป NAFTA แล้วจากนั้นมาเริ่มเปลี่ยนสภาพภูมิทัศน์ของการค้าโลกเริ่มเปลี่ยนกลายเป็นในเรื่องของภูมิภาคนิยมมากขึ้น ก็มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มประเทศ อย่างเช่นอาเซียน เพราะฉะนั้นเรื่อง FTA จะเป็นเรื่องที่เป็นช่วงหนึ่งของประวัติศาสตร์ แต่ว่ามันเป็นช่วงหนึ่งที่เราได้รับผลกระทบมาก เราก็เลยเอามาใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ แล้วก็ปัญหาอยู่จนถึงปัจจุบัน ซึ่ง trend ของโลก global trend มันจะเป็นเรื่องของการค้าเสรี การเปิดตลาด การ market access มากขึ้นอยู่แล้วโดยสภาพ ที่นี้มันจะกลายเป็นว่าเมื่อมีการเจรจาในเรื่องนี้ทั้งหมด ก็เลยต้องเอาเข้าสภาทั้งหมด มันเลยกลายเป็นภาระ และก็ปัญหาในการเจรจาค่อนข้างมาก เพราะปัจจุบันหน่วยงานก็คงถือแนวปฏิบัติว่าจะต้องเสนอรอบการเจรจามาที่ สนช. ก่อนด้วย เพื่อพิจารณา มันก็เลยเกิดเป็นแนวปฏิบัติซึ่งค่อนข้างขรุขระอยู่ค่อนข้างมาก

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมว่าเรื่องนี้ค่อนข้างสำคัญมาก แล้วก็จะมีผลกระทบต่อแนวร่วมรัฐธรรมนูญของเราหรือไม่แนวร่วมรัฐธรรมนูญของเราค่อนข้างมาก ปัญหาส่วนหนึ่งเป็นอย่างที่คุณปรกรณ์ว่า ก็คือว่า การเจรจาการค้าในระดับโลกมันกำลังจะเปลี่ยน ตอนนี้ที่คุณสมคิดมาก็ใช้วิธีใช้ TPP มาเปลี่ยนจาก FTA เราก็ใช้เครื่องมืออันนี้ไปล่ออยู่กับอเมริกาที่กำลังจะเข้ามา แล้วก็ไปตกเบ็ดอเมริกาอยู่ประมาณนั้นนะครับ ที่นี้ผมว่ามาตรานี้ถ้าไม่จมลง จะกระทบต่อความมั่นคงอย่างกว้างขวางหรือไม่กว้างขวาง

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ที่ผ่านมามันมีกรอบของการต่อสู้กันอยู่ ๒ อย่าง ก็คือว่า ๑. รัฐต่อสู้เพราะตัวเอง การเขียนแบบนี้มันมีปัญหาในทางปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐก็บอกว่ามันเป็นปัญหา สิ่งทีหน่วยงานรัฐพยายามทำอยู่ก็คือว่า ทำให้มันเป็นภาระเสีย คือโยนทุกอย่างเข้ามาสู่ที่สภา และให้สภาเป็นคนตัดสินใจว่าเรื่องไหนเป็นเรื่องที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางหรือไม่กว้างขวาง ทั้ง ๆ ทีหลายเรื่องไม่จำเป็นต้องให้สภาเป็นผู้ตัดสินหรือพิจารณา แต่เพื่อความปลอดภัยของการทำราชการก็คือว่า โยนเรื่องนี้เข้ามาเสีย พอโยนเรื่องเข้ามาที่สภามันก็เกิดปัญหาอย่างทีท่านรองฯ ว่า ปัญหามันอยู่นี้ด้วยการปฏิบัติ บางทีปัญหามันไม่ได้อยู่ที่ตัวบท อันที่ ๒ ก็คือการค้าของโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมันไม่ได้ผูกขาดอยู่แต่กับรัฐอีกต่อไปแล้ว มันมีเอกชนมีอะไรสารพัดแบบที่มันข้ามกันขึ้นมา แต่ในขณะที่เดียวกันรัฐในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมและกลไกต่าง ๆ จะเปิดจะปิดทางด้านภาษีทางด้านศุลกากรทางด้านการเจรจาตกลงทางการค้า ก็เข้าไปสู่วงของการเจรจาเหล่านี้ โดยไปแข่งขันอยู่ในฐานะของความไม่เท่าเทียม ความไม่เท่าเทียมนี้หมายความว่าอย่างไร เวลาเราไปเจรจา อย่างอเมริกากับประเทศเล็ก ๆ อื่น หรือว่าไปเจรจากับญี่ปุ่นอะไรพวกนี้ มันก็มีกำลังในการต่อรองที่ไม่เหมือนกัน พอมีกำลังที่ไม่ต่อรองที่ไม่เหมือนกัน พอไปกระทบต่อด้านใดด้านหนึ่งไปเปิดด้านใดด้านหนึ่งขึ้นมา คนที่เดือดร้อนมากก็คือประชาชน เพราะฉะนั้นผลจากมาตราเหล่านี้ เราถึงกินสัมผัสนอยู่ทุกวันนี้ แล้วก็มิตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่าง เรื่องกระเทียมเรื่องโน่นเรื่องนี้ เกษตรกรตายกันเป็นเบือ สิ่งทีเกิดขึ้นทั่ว ๆ ไปในโลกก็คือว่าประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ ประชาชนเขาก็รวมตัวกันขึ้นมาพูดถึงสิ่งเหล่านี้ว่า เมื่อรัฐจะไปเปิดทำการค้าหรือเจรจาในเรื่องกรอบการค้า ขอให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้บ้างหรือไม่ ก็เป็นเหตุทีท่านรองฯ พูดก็คือว่า ต้องส่งกรอบในการเจรจามาที่สภา เพื่อที่จะให้คนได้เห็นและได้มีส่วนร่วมสักหน่อยได้หรือเปล่า ทีนี้ความก้าวหน้าในเรื่องนี้มันไปจนกระทั่งว่าประชาชนเองมีความตื่นขึ้นมาในทางสังคมพอสมควรทีเดียวนะครับ แล้วก็มิตบาทเข้ามาให้ข้อมูลกับรัฐในเรื่องการทำสนธิสัญญาต่าง ๆ แล้วก็กำหนดการมีส่วนร่วมเข้าไปพอสมควร กระทรวงการต่างประเทศวันนี้ท่านนรชิตไม่อยู่ กระทรวงการต่างประเทศนี้ก็ตัวดีเหมือนกัน -----

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ผมจำได้ว่าเมื่อปี ๒๕๔๙ ทำเรื่องเปิด FTA มีรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งผมจำชื่อท่านไม่ได้แล้ว ท่านมาพูดขอร้องให้ผ่านตรงนี้ไปเถอะเพราะว่าทำตั้งเวที่มาหมดแล้ว ตั้งเวที่ที่จุฬา ตั้งเวที่ที่โน้นที่นี้ ซึ่งจริง ๆ คือเวที่หลอกและไม่จริง พอออกไปชาวบ้านชาวเมืองเดือดร้อนมากเลย เกษตรกรคือไปเจรจาโดยที่ปราศจากการดูความพร้อมของสังคม ที่นี้ผมคิดว่าการทำมาตรานี้ถ้าเราจะคำนึงถึงความสะดวกของรัฐโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ผมว่ามันไม่น่าจะใช้ในหนทางนั้น ผมว่าการกำหนดอย่างลักษณะของถ้อยคำอย่างเช่นว่า การทำหนังสือสัญญาหรือที่จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางมันน่าจะเป็นการบอกชัดเจนที่บอกว่าอะไรมันจะสำคัญหรือไม่สำคัญ ถ้าเราเอาไปตัดออก อย่างเช่นคำว่า อย่างกว้างขวาง ถ้าเราไม่มีคำอื่นที่มาจากแยกแยะหรือทำให้เห็นนี้ผมว่ามันจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้นไปหรือเปล่า อันที่ ๒ คือว่าถ้าเราคิดเอาเฉพาะความสะดวกของคนที่จะไปเจรจา กระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่เจรจาก็ไปเจรจาอย่างเดียว แล้วไม่ได้มีอะไรพกใส่กระเป๋าไปต่อรองเขาเลย ซึ่งในประเทศอื่นเวลาเจรจาต่อรองทางการค้านี้เขาแบ่งส่วนกันเป็นเครื่องมือในการต่อรอง เราจะชื่อ F16 เรายังต้องรอการอนุมัติของ congress เลย แต่ของเราพอเราบอกว่าจะเอาเรื่องเข้าสภากลายเป็นเรื่องไม่สะดวก ซึ่งผมคิดว่ามันเป็นเรื่องที่พิลึกมากเลย เมื่อวานเราพูดกันในเรื่องการต่างประเทศว่าต่างประเทศเขาใช้เครื่องมือเหล่านี้เล่นงานกับเรา แล้วกลไกของเราซึ่งเป็นกลไกในเรื่องอย่างสิทธิมนุษยชนนี้เรากลับใช้เครื่องมือที่เราไม่มีอยู่ไม่เป็น เช่นเรื่องการทำรายงานทำพวกนั้นพวกนี้ ในทางกลับกันเหมือนกันเราพยายามที่จะบอกว่าอย่าเอาเรื่องพวกนี้มาเข้าสภาเลย ทั้ง ๆ ที่ว่าสภานี้เป็นเครื่องมือของเราในการที่จะไปบริหารราชการแล้วไปต่อสู้กับความได้เปรียบเสียเปรียบกับต่างประเทศ แล้วใช้กลไกของสภานี้มาหนุนหลังของเราเพื่อแก้ปัญหาว่าเราเป็นประเทศเล็กเมื่อเราไปต่อสู้กับประเทศใหญ่เราก็จะได้มีเครื่องมือหลาย ๆ แบบ เรามีเครื่องมือที่เป็นชาวบ้าน มีเครื่องมือที่เป็นสภา มี ๓-๔ เครื่องนี้มือนี่ แต่เราพอไปถึงมาตรานี้ที่ใดเราจะตัดไม่เอาชาวบ้าน ตัดไม่เอาสภา ซึ่งผมว่ามันเป็นเรื่องที่ตลกมากเลย แล้วเราก็อ่านาคตของคนไทย ของเกษตรกร แล้วมีต่อไปไม่ใช่เกษตรกรด้วยเพราะมันมีการเปิดเสรีเรื่องภาษีต่าง ๆ การค้าขนาดกลางบางอุตสาหกรรมจะถูกไปแลกจะถูกไปพลีชีพตายกันเป็นเปื้อนโดยที่คนทำไม่ได้รู้เลยว่าคนเล็กคนน้อยที่ได้รับผลกระทบนี้มันมหาศาลขนาดไหน ผมคิดว่าวิธีคิดเดียวกับมาตรานี้เราจะต้องเอาผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญแล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีพ.ศ. ๑๐/๒

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ก็มองดูโลกทั้งหลาย คือสภากีดี ประชาชนก็ดี active citizen ทั้งหลายเป็นเครื่องมือในการจะไปเจรจาทำความตกลงกับการค้าของเรากับต่างประเทศ และอันนี้จะเป็น trend ใหญ่ในโลกก็คือว่าการเจรจาการค้าของโลกนี้มันอยู่ด้วยผลประโยชน์ทั้งสิ้น มาตรานี้อย่างไรมันก็ต้องอยู่ แต่ว่าเราต้อง design เครื่องมือให้มันเป็นประโยชน์กับรัฐบาล และที่สำคัญคือว่าเป็นประโยชน์สำหรับสังคมไทยและคนไทย ต้องเอาทรัพยากรทุกอย่างนี้มาเป็นประโยชน์ในการเจรจาต่อรอง เพราะสถานะของเราเมื่อไปต่อรองคือเราเป็นประเทศเล็ก เราอยู่กับการสังคมนเกษตรแบบเดิม เราไม่ได้มีผลผลิตที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่จะไปต่อรองกับเขาได้ เพราะฉะนั้นการคิดมาตรานี้ผมคิดว่าเราถอยออกมาสักนิดหนึ่งแล้วไม่ไปคิดแบบราชการ เราได้เห็นประโยชน์อันไพศาลเลยว่าเราจะต้องติดเครื่องมือให้กับกระทรวงการต่างประเทศ ติดเครื่องให้กับรัฐบาล แล้วก็ติดเครื่องมือกับคนไทยเพื่อที่จะทำให้ผลประโยชน์ของชาติในการไปเจรจาทางการค้านี้ซึ่งมันจะเป็นอนาคตของเราในอนาคตทั้งหมดมันจะผูกอยู่บนเส้นนี้ความสัมพันธ์ทางการเมืองอะไรต่าง ๆ ก็จะมาอยู่อันนี้ทั้งสิ้น เพราะว่าไม่ว่าผลประโยชน์ระหว่างประเทศอย่างอเมริกาอะไรนี่ผลสุดท้ายก็มายืนอยู่บนความได้เสียทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นเราควรจะต้องติดเครื่องมือในการต่อรองทางเศรษฐกิจของเราให้มันดีนะครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมว่าที่ท่านประธานแก่นี้ก็สร้างดุลยภาพใหม่ก็คือไม่ให้ฝ่ายบริหารเสียโอกาสที่จะแข่งขันกับโลกได้เพราะมีเวลา ๖๐ วัน ในการเข้าเคารพเสียงของสภาแถมยังเปิดให้ฟังประชาชนได้ด้วย แล้วก็กำหนดเรื่องอื่นว่าเรื่องอะไรบ้างที่จะต้องมาให้สภาดูต่อไป

ประธาน : คือของเดิมมันเป็นปัญหาเพราะว่ามันไม่มีใครรู้ว่ามันคืออะไรแล้วในที่สุดมันก็อดทนระอาใจทั้ง ๒ ฝ่าย ทางโน้นก็ส่งมาหมดทางนี้ก็ว่าทำไมส่งมา ทางโน้นก็บอกว่าแล้วจะรู้ได้อย่างไรว่ามันใช่หรือไม่ใช่ เขาก็ส่งมาหมดมันก็เลยทำให้ไม่ได้เรื่องแล้วผมคิดว่าถ้าใช้วิธีใหม่ คือเมื่อรัฐสภาจะเป็นคนให้ความเห็นชอบรัฐสภาก็เป็นคนกำหนดว่าจะเอาอะไรบ้างที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศจะเอาอะไรบอกมาเสียให้ชัดฝ่ายบริหารเขาจะได้เอาเข้ามา ในขณะที่เดียวกันการฟังการมีส่วนร่วมของประชาชนมันควรจะเข้ามามีส่วนร่วมตอนสภาเพราะมันอยู่ภาคประชาชนด้วยกัน แล้วก็สภาเองก็จะได้อาตวันี่ไป voice ให้รัฐบาลฟังตอนที่รับรอง ดีกว่าที่ไปให้รัฐบาลทำเอง

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เพราะถ้ารัฐบาลทำเองเดี๋ยวก็เกิดเป็นปัญหาขึ้นมาว่าทำถึงขนาดหรือไม่ถึงขนาดอะไรนี้ ก็กำหนดวิธีเสีย อันนี้ก็อาจจะเป็นวิธีใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตเรียนถามนิดหนึ่ง ที่ในรัฐธรรมนูญ ปี ๕๐ นี้ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาที่ตกลง มีการยกเว้นอย่างไรหรือเปล่า

ประธาน : ไม่มีทำไม่สำเร็จ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่มียกเว้นแล้วใช่ไหมครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนชี้แจงครับ จริง ๆ แล้วมีการทำครบทำร่างไปแล้วแต่ว่ามันไม่สามารถกำหนดไปได้ว่าอะไรเป็นที่มีผลกระทบอย่างน้อยสำคัญ เพราะว่าภาครัฐกำหนดไว้อย่างหนึ่งทางภาคประชาสังคมก็เห็นว่าอีกอย่างหนึ่ง เสนออีกที่ ๆ ก็ไม่ผ่าน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ คำที่ว่ากระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางนี้ คือในระยะสั้นมันไม่เห็นภาพมันจะปรากฏผลในระยะยาวอย่างนี้ไม่จริง ๆ เพราะจริง ๆ แล้วตอนนี้การทำ FTA หรือว่า คล้าย ๆ ว่าระหว่างศกการระหว่างประเทศนี้มันทำอย่างทั่วโลกแล้ว เมื่อเร็ว ๆ นี้ EU กับเวียดนามก็ลงนามทำ FTA แล้ว ตอนนี้เราก็ pending การทำ FTA กับ EU แต่ EU เขาเลื่อนออกไปเพราะว่าเรามีเหตุมีการประท้วงรัฐประหารนี้เขาก็เลยเลื่อนออกไป จริง ๆ แล้วเราอาจจะได้ประโยชน์จากการที่จัดทำ FTA กับต่างประเทศนี้ การที่เกษตรกรมาร้องว่า ถูกผลผลิตของประเทศต่าง ๆ มาโจมตี จริง ๆ แล้วในระยะยาวเราจะได้ประโยชน์ เพราะว่า ชาวนา ชาวสวน เกษตรนี้เขาจะได้ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตของเราให้ดีขึ้น เพราะปกติเรา เห็นไหมครับว่าที่เราทานเดี๋ยวนี้ไม่ว่าเงาะก็ตามหรือว่าลองกองอะไรก็ตามจะเห็นเชื้อรา เต็มไปหมดเลย ตั้งแต่ผมเกิดมาผมชอบรับประทานผลไม้ ผมจะเห็นว่าเงาะ ลองกอง หรือว่า เงาะสีชมพู เงาะโรงเรียนต่าง ๆ นี้คุณภาพดี แต่ว่ามีเชื้อราเต็มไปหมดเลย การที่เราไปทำ ความร่วมมือกับต่างประเทศนี้จะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพการเกษตรของเราให้ดีขึ้น แต่ว่า เราก็คงไม่ได้มองในจุดนี้เท่าไร เราไปมองว่าพอเกษตรกรเอาเงาะ เอาลำไย เอาลองกองมาเท หน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร้องใช้ไหมครับ เพราะว่าคุณภาพตก ขายไม่ออกเพราะว่า สินค้าเราสู้เขาไม่ได้ แต่ว่าจริง ๆ แล้วมันซ่อนอยู่ คุณภาพของเราไม่ได้ปรับปรุงเป็นศตวรรษแล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีหมา ๑๐/๔

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ถ้าเราทำได้ทำสัญญากับต่างประเทศเราจะทำไปกระตุ้นให้เกษตรกรเราปรับปรุงสินค้าของเราให้ดีขึ้น

ประธาน : เอาสั้น ๆ ได้ไหม เดี่ยวจะรีบไปแล้ว เหลืออีก ๔ มาตราเอง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมขอขอบพระคุณครับ พอตีเมื่อตีพูดไปก็ไม่ได้ดูที่ท่านอาจารย์เขียน ผมว่าอันนี้พอได้ที่เราจะ release ไปทางสังคมแล้วให้เขา debate กันแล้วเราก็อมาปรับปรุงแก้ไขอีกรองหนึ่งก็ได้ แต่ที่ผมอยากจะขอท่านอาจารย์พิจารณาเพิ่มเติมก็คือว่าผมว่ามันมี ๒ ประเด็น คือตัวหนังสือสัญญาหรือที่มันมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวางนี้ประเด็นหนึ่ง อีกอันหนึ่งผมเข้าใจว่ามันจะมีความหมายต่างกัน ที่เขาใช้คำว่า หรือมีผลผูกพันด้านการค้าการลงทุนหรืองบประมาณ ผมว่าการค้าการลงทุนนี้มันค่อนข้างจะแยกออกมาจากตัวที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจเพราะว่าสนธิสัญญาบางอย่างมันเป็นการลงทุนร่วมใช้ไหมครับ หรือว่าการค้าอย่างนี้ ผมว่าตัวนี้น่าจะลองใส่ดูแล้วให้ลองมี feedback ดูไหมครับ

ประธาน : คือถ้าผูกพันงบประมาณมันไปไปที่เขียนมา แต่ถ้าการค้าอาจจะพอได้ คือตัวนี้เป็นแต่เพียงกรอบ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เมื่อก็ผมก็เลยไม่พูดเรื่องงบประมาณเพราะมีความเห็นเหมือนกับท่านอาจารย์ ด้านการค้าการลงทุนแค่นั้นเองครับอย่างนี้นัยสำคัญ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คำนี้คราวที่แล้วมีปัญหาค่อนข้างมาก ๆ เพราะหนังสือสัญญาทุกประเภทมันจะมีผลทางด้านการค้าอยู่เกือบทุกฉบับ ถ้าเศรษฐกิจนั้นน่าจะดีตอนนี้ประเด็นปัญหาทั้งรัฐบาลสมัยที่ผ่านมาแล้วก็ตอนนี้ สนช. ก็มีปัญหาคือพอมันไม่แน่ใจอะไรบ้างต้องเอาเข้าสภาที่เอาสภากันแล้วตอนนี้จ่อคิวกันเป็นสิบ ๆ เรื่อง ทำให้รัฐบาลไปตกลงเจรจอะไรกันไม่ได้ บางเรื่องจนเลยระยะเวลาแล้วเขาก็ไปตกลงกันไม่ได้ก็ต้องมาขอแก้ไขใหม่ซึ่งก็เพิ่งเอาเข้าอยู่ภายในอาทิตย์หน้าอยู่

ประธาน : เขาไปยึดรัฐธรรมนูญเดิมที่ถูกยกเลิกไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เขาก็ดูตามมาตรา ๒๓ นี้ละครับ พอมันขยายตามอื่น ๆ ที่มันไม่อยู่ในเนื้อหาที่เราเคยบอกว่าการค้าเสรีเขตเศรษฐกิจร่วมอะไรพวกนี้ที่เราเขียนเพิ่มเติมไว้ในรัฐธรรมนูญชั่วคราวมันนอกเหนือจากพวกนี้เขาก็เลยไม่แน่ใจเขาก็ใส่เข้ามาอีกเหมือนกระทรวงต่างประเทศปกติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๑๐/๕

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ คือผมไม่ได้แก้ตัว แต่ว่าผมเซ็นหนังสือทุกวันศุกร์ราว ๆ เกือบ ๑๐ แห่งทุกวัน ผมต้องกลับไปอ่านหนังสือสัญญาอำนาจนิติบัญญัติ ๒๐ แห่งทุกวัน แล้วก็ต้องอ่านทุกหน้าทุกฉบับ จริง ๆ ผม appreciate เรื่องที่ท่านประธานได้แก้ไป คือถ้าสภาในฐานะตัวแทนประชาชนอยากจะรู้อันไหน อยากจะดูอันไหนให้บอกมา รัฐบาลจะได้ส่งดู ไม่อย่างนั้นจะได้ไม่ต้องส่ง แล้วเขาจะได้ทำได้เลย คือผมเห็นด้วย อันนี้ที่ท่านภักระได้ยกขึ้นมาให้เพิ่มความเรื่องการคาดการณ์ลงทุน ผมคิดว่ามันจะเข้าอยู่ในกรอบความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางอยู่แล้ว เพราะว่าสิ่งที่เราต้องการก็คือว่าเราต้องการให้สภาเขาไปเป็นคนกำหนดขึ้นมาว่าอะไรบ้างที่เขาอยากจะดูแล้วให้เขาบอกรัฐบาลมา รัฐบาลจะได้จัดไปให้ดู เพราะฉะนั้นถ้ารัฐสภาอยากได้ในเรื่องการคาดการณ์ลงทุนเกิน ๕ ปี ๑๐ ปีขึ้นไป หรือว่าที่มันเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไปเขาก็สามารถกำหนดได้โดยข้อบังคับอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผมคิดว่าคำที่ว่า กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางนี้ผมคิดว่ามันพอไปได้อยู่โดยมัน cover ในเรื่องการคาดการณ์ระยะยาวอยู่แล้ว แถมสภายังจะไปออกรายละเอียดตามข้อบังคับได้อีกด้วย ผมคิดว่ามันพอสมควรอยู่

นายภักระ คำพิทักษ์ : ถ้าเราเติมคำว่า ขยายตัวเศรษฐกิจลงมานิดหนึ่งได้ไหมครับ ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน หรือสังคมของประเทศ เอาไปไว้ตรงนั้นก็ไม่ใช่ความ เพียงแต่ทำให้มันขยายลงมานิดหนึ่ง ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือในรัฐธรรมนูญเดิมมาตรา ๑๙๐ นี้พูดถึงเรื่องการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้วย ทีนี้ถ้าเราไม่มีในลักษณะที่มีส่วนที่เป็นประโยชน์กับประชาชนเวลาเราอธิบายในสังคมนี้ก็จะมีความ เราอาจจะต้องบอกอยู่ที่ไหนในกฎหมายลูกคืออะไร

ประธาน : เรามีอะไรที่ไปทำอะไรมาแล้ว แล้วมีผลกระทบต่อประชาชน มันต้องเยียวยา หน้าที่ของรัฐ ไม่ใช่เรื่องไปทำสัญญา ที่เขียนกันไว้เดิมยากที่จะเป็นความจริง สมมุติว่าไปทำเสรีการค้ากับใครเราส่งมะม่วงพวกมะม่วงได้กำไร แต่พวกสับปะรดขาดทุนแล้วจะไปเยียวยาสับปะรดมันก็คงยากเต็มที แต่ว่ามันมีอีกอันหนึ่งที่ว่าเวลารัฐบาลทำอะไรแล้วมีผลกระทบต่อคนอื่นต้องเยียวยาอยู่แล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๑๐/๖

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ลองไปดูในส่วนนั้น อีกเรื่องก็คือเรื่องถ้อยคำ เพราะในร่างมาตรา ๕๒ เรื่องหน้าที่ของรัฐนี้เราใช้ถ้อยคำเกี่ยวกับอำนาจ เกี่ยวกับอธิปไตย อย่างเช่นในร่างมาตรา ๕๒ นี้ใช้เขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย ส่วนในร่างนี้ในร่างมาตรา ๑๘๑ เราใช้อีกถ้อยคำหนึ่งอะไรอย่างนี้ ลองไปดูว่ามันอย่างไรกัน

ประธาน : ไปต่ออีก ๓ มาตรา

เลขานุการ : มาตรา ๑๘๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจ ในการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๑๘๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการถอดถอน ฐานันดรศักดิ์และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๘๔ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่าย พลเรือนตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดีและเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่ กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

มาตรา ๑๘๕ ข้าราชการและพนักงานของรัฐ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือน ประจำและมีใช้ข้าราชการการเมืองจะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองอื่นมิได้

มาตรา ๑๘๖ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการ อันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มี บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

บทกฎหมายที่ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วหรือถือเสมือนหนึ่งว่าได้ทรงลง พระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยพลัน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ถือเสมือนนี้คืออะไรครับ

ประธาน : อันนี้มาเติมทีหลังไม่ใช่หรือ

เลขานุการ : มีในปี ๕๐ ครับ

ประธาน : ของเก่าไม่มี

เลขานุการ : เอาปี ๕๐ มาครับ

ประธาน : ใช่ไหม เอาออกเถอะ เพราะกฎหมายเขามีบอกอยู่แล้ว อันนี้ มันสืบเนื่องมาจากพระราชหัตถเลขากับการลงพระปรมาภิไธย อันนั้นถึงไม่ไปเกี่ยวกับ คนนอกเขา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ปีทมา ๑๐/๗

วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เลขานุการ : มาตรา ๑๘๗ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี

ประธาน : ถามนิตหนึ่ง จริง ๆ ทั้งหมดนี้มันไม่มีเลยหรือสมัยก่อน แล้วมาเขียนขึ้นใหม่

เลขานุการ : ในปี ๕๐ เขามีครบแล้วผมก็เลยเอามา

ประธาน : เขียนเพราะคนคิดอะไรแฝง ๆ กันอยู่ อันนี้ไม่ใช่เรื่องคือเหมือนจะมาบังคับพระเจ้าอยู่หัว เพราะว่าพระเจ้าอยู่หัวล่าช้าหรืออย่างไรอย่างนี้ซึ่งความจริงสิ่งที่เขามุ่งหมายก็คือคล้าย ๆ ว่าพระเจ้าอยู่หัวลงพระปรมาภิไธยแล้วนายกรัฐมนตรีเอามาเก็บไว้ แต่ว่าเรามีอยู่แล้วว่าต้องเอามาทำอะไรเมื่อไร เพราะฉะนั้นตรงนี้ไม่ควรเขียน ไปดูตรงที่เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในกี่วัน ดูว่ามีกี่วัน ถ้าจะเขียนต้องเขียนที่นายกรัฐมนตรีไม่ใช่มาเขียนที่พระเจ้าอยู่หัว พอเขียนตรงนี้แล้วมันเหมือนกับเราไปเร่งรัดพระเจ้าอยู่หัว

เลขานุการ : มาตรา ๑๘๗ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้จ่ายได้ไม่ก่อนวันเข้ารับหน้าที่ บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ผมสงสัยว่าอันต้องเขียนไหมครับ

ประธาน : เขาจะให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

เลขานุการ : เพราะว่าพระมหากษัตริย์ก็ทรงมีพระราชอำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกาอยู่แล้ว point ก็คือไม่ก่อนวันเข้ารับหน้าที่เท่านั้นเอง

ประธาน : ซึ่งก็ไม่น่าจะถูก เขาเป็นมาก่อนแล้วไม่ให้เงินเดือนเขา แล้วรอจนอีก ๑๕ วัน ๓๐ วัน ถึงจะให้เงินเดือนเขา แต่นับเขาตั้งแต่วันนั้น อันนี้ question เอาไว้ก็แล้วกัน โอเคจบ ได้อีกหมวดหนึ่ง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมขอถามเอาความรู้ครับ ในรัฐธรรมนูญของเราฉบับนี้มันจะหมวดหรือส่วนที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ปีพม่า ๑๐/๘

ฝ่ายบริหารที่มาจาก การเลือกตั้ง กับพวกข้าราชการประจำไหมครับ จะไปอยู่ตรงไหนครับ
ซึ่งมันเรื่องเป็นราวกันมาอยู่โดยตลอดนี้ครับ

ประธาน : ไม่มี เรายังไม่ได้ดี

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แต่เราควรจะมีใช้ไหมครับ มันจะไปอยู่ตรงไหน
สักแห่ง

ประธาน : ถ้าเราคิดออกก็มีได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ในร่างของอาจารย์บรรศักดิ์มันกลายเป็น
หมวดหนึ่งเลย ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ ซึ่งมันเป็นประเด็นใหญ่

ประธาน : ก็ลองไปคิดว่าทำอะไรได้ แต่ในเรื่องนั้นผมดูแล้วยังสับสน
วุ่นวายกว่าเดิม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อาจจะทำเอาแบบไว้แถวนี้ต่อท้ายสักมาตรา
สองมาตราก็ได้

ประธาน : ก็ถ้าจะเขียนอะไรก็ลองได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขอบคุณครับ

ประธาน : ลองไปอ่าน ๆ แล้วย่อมาก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ต่อไปคงเอาเรื่องท้องถิ่นเข้า ร่างของท้องถิ่น
เพราะวุฒิสภาก็ยังไม่ลงตัวแน่นอน หรือว่าจะให้ลองเขียนวุฒิสภา

ประธาน : ก็เขียนไปก่อนก็ได้ รู้คร่าว ๆ แล้วก็เขียนไปก่อนก็ได้

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตกราบเรียนที่ประชุมครับ เรื่อง
ฝ่ายบริหารผมได้พิจารณาเรื่องท้องถิ่นเสร็จไปหมดแล้ว ขออนุญาตนำเข้าครับ

ประธาน : ได้ เพราะเขากำลังจะเอาร่างมาแล้วจะได้ประจบกัน โอเคครับ
ขอบพระคุณครับ ขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๕๐ นาฬิกา

กลุ่มงานฯ เลข ๕

สำนักgrayงานการประชุมและฯ เลข